మార్చ్ 2006 Rs. 13 /-

చందమామ

జలాశయం అద్భుత ప్రపంచం

చిలికా–ఆసియాలోకెల్లా అతిపెద్ద ఉప్పునీటి సరస్సు–యావత్ ప్రపంచాన్ని ఆకర్షిస్తోంది. గుంపులు గుంపులుగా సైబీరియా పక్షులు యేటా వేలాది మైళ్ళు ప్రయాణం చేసి నిర్ణీతకాలంలో తప్పక చిలికా సరస్సుకు వలస వస్తాయి. డాల్ఫిన్స్ రెప్పపాటులో ఎగిరెగిరి గెంతులు వేస్తూంటాయి. సరస్సులో అక్కడక్కడా కనిపించే అందమైన దీవుల్లో–ఉషోదయ సమయాలను బ్రేక్ ఫాస్ట్ ఐలండ్ లోనూ, మధ్యాహ్న సమయాలను కాళీజై మాత దీవిలోనూ గడపడానికి ఎంచుకోండి. రాత్రికి మాత్రం తప్పక హనీ–మూన్ ఐలండ్‌కు విచ్చేయండి!

mudra 1758

For details contact: Ph: 0674 2432177, e-mail: ortour@orissatourism.gov.in
website: www.orissatourism.gov.in

ORISSA

ప్రకృతి సౌందర్యం • ప్రశాంతం • మహోన్నతం

Statement about Ownership of
CHANDAMAMA (Telugu)
Rule 8 (Form VI), Newspaper (Central) Rules, 1956

1. **Place of Publication**
   82 Defence Officers Colony
   Ekkatuthangal, Chennai-600 097
2. **Periodicity of Publication**
   MONTHLY
   1st of each calendar month
3. **Printer's Name**
   B. VISWANATHA REDDI
   Nationality
   INDIAN
   Address
   82 Defence Officers Colony
   Ekkatuthangal, Chennai-600 097
4. **Publisher's Name**
   B. VISWANATHA REDDI
   Nationality
   INDIAN
   Address
   82 Defence Officers Colony
   Ekkatuthangal, Chennai-600 097
5. **Editor's Name**
   B. VISWANATHA REDDI
   (Viswam)
   Nationality
   INDIAN
   Address
   82 Defence Officers Colony
   Ekkatuthangal, Chennai-600 097
6. Name and Address of individuals who own the newspaper
   Chandamama India Ltd.
   Board of Directors:
   1. P. Sudhir Rao
   2. Vinod Sethi
   3. B. Viswanatha Reddi
   82 Defence Officers Colony
   Ekkatuthangal, Chennai-600 097

I, **B. Viswanatha Reddi,** *do hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.*

(Sd.) B. VISWANATHA REDDI
1st March 2006 *Publisher*

చందమామ

సంపుటి: 59 మార్చ్ 2006 సంచిక: 3

ఈ సంచికలో...

ఈ నెల విశేషాలు

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy $2
Annual subscription $20

Remittances in favour of Chandmama India Ltd. to

Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal,
Chennai - 600 097
E-mail :
subscription@chandamama.org

చందా

ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు పన్నెండు సంచికలు రూ: 900

ఇండియాలో బుక్‌పోస్ట్ ద్వారా రూ. 150.00

చందా డబ్బు డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారాగానీ, మనిఆర్డర్ ద్వారాగానీ 'చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్' పేరిట పంపండి.

వ్యవస్థాపకులు
బి. నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

పరీక్షలంటే భయం ఎందుకు?

మార్చ్ రాగానే పాఠశాలల పిరీ˘లు ప్రారంభవు మతాయి. వాటితో పాటు పిల్లల హి ద యూ లలో పిరీ˘ల భయు ం కూడా పిట్టుకొస్తు ంది. సింవత్సరవు ంతా చదివిన చదు మా సిత్ఫలితాలను ఇవ్వాలనే ఉద్రిక్తత కారణంగా, కొంత భయు ం కలగడం సిహి జవే.

అందు కే, పిల్లలలో పిరీ˘ల భయు ం పొగొట్టడానికి పాఠశా˘ల యూ జవూ న్యాలు అనేక విధాలు గా ప్రియు త్నిస్తు న్నాయి. విద్యాసింవత్సరం ఆరంభం ను ంచే క్రవు ం తప్పికుండా నెలనెలా పిరీ˘లు పేడు తూ, పిల్లల్ని సింవత్సవార్షిక పిరీ˘లకు సివూ యు త్త పిరు స్తు న్నారు.

ఇక పిల్లల విషియూ నికి వస్తే-రోజు తప్పికుండా తరగవు లకు హాజరు కావడం చాలా వు ఖ్యం. ఎందు కంటే ఇది చదు మనికే కాదు; జీవితంలో క్రవు శి˘ణకు తొలి అడు గు. ఉపాధ్యాయు లు పాఠాలు చెప్పేప్పుడు శ్రద్ధగా వినడం; ప్రధాన అంశాలను నోట్సు రాసి కోవడం చాలా అవసిరం. సిందేహాలు కలిగితే ఉపాధ్యాయు లను అడిగి, అప్పటికప్పుడే తీర్చుకోవడం ఓమంచి అలవాటు. ఇంటికి వచ్చాక ఏరోజు చెప్పిన పాఠాలు, ఆ రోజే చదవడంతోపాటు, రేపిచెప్పబోయే పాఠాలను ఒకసారి చదు మకుని వెళ్ళడం, పాఠాలను సి లభంగా అర్థం చేసి కోవడానికి ఎంతైనా ఉపికరిస్తు ంది. ఏటన్నిటినీ గనక సిక్రవు ంగా పాటిస్తే, చిన్న చిన్న పిరీ˘లు రాయు డానికి పిస్తకాలను, నోట్సును ఒక్కసారి తిరగేస్తే చాలు. సి లభంగా రాయు గలు గు తారు. ఇక సింవత్సర పిరీ˘లు రాయు డానికి క్రవు బద్ధంగా ఒక పిథకం ప్రికారం ఉద్రిక్తతకు లోను కాకుండా చదివినట్లయి తే వు ంచి మా ర్కులతో ఉత్తీర్ణు లు కావడం సి లభం.

అన్నిటికీ అధారం క్రవు శి˘ణ. అది ఉంటే చాలు. వి గిలిన విజయూ లన్నీ వాటంతట అవే వెతుక్కుంటూ వస్తాయి. పరీక్షలంటే అసలు భయపడనవసరం లేదు!

సంపాదకుడు : **విశ్వం**

పాఠకుల లేఖలు

బుక్ షాప్ నుంచి 'చందమామ' కొని ఇంటికి తేగానే కుర్చీలో కూర్చుని పుస్తకం మొత్తం ఒకసారి తిరగేయడం నాకు అలవాటు. "ఏంట్రా బయటకు వెళ్ళివచ్చి కాళ్ళు కడుక్కోకుండా చందమామను చదువుతున్నావా?" అంటుంది మా అమ్మ. ఏం లేదు. అలా నేను కాళ్ళు కడుక్కోవడానికి వెళ్ళగానే ఇక చందమామను చేజిక్కించుకుని పూర్తిగా చదివేవరకు ఊరుకోదు. ఇది ప్రతి నెలా జరిగే తంతు. పిల్లలు, పెద్దలు అంతా ఎంతో ఇష్టపడి చదివే మా (మీ) చందమామకు ధన్యవాదాలు. పిల్లలకు సరే. పెద్దలకు కూడా కథలపోటీల్లాంటివి ప్రవేశపెట్టగలరు.

– యు. విజయశేఖర రెడ్డి, హైదరాబాద్ – 500 072

చందమామ జనవరి 2006 సంచిక నాకు చాలా ఆనందం తెచ్చింది. రామాయణం-మహాగారి కవర్ పేజీ కొత్త సంతోషంతో ముంచెత్తింది. రాకాసిలోయ, రామాయణం నా చిన్న నాటి రోజుల్ని సజీవంగా నిలిపాయి. ఇందుకుగాను కథల ఖజానా, చిత్రకళా భాండారం, ఆబాల్య సహచరుడు అయిన 'చందమామ'కు కృతజ్ఞతలు.

– కె. గోపీనాథ్, మహబూబ్‌నగర్

పాఠకుల లేఖలు ప్రవేశపెట్టినందుకు కృతజ్ఞతలు. నేను చందమామకు 1973 నుంచి పాఠకుడను. ఈ సందర్భంగా నా అనుభవం. నేను బి.ఏ. పూర్తి చేసిన తరవాత మా ఇంగ్లీషు లెక్చరర్ గారిని ఇంగ్లీషులో మెళకువలు తెలుపమనగా ఆయన ఇంగ్లీషు చందమామను సక్రమంగా చదవమన్నారు. ఆ మాట ప్రకారం ఇంగ్లీషు, తెలుగు చందమామలు చదివాను. దాని మూలంగా పోటీ పరీక్షలలో ఇంగ్లీషులో మంచి మార్కులు పొందాను. సర్వదా నేను చందమామకు ఋణపడి ఉన్నాను. నా విద్యార్థులకు చందమామను చదవమని సలహా ఇస్తాను. నాటికీ, నేటికీ చందమామ అన్ని వయస్సులవారికీ విజ్ఞాన వినోదాలు పంచే చక్కటి పత్రిక. సంపాదకులకు వందనములు.

– సిహెచ్. సర్వేశ్వర రావు, బూరుగుపూడి – 533 292

చందమామకు నేను మూడు దశాబ్దాలకు పైగా పాఠకుణ్ణి. కాలానుగుణంగా విజ్ఞాన వినోద విశేషాలూ, కామిక్స్ చోటు చేసుకున్నాయి. అయితే చందమామలో ఆకర్షణ కథలే. ఇంకా చెప్పాలంటే కథల్లోని వాతావరణాన్నీ, పాత్రల రూపురేఖలనూ వర్ణభరితంగా అందించే చిత్రాలే ప్రధాన ఆకర్షణ! అందుకే నాదొక విన్నపం. గతంలో జానపద, పౌరాణిక ధారావాహికలకు పైన రెండు పేజీల రంగుల బొమ్మలు ప్రచురించేవారు కదా... వాటిని పునరుద్ధరించండి. చందమామలో ప్రధాన ఆకర్షణ... కథలకు కొత్త అందాలను సంతరించే వర్ణ చిత్రాలేనని నాతో పాటు మిగతా పాఠకులూ ఏకీభవిస్తారని భావిస్తున్నాను.

– సిహెచ్. వేణు, హైదరాబాద్ – 500 072

బుద్ధివైకల్యం

పూర్వం గిరివ్రజమనే దేశాన్ని, గిరిధరుడనే రాజు పాలిస్తుండేవాడు. ఆయనకు ప్రతి సంవత్సరం ఒక విశిష్ట వ్యక్తిని సన్మానించే అలవాటుండేది. ప్రతి సంవత్సరం శరన్నవరాత్రుల వేళకు మంత్రులు దేశంలో ఉన్న విశిష్ట వ్యక్తుల జాబితా తయారు చేసి రాజుకు సమర్పించేవారు. వారిలో తనకు నచ్చిన వ్యక్తిని రాజు సన్మానించేవాడు.

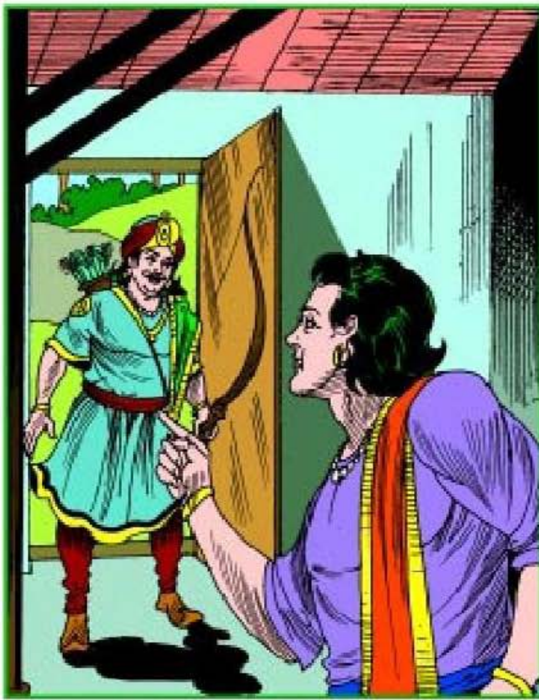
ఇలా ఉండగా—ఆ సంవత్సరం మంత్రులు ఇచ్చిన జాబితాలో ఉన్న వ్యక్తులెవరూ కూడా రాజుకు నచ్చలేదు. అప్పుడు మంత్రులు ఆయనతో, "మహారాజా! ఈ సంవత్సరం తమకు నచ్చే గుణాలున్న విశిష్ట వ్యక్తులెవరూ మాకు కనిపించలేదు. మామూలు విద్వాంసులూ, కళాకారులూ కావలసినంత మంది ఉన్నారు. వారి జాబితా తయారు చేయమంటే చేస్తాం," అన్నారు.

రాజు దానికి అంగీకరించక, "విద్వత్తూ, కళలూ చాలామందిలో కనిపిస్తాయి. కాని, నేను కోరుకునే విశిష్టమైన మానవతా గుణాలు కలిగిన వ్యక్తులు చాలా అరుదుగా ఉంటారు. అటువంటి వ్యక్తి దొరకకపోతే, ఈ సంవత్సరం సన్మానాన్ని మానుకుంటాను గాని, అనర్హుడికి మాత్రం సన్మానం చెయ్యను!" అని ఖచ్చితంగా చెప్పాడు.

అలా మరో పది రోజులు గడిచిపోయాయి. ఒకనాడు రాజు పరివారంతో కలిసి వేటకు బయలుదేరాడు. మధ్యాహ్నం వరకూ వేట ముమ్మరంగా సాగింది. మధ్యాహ్నానికి పరివారమంతా అలసటతో కాస్త వెనకబడింది. రాజు మాత్రం వేట ఉత్సాహంలో అడవిలోపలికి వేగంగా చొచ్చుకుపోతూ దారితప్పాడు. తను దారి తప్పానని గ్రహించిన రాజు అందుకు చింతించక, దాహం వేస్తూవుండడంతో నీటిని వెతుక్కుంటూ మరికాస్త ముందుకు వెళ్ళాడు.

ఎక్కడా నీరు కనిపించలేదు గాని, ఒక చోట ఆశ్రమంలాంటిదేదో కంట బడింది. అక్కడ దాహం తీర్చుకోవచ్చునన్న ఆశతో

లక్ష్మీగాయత్రి

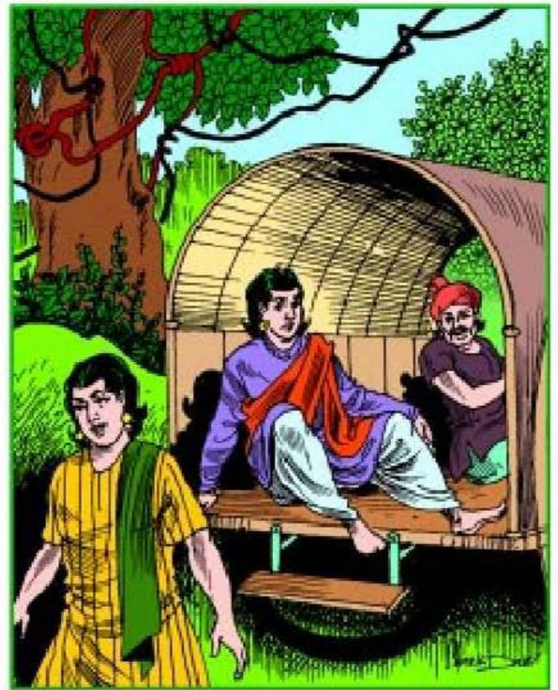
రాజు, ఆశ్రమం లోపలికివెళ్ళాడు. అయితే ఊహించని విధంగా అక్కడ కనిపించిన దృశ్యం ఆయనను సర్వమూ మరిచి పోయేలా చేసింది. ఆ ఆశ్రమంలో ఉన్న వారందరూ ఏదో ఒకరకంగా అంగవైకల్యం కలవారే. అయితే, ఏ ఒకరి మొహంలోనూ తాము అంగవికలురమన్న బాధగాని, చిన్నతనంగాని లేదు. కొందరు బుట్టలల్లుతుంటే, మరికొందరు చాపలు అల్లుతున్నారు. ఇంకొందరు బట్టలు నేస్తున్నారు.

రాజు తన దాహం సంగతి కూడా మరిచి పోయి వారికేసే చూస్తూండగా, లోపలి నుంచి ఒక అందగాడైన యువకుడు వచ్చి, రాజును, "ఎవరు బాబూ మీరు? ఏంకావాలి?" అంటూ ఆదరంగా ప్రశ్నించాడు.

రాజు అతడికి తను ఎవరైనదీ చెప్పక కేవలం దాహం మాత్రం అడిగి, చల్లని నీళ్ళు తాగి దాహం తీర్చుకున్నాడు. ఆ తర్వాత యువకుడు చూపించిన ఆసనం మీద కూర్చుని, కుతూహలంకొద్దీ రకరకాల ప్రశ్నలు వేశాడు. ఆ యువకుడు చిరునవ్వునవ్వుతూ, "మీ ప్రశ్నలన్నింటికీ జవాబుగా, ఒక కథ చెబుతాను వినండి!" అంటూ ఇలా చెప్ప సాగాడు: ఇక్కడికి దగ్గర్లోనే రేపల్లె అనే ఒక కుగ్రామం ఉంది. అక్కడ నివసించే నారాయణ శాస్త్రి అనే పండితుడికి, కపిలశాస్త్రి అనే కొడుకొక్కడే సంతానం. ఆ కుర్రవాడు అందచందా ల్లోనూ, విద్యాబుద్ధుల్లోనూ సాటిలేనివాడిగా పేరు తెచ్చుకున్నాడు. అయితే, ఆ గొప్పదనం అతడిలో ఎక్కడలేని గర్వాన్ని కలిగించడం మాత్రం అతడి తండ్రికి సుతరామూ నచ్చ లేదు. అలా గర్విష్టిగా ప్రవర్తించవద్దనీ, వినయ శీల్యాలే పండితుడి పాండిత్యానికి అలంకారా లనీ కొడుక్కు చెప్పి చెప్పి, ఆ తండ్రి విసుగెత్తి పోయాడు గాని, కపిలశాస్త్రిలో మాత్రం మార్పు రాలేదు.

ఒకసారి అక్కడికి సమీపంలోనే ఉన్న బల భద్రపురం జమీందారు శరన్నవరాత్రుల సందర్భంగా నూతన కవులకు పోటీలు ప్రక టించాడు. ఆ ప్రకటన వింటూనే కపిలశాస్త్రి తనకు ఆ పోటీలో విజయమూ, సన్మాన సత్కారాలూ తథ్యమని ఊహిస్తూ, బండిలో అక్కడికి బయలుదేరాడు.

బండి గ్రామందాటి కొంచెం దూరం వెళ్ళ గానే, నడవలేక అవస్థపడుతున్న ఒక నల్లని యువకుడు కనిపించాడు. కపిలశాస్త్రి ఉన్న బండిని చూస్తూనే అతడు, బండిని ఆపమంటూ చెయ్యెత్తి సైగ చేశాడు. కపిలశాస్త్రి ఏదో అనే

లోగా బండి తోలేవాడు బండిని ఆపి, ''ఏం, కాలికి దెబ్బతగిలిందా?'' అంటూ జాలిగా ప్రశ్నించాడు.

దానికి ఆ యువకుడు ఇద్దరివైపూ చిరునవ్వుతో చూస్తూ, ''కాలిలో ముల్లు దిగబడింది. ముల్లు వచ్చేసింది గాని నొప్పిమాడి పోలేదు. నేను బలభద్రపురం వెళ్ళాలి. మీరు గనక అటేవెళుతుంటే కాస్త మీ బండిలో నన్నూ తీసుకువెళతారా?'' అంటూ అడిగాడు.

ఆ మాటలతో అతణ్ణి ఎగాదిగా చూసిన కృష్ణశాస్త్రికి, అతడి మొహంలో కాస్త విద్యాగంధం ఉన్నట్టే కనిపించింది, దాంతో కాస్తమెత్తబడి, ''సరే, రండి!'' అన్నాడు.

యువకుడు వచ్చి బండిలో కూర్చున్నాడు. కృష్ణశాస్త్రి అతణ్ణి, ''పేరేమిటి?'' అని ప్రశ్నించాడు.

దానికి ఆ యువకుడు, ''నాకు కాస్త చెవుడున్నది. దయచేసి గట్టిగా మాట్లాడండి,'' అన్నాడు.

కృష్ణశాస్త్రి, ఆ యువకుణ్ణి తిరస్కారంగా చూస్తూ, ''పేరేమిటని అడుగుతున్నాను,'' అంటూ ఇంచుమించు అరిచాడు.

యువకుడు చిరునవ్వుతో, ''జగన్నాథుడు! బలభద్రపురం జమీందారు గారిఆశ్రయం కోరి కవితా పోటీలకువెళుతున్నాను,'' అన్నాడు.

ఆ జవాబు వినగానే కృష్ణశాస్త్రి ముఖంలో ఇంతింతనరానిచికాకు కనిపించింది.

బండి బలభద్రపురం పొలిమేరలకు చేరగానే, ''ఇక్కడికి దరిదాపుల్లోఅపరధన్వంతరిగా పేరు బడ్డ నరసింహయ్య అనే ఒక వైద్యుడున్నాడు. ఆయన చేత కాలికి మందు వేయించుకుని వస్తాను,'' అని చెప్పి జగన్నాధుడు బండి దిగిపోయాడు.

ఆ మర్నాడు ఉదయమే కవితా పోటీలు ప్రారంభమయ్యాయి. కృష్ణశాస్త్రి మొదట్లోనే తన కవిత్వాన్ని వినిపించి, జమీందారు ప్రశంసల్ని అందుకున్నాడు. అతడి తర్వాత మరో నలుగురు తమ కవిత్వాలు వినిపించారు. అంతలో, జగన్నాధుడు మరో నడివయస్కుడితో కలిసి అక్కడికి వచ్చాడు.

ఆ నడివయస్కుణ్ణి చూస్తూనే జమీందారు సాదరంగా పిలకరించి, ఆయన అపర ధన్వంతరి అయిన వైద్యశిఖామణి నరసింహయ్యగా సభికులకు పరిచయం చేశాడు. అప్పుడు నరసింహయ్య పక్కనున్న జగన్నాథుణ్ణి, జమీందారుకు చూపిస్తూ, ''ఈ యువకుడిపేరు జగన్నాధుడు. నిన్న మధ్యాహ్నం మండే ఎండలో కుంటు కుంటూ

వచ్చాడు. కాల్లో ముల్లు దిగబడిపోయి నొప్పి చేసిందని మందు అడిగాడు. సరేనని కూర్చోబెట్టి కట్టు కడుతూ, ఆ మాటా ఈ మాటా మాట్లాడాను. తను ఇక్కడ జరగబోయే కవిత్వపుపోటీలకు వచ్చానని చెప్పేసరికి, "ఏదీ, మందు మీద కవిత్వం చెప్పండి, చూద్దాం!" అని వేళాకోళంగా అన్నాను. అప్పుడు ఇతడు ఆశువుగా చెప్పిన కవిత్వపు సారాంశం ఏమిటో వినండి: అందరు వైద్యులూ మందులిస్తారు. అవి మనిషి రోగాన్ని మాత్రమే నయం చేస్తాయి. కరుణార్ద్రహృదయుడైన వైద్యుడి చేతి మందు మాత్రం, అమృతం కంటే మహిమ గలదై ఉన్న రోగాల్నే కాక, రాబోయే రోగాల్ని కూడా నివారిస్తుంది. ఈ వైద్యుడు అటువంటి వాడే గనుక, నాకు ఈ రోజు లభించింది మందు కాదు, అమృతం అనటంలో ఎటువంటి అతిశయోక్తి లేదు! ఈ కవిత్వం విన్న తర్వాత ఇక ఈ జగన్నాథుణ్ణి ఎలా వదిలి పెట్టను చెప్పండి, వెంటబెట్టుకు వచ్చాను!" అన్నాడు.

ఈ మాటలన్నీ విన్న జమీందారు ఆనందంతో చప్పట్లు కొడుతూ, "చాలా బావుంది. ఏది స్వామీ ... మీ కవితా సుగంధాన్ని ఇక్కడ కూడా కాస్త విరజిమ్మండి," అంటూ సాదరంగా ఆహ్వానించాడు.

ఆ వెంటనే నరసింహయ్య, జమీందారుతో, "జగన్నాథుడికి ఒక వ్యాధికారణంగా చెవుడు సంప్రాప్తించింది. మనం కాస్త గట్టిగా మాట్లాడితే తప్ప వినిపించదు. నేను తాపీగా ఇతణ్ణి పరీక్షించి ఆ కాస్త లోపం కూడా లేకుండా చేస్తాను," అన్నాడు.

ఆ మాటలకు జమీందారు, "చెవుడైతేనేం? మనిషికి శారీరక అవయవాల్లో లోపం ఉన్నా ఫర్వాలేదు, బుద్ధిబాగుంటే అంతే చాలు," అన్నాడు.

ఆ తర్వాత జగన్నాథుడు తన సుమధుర కవిత్వంతో సభికుల్ని మైమరపింపజేశాడు. ఆ కవిత్వం విన్న తర్వాత కృష్ణశాస్త్రితో సహా మిగతా కవులందరికీ కూడా తమ కవిత్వం ఎంత రసవిహీనమైనదో తెలిసి వచ్చింది. కృష్ణశాస్త్రికి, జగన్నాథుడు తనకు కేవలం కవిత్వంలోనే గాక మానవతాగుణాల్లో కూడా పాఠం నేర్పినట్టు అనిపించింది. అతడి మనసు గర్వాన్ని విడిచిపెట్టి వినయగుణాన్ని నేర్చుకునేందుకు నెమ్మదిగా సిద్ధమైంది. పోటీలు ముగియగానే జమీందారు, జగన్నాథుణ్ణి దుశ్శాలువలతో సత్కరించి, అతడి కోరిక ప్రకారం తన ఆస్థానకవిని చేసుకున్నాడు.

విశ్రాంతి సమయంలో కృష్ణశాస్త్రి, జగన్నాథుణ్ణి కలుసుకుని, మాటలకు కాస్త తడుముకుంటూ, "నేను మిమ్మల్ని నిన్న బండి ప్రయాణ సమయంలో చిన్నచూపు చూసిన మాట నిజం. అందుకు నన్ను క్షమించండి. మీరింత గొప్ప కవులనుకోలేదు," అన్నాడు.

ఇందుకు జగన్నాథుడు పెద్దగా ఆనందించకుండా, "అంగవైకల్యం గలవారు ఏదో విధంగా గొప్పవారైతేనే వారిని ఆదరించాలనుకోవడం పొరపాటు. అలా ఆలోచించే వారికి బుద్ధివైకల్యం ఉన్నట్టే!" అన్నాడు.

ఆ మాటలు కృష్ణశాస్త్రికి కొరడా దెబ్బల్లా తగిలాయి. అతడు ఒక్క నిముషం మౌనంగా ఉండి, "విషం కూడా ఒక్కొక్కసారి అమృతంలా పనిచేస్తుందన్న విషయం మీకు తెలిసిందే. ఇప్పుడు మీరన్న మాటలు నాకు ముందు విషప్రాయంగా ఉన్నా, ముందు ముందు అవి అమృతోపమానంగా పనిచేసి, నా మనస్సుకు పట్టిన, పట్టనున్న రోగాలన్నిటినీ నయం చేస్తాయన్న గట్టి నమ్మకం నాకు కుదిరింది. ఇక శెలవు!" అంటూ చేతులు జోడించి అక్కడినుంచి వచ్చేశాడు.

తర్వాత అతడు తన ఊరిపొలిమేరల్లో ఒక ఆశ్రమాన్ని నిర్మించి, అందులో వికలాంగులకు ఆశ్రయం కల్పిస్తూ, వారికి జీవితం పట్ల ఆశాభావాన్ని పెంపొందించేందుకూ, వారు ఏదో ఒక వృత్తివిద్యలో నైపుణ్యాన్ని సాధించేందుకూ పాటుపడసాగాడు.

ఇక్కడి దాకా కథ చెప్పిన ఆ యువకుడు, రాజుతో, "అయ్యా, నేనే ఆ కృష్ణశాస్త్రిని. నేను ఈ ఆశ్రమం స్థాపించి దాదాపు నాలుగేళ్ళు కావస్తున్నది. దీని గురించి విన్న జగన్నాథుడు తనకు బుద్ధి పుట్టినప్పుడల్లా ఇక్కడికి వస్తున్నాడు. ఆయనే నా గురువు, దైవం... అన్నీ అని భావిస్తూ, నేను ఈ కార్యభారాన్ని మోస్తున్నాను," అంటూ ముగించాడు.

కృష్ణశాస్త్రి చెప్పినదంతా విన్న రాజు గిరిధరుడు పరవశంలో మునిగిపోతూ, తానెవరైనదీ అతడికి చెప్పి, "ఈ సంవత్సరం నాకు సన్మానానికి అర్హులైనవాళ్ళు దొరకలేదని బాధపడ్డాను. ఇప్పుడు నాకు ఒక ఏడు కాదు జీవితమంతా కూడా సన్మానించ తగ్గ వ్యక్తులు ఒకరు కాదు, ఇద్దరు దొరికారు. ఇది నా భాగ్యం!" అన్నాడు.

దుఃఖకారణం!

అనంతవరంలో, కువూ రస్వావి అనే భూ స్వావి ఊండేవాడ్రు . ఆయ్రు న గొప్ప ధర్మదాత. తన గ్రావు వాసి లకేకాక, ఆపిదల్లోమన్న ఇతర గ్రావూ లవాళ్ళకూ్కడా లేదనకుండా సాయ్రు ం చేస్తుండేవాడ్రు . ఆయన తన తొంభైయవ ఏట కాలధర్మం చెందే ముందు, తన ఆస్తిలో సగం దేవాలయ్రూ ల్లో జరిగే ధర్మకార్యాలకూ, మిగిలినసగం బంధుమిత్రులకూ చెందేలా వీలునామా రాశాడ్రు .

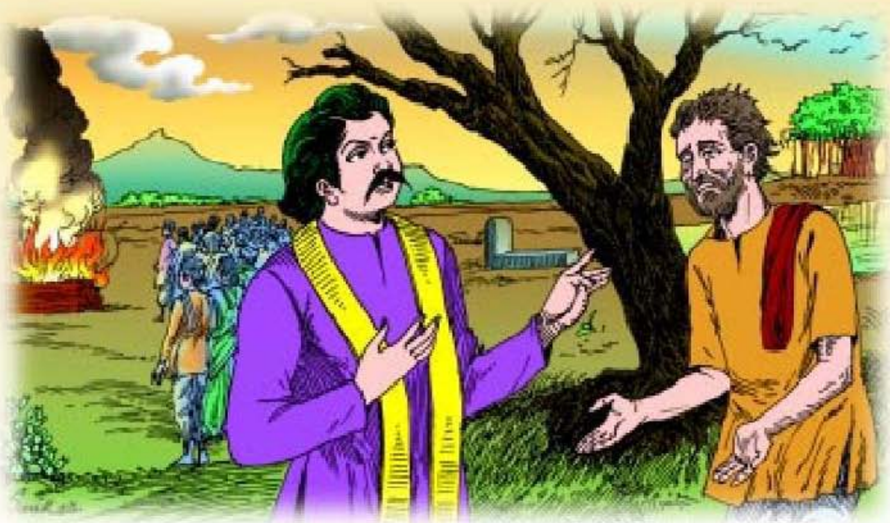
అయ్రు నకు గ్రావూ నికి ఉత్తరానమన్న శ్మశానంలో ఉత్తరక్రియ్రు లు జర్రు గ్రు తు న్నవి. కువూ రస్వావి పిట్ల భక్తిగౌరవాలు గల అనేక వ్రు ంది అక్కడ గ్రు వి గ్రూ డార్రు . వాళ్ళల్లో అతి ెబదద్రు స్తుల్లో వున్న ఒక నడివయసు వ్యక్తి, గుండెలవిసేలా దుఃఖించసాగాడు.

ఇది చూ సీ జాలిపిడిన పొర్రు గ్రు గ్రావు ం పేద్ద ఒకడ్రు అతణ్ణి సివీ పించి, ''వ్రు రేవు న్రు కొకు. ఇంతగా దుఃఖిస్తున్నావు. కుమారస్వామి, నీకేమైనా బంధువా?'' అని అడిగాడు.

కాదన్నట్ళు తలాడించాడ్రు ెబదవాడ్రు .

''వ్రు రి అయ్రు నకు ఆప్తివి వ్రు డివి కాద్రు గదా!'' అన్నాడ్రు గ్రావు పేద్ద.

''ఆ రెండు కానందువల్లే, నాకు దుఃఖం ఆగడం లేదు,'' అన్నాడు పేదవాడు.

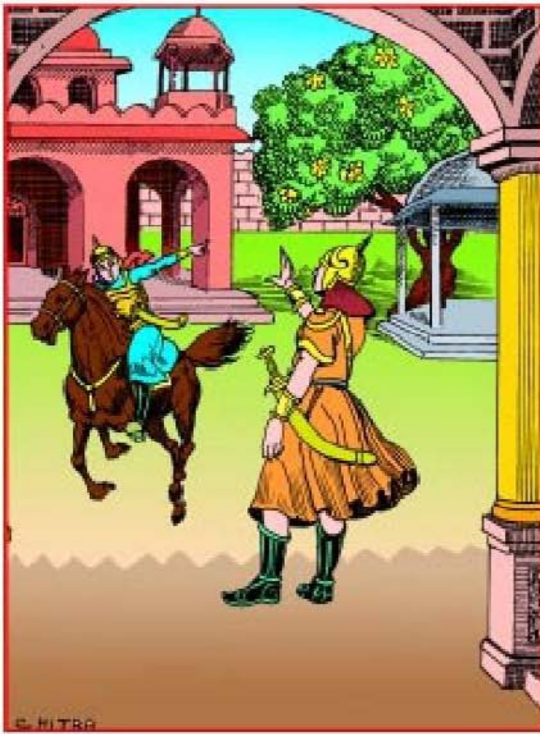
రాకాసిలోయ

7

[బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు కాలభైరవుడి ముందు హోమం చెయ్యసాగాడు. ఈ లోపల బ్రహ్మమిత్ర రాజుగారి అంగరక్షకుడు ఇద్దరు సైనికులతో అడవి సమీపంలోని కొండ దగ్గిరకు వచ్చాడు. అక్కడ వాళ్ళకు ఒక చెట్టుకింద కేశవుడి తండ్రి అయిన ముసలివాడు కనిపించాడు. సైనికులు అతణ్ణి కొండ మీదికి దారితీయమన్నారు. వాడు కొండ ఎక్కటం ప్రారంభించాడు. తరవాత-]

ఎత్తుగా ఉన్న ఒక చోట, రాళ్ళచాటుగా నిలబడి కొండ కిందికి చూస్తున్న జయమల్లుకు నలుగురు మనుషులు కొండ ఎక్కటం కనిపించింది. గుహలో బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు, కాలభైరవుడి ముందు ముగ్గులు వేసి, వాటి మధ్య కేశవుణ్ణి కూచోపెట్టి హోమం చేస్తూ, మంత్రాలు పఠిస్తున్నాడు. కేశవుణ్ణి కాలభైరవుడు ఆవేశించబోతున్నాడనీ, ఆ స్థితిలో అతణ్ణి చూడటం ప్రమాదం అనీ చెప్పి, అతడు జయమల్లును గుహనుంచి బయటికి పంపేశాడు. కాని, జయమల్లు వీలు దొరికినప్పుడల్లా గుహదగ్గిరకు వెళ్ళి లోపల జరుగుతున్న తతంగం అంతా చాటుగా చూస్తూనే ఉన్నాడు.

జయమల్లు తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నదేమిటంటే; కాలభైరవుడు ఆవేశించినప్పుడు కేశవుడు ఏమి చెపుతాడన్నది. రాకాసి లోయకు వెళ్ళే మార్గం, అక్కడున్న ధనరాసులో మరేవో ఉన్న చోటూ, మాంత్రికుడు తెలుసుకోవాలని చూస్తున్న సంగతి అతడికి లోగడే తెలుసు. ఒకసారి, ఆ రహస్యం తెలుసుకున్న తరవాత మాంత్రికుడు, కేశవుణ్ణి చంపేస్తాడన్న అను

వూనం కూడా జయ వుల్లకు మాది. కనక, తాను రాకాసి లోయకు వెళ్ళే మార్గం ఏదో వినాలి. కాలభైరవుడు ఆవేశించినప్పుడు కేశ వుడు చెప్పే మాటలు, వాడు వదిలిపోయిన తరవాత, అతడికి జ్ఞాపికం మాడే అవకాశం లేదు. కనక తనే విని జ్ఞాపికం మాచుకోవాలి.

జయ వుల్ల ఇలా ఆలోచిస్తూ, కొండ దిగు వకు చూసిరికి, కొండ ఎక్కుతున్న నలు గు రిలో నుంచి ఒకడు వెనుదిరిగి, వేగంగా అడవిలోకి పరిగెత్తి పోతున్నాడు. తతిమ్మా వు గ్గ ర్గూ శిలా ప్రతిమల్లా కదలా మెదలక నిలబడి, కొండపైకి చూస్తున్నారు.

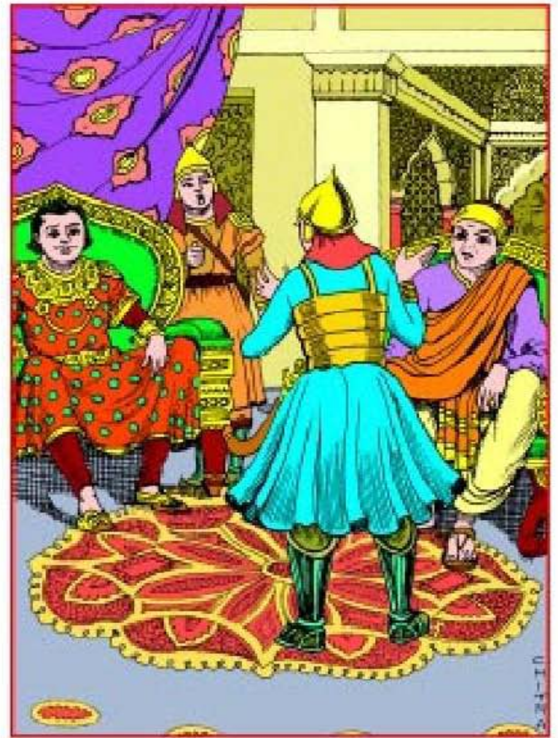
ఆ వు గ్గర్నీ అంత ఆశ్చర్య పిరిచిన సింగతే వి టా అని జయ వుల్ల వెనుదిరిగి చూశాడు. గుహిలో నుంచి నల్లని పోగ బయ టికి వచ్చి, తాటిచెట్టు ప్రివూణాన ఆకాశంలోకి లేచింది.

కొండ ఎక్కుతున్న వు గ్గర్నీ, ఆశ్చర్య పిరిచిన ద శ్యం అదేనని జయ వుల్ల గ్రహించాడు. ఇప్పుడు తనేం చేయాలి? బ్రహ్మాదండి వూంత్రికుడితో, చెప్పాలా? చెప్పక పోతే.....

ఈలోపిల రాజుగారి అంగర క్షకుడు కొండ దగ్గిర నుంచి పింపీన సైనికుడు బ్రహ్మాపిురం కేసీ వాయు వేగ వు నోవేగాలతో పిరిగెత్తుతున్నాడు. వాడికి అద ష్టిం కొద్దీ దారిలో, గు ర్రాన్నెక్కి పొతున్న ఒక శతవ ధ్ధ కనిపించాడు. ఇదే అదనను కుంటూ సైనికుడు కత్తి దూసీ, ఆ వ ధ్ధుణ్ణి భయ పేట్టి గు ర్రం నుంచి కిందికి లాగి, దాన్నెక్కి నగరం కేసీ దౌడు తీశాడు.

కోట వు ఖద్వారం దాటి ఆవరణలోకి అడు గు పేడుతూనే, సైనికుడు, ''వుహారాజా, వుహారాజా!'' అంటూ కేకలు పేట్టాడు. ఆ కేకలు వింటూనే కొత్తగా నియమితుడైన సునానాయ కుడు భవనంలో నుంచి బయటికి వచ్చి, ''ఏయ్, నోరు వుయ్! ఏకంగా వుహా రాజుగారినే కేకలు పేట్టి పీలుస్తున్నావే, నీకే వున్నా వుతి పోయిందా? ఏవి టీ సింగతి?'' అని గద్దించి అడిగాడు.

సైనికుడు దానితో అదు ర్థ కుని, ''సునానీ, రాజుగారి అంగర క్షకుడు నన్ను పింపాడు. కొండపై ద మన్న గు హిలో నుంచి నల్లని పోగ బయ లు దేరి ఆకాశం ఎత్తు లేస్తున్నది. గు హిలో వూంత్రికు డొకడున్నాడనీ, వాడే లోగడ సునానాయ కుణ్ణి చంపాడనీ, ఒక వు సిలివాడు చెప్పాడు. ఆ వార్త రాజుగారికి చెప్పి, మరికొందరు సైనికుల్ని వెంటపెట్టుకు రావలసిందిగా అంగర క్షకుడు నన్నుపింపాడు,'' అన్నాడు.

"అదీ చెప్పవలసిన తీరు! ఒక్కగుక్కలో అన్నీ చెప్పేశావ్. ఇక నోరు మూసుకుని నా వెంటరా," అంటూ సేనానాయకుడు, సైనికుణ్ణి వెంటపెట్టుకుని రాజుగారి దగ్గిరకు వెళ్ళాడు.

రాజుగారూ, రాజగురువూ సేనానాయకుడు చెప్పినదంతా విని, సైనికుణ్ణి, "ఆ ముసలివాడెవరు?" అని ప్రశ్నించారు.

"వాడు నాకు అడవిలో కనిపించాడు. తను అడవిలో కందమూలాలూ, ఆకులలములూ తిని బతుకుతుంటానని చెప్పాడు," అన్నాడు సైనికుడు.

"గుహిలో నుంచి పొగరావటానికి కారణం మాంత్రికుడే ఎందుకై ఉండాలి? శత్రు సైనికులెందుక్కాకూడదు?" అని ప్రశ్నించాడు రాజగురువు.

"కాదని ఆ ముసలాడే చెప్పాడు. తను అడవిలో ఆ మాంత్రికుణ్ణి చాలాసార్లు చూశాడట. వాడుండే గుహకూడా తనకు తెలుసునన్నాడు," అన్నాడు సైనికుడు.

"వింత జంతువును గురించి ఆ ముసలాడి కేమైనా తెలుసా?" అని రాజుగారు ప్రశ్నవేశారు.

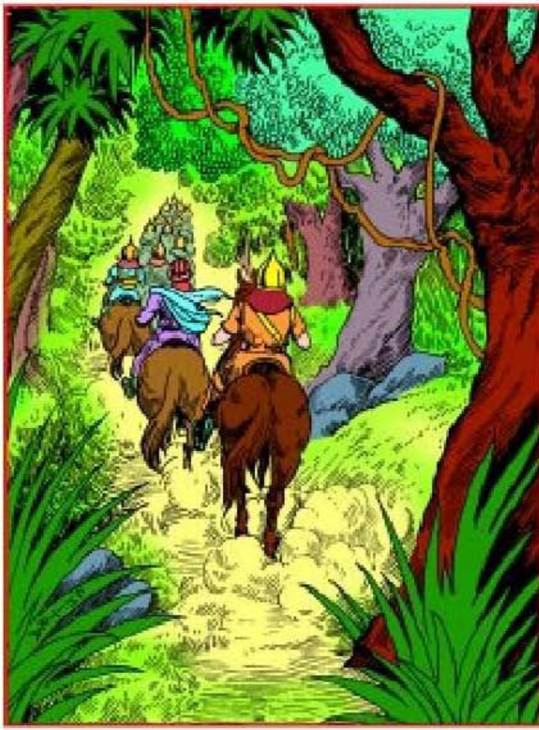
"ఆ వింతజంతువు మాంత్రికుడి సృష్టి అని ముసలాడి నమ్మకం. తను మాత్రం ఆ జంతువును చూడలేదన్నాడు, మహారాజా," అన్నాడు సైనికుడు.

"గురువర్యా, ఏమిటి కర్తవ్యం?" అన్నారు రాజుగారు.

రాజగురువు క్షణకాలం ఆలోచించి, "ఆ కొండమీది గుహలో ఎవడో మాంత్రికుడున్నాడనేందుకు సందేహం లేదు. శత్రు సైనికులైతే అంత తెలివి తక్కువగా గుహలో నుంచి పొగ బయటపడనివ్వరు. అలా జరిగితే వాళ్ళ రహస్యం మనకు తెలిసిపోతుందిగదా. కనుక, అంత తెలివితక్కువ శత్రువులుండరు. ఇప్పుడు నా అనుమానం ఏమిటంటే, ఆ మాంత్రికుడు ఏదో పెద్ద ఎత్తున గుహలో హోమం చేస్తున్నాడని. లేకపోతే అంత పొగ ఒక్కసారిగా బయటపడేందుకు వీలు లేదు. వాణ్ణి మనం ప్రాణాలతో పట్టుకోవాలి," అన్నాడు.

"వాడు దుష్టమాంత్రికుడు గదా. మనం రహస్యంగా వెళ్ళి వాణ్ణి పట్టుకోగలమా?" అన్నాడు రాజుగారు నిస్పృహకనబరుస్తూ.

"అదంతా నాకు వదలండి. నేను మంత్రశాస్త్రం తెలిసినవాడినైనా, ఇంత వరకూ దాన్ని

కుడు , వీళ్ళందర్నీ వెంటపెట్టుకు వస్తున్నా డని అతడికి అర్థం అయ్యింది. గుహలో నుంచి బయటికి వెలువడుతున్న పొగ మాంత్రికుణ్ణి పిట్టిచ్చింది. వాడు రాకాసీ లోయ లో మన్ను వేటికోసమో చేసు ప్రియత్నంలో మైమరిచి, తన గొంతు కు ఉరితాడు పడనున్న సింగతే గుర్తించటం లేదు !

జయ మల్ల చప్పున వెనుదిరిగి గుహ దగ్గరకు వెళ్ళాడు. లోపల కంచులా మోగుతున్న బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడి గొంతు చప్పున ఆగిపోయింది. ఆ వెంటనే కేశవుడి గొంతు వినిపించింది. అతడు చెపుతున్నాడు: "వింధ్యారణ్యాల కవతల ఒక గొప్ప కొండలోయ ఉన్నది. అదే రాకాసీ లోయ . ఆ లోయ లో ఒకచోట ఎత్తయిన ఒక రావిచెట్టు. దాని కింద ఒక పాము పుట్ట....." బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు ఎక్కడలేని ఆనందంతో పెద్దగా నవ్వుతూ , "ఊం, కాలభైరవా, చెప్పు, త్వరగా చెప్పు," అంటూ కేశమణి భుజం మీద మంత్ర దండంతో గట్టిగా చరిచాడు .

"ఎండిమోడుగా వున్న చెట్టు వెన్నెల రాత్రి ఫల పుష్పాలతో నిండిపోతుంది. మీ రాజును చంపి, చర్మం వలిచి, దాన్ని...." కేశమణి మాట మధ్యలోనే ఆగి, చేత్తో గొంతు గట్టిగా పట్టుకుని వణికిపోతూ వెనక్కూ ముందుకూ ఊగసాగాడు .

కేశమణి వాలకం చూస్తూనే, బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు గుహదద్దరిల్లేలా, "ఆ... ఎవడు వాడూ ? నా మీదే మంత్ర ప్రయోగం చేశాడా? కాలభైరవుడి నోరు కట్టుబడేలా చేశాడా?" అంటూ హుంకరించాడు . జయమల్ల ఒక్క

ఉపయోగంలో పెట్టలేదు . ఆ దుష్టుడి మంత్ర శక్తిని హరించి, వాణ్ణి ఎలా చేజిక్కించుకో వాలో నాకు తెలుపు ," అంటూ రాజగురు మహా మునానాయ కుడికేసి తిరిగి, "సేనానీ, మెరికల వంటి వాళ్ళను ఓ పదిమంది సైనికుల్ని ఏరి వెంటనే బయలుదేరేందుకు సిద్ధం చెయ్యి ," అన్నాడు .

పది నిమిషాలు గడిచీ గడవక ముందే రాజగురు మహా సునానాయకుడూ , సైనికులూ గుర్రాలెక్కి, నగరం వదిలి అడవి మార్గాన కొండ దగ్గిరకు బయలుదేరారు . అంగరక్షకుడు పింపిన సైనికుడు దారితీస్తున్నాడు .

గుహముందు కావలిఉన్న జయమల్ల కొండను సమీపిస్తున్న రాజగురు మహా, ఇతర సైనికులనూ చూశాడు . ఇంతకు ముందు అడవికి అడ్డం పడి పరిగెత్తిపోయిన సైని

గంటలో గుహముందు నుంచి పరిగెత్తి కొండ దిగువకేసి చూశాడు. గుర్రాల మీద వచ్చిన వాళ్ళల్లో నుంచి, ఒకడు కిందికి దిగి, కమండలంలో నుంచి నీళ్ళు తీసుకుని, కొండరాళ్ళ మీద చల్లుతూండటం అతడికి కనిపించింది. అతడు రాజగురువు!

బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడితో పాటు, తనూ, కేశవుడు కూడా రాజభటులకు చిక్కిపోతామని జయమల్లు భయపడ్డాడు.

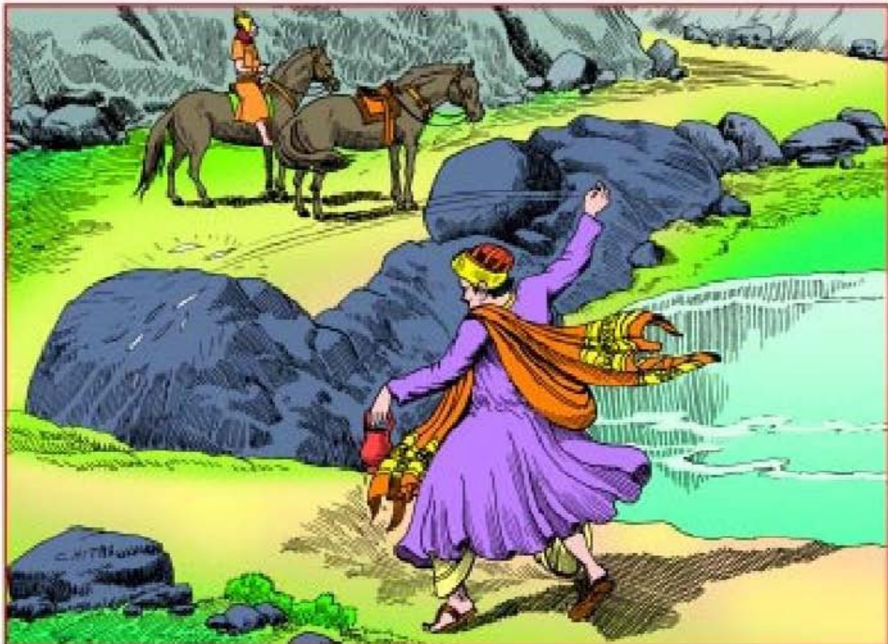
"గురురాయా, గురురాయా!" అంటూ జయమల్లు గుహలోకి పరిగెత్తి, "బ్రహ్మమిత్ర సైనికులు కొండ ఎక్కి వస్తున్నారు," అన్నాడు మాంత్రికుడితో.

మాంత్రికుడు పళ్ళు పిటపిట కొరికి, "వాళ్ళు సైనికులయితే మనకేం భయంరా, శిష్యా. వాళ్ళవెంట తుచ్ఛ మాంత్రికుడెవడో ఒకడున్నాడు. వాడు మన ఉపాసికుల ఊడల మరి నోరు కట్టేశాడు. సరే, ఆ తుచ్ఛుణ్ణి కాలభైరవుడికి బలిపెట్టక మానను," అన్నాడు.

"ఆ తుచ్ఛమాంత్రికుడు నోరు కట్టేసే లోపల మనకు కావలసిన సంగతులన్నీ, కాలభైరవుడు చెప్పేశాడా, గురురాయా?" అని అడిగాడు జయమల్లు.

హఠాత్తుగా బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడి కనుబొమలు ముడివడ్డాయి. అతడు అనుమానంగా జయమల్లుకేసి చూస్తూ, "నీవేమైనా చాటున దాగివుండి, గుహలో జరుగుతున్నదంతా చూశావా ఏరా, శిష్యా?" అని అడిగాడు.

"అదేమిటి గురురాయా! నన్ను బయట కావలి ఉండమన్నారు గదా? మీ ఆజ్ఞ పాలించ

బట్టే, నేనా (బహ్మాపిఊ సైనికుల్ని చూ డటం తటస్థించింది. గ్రు హిలో జర్రు గ్రు తృ న్నదేవ్రి టో చూ స్తూ కూచు ంటే, కొండన్ర సిపీ పీస్తున్న శ(త్ర మఊనెలా చూ ఢగలిగే వాఢిని?'' అన్నాఢ్ర జయ్రు వు ల్ను అవూ ల్రు కంగా.

అప్పిటివరకూ మైకంలో వున్న వాడిలా అటూ ఇటూ ఊగ్రు తృ న్న కేశమఊ్ర , చప్పిన లేచి నిలబడి, చు ట్బూ కలయ్రు చూ స్తూ, ''నే నెక్కడున్నాను? నేనెవణ్ణి?'' అంటూ కేకల్రు (పారంభించాఢ్రు .

వూ ం(త్రికుఢ్రు అతణ్ణి సివీ పీంచి భు జం పిట్ను కుని కుదు పిఊ్రూ , ''న్ర మ్వూకేశమఊివి. మహామాం(త్రికుడైన (బహ్మదండి గ్రు హిలో మఊ్నామాతెలిసీందా? అఢ్రు గో చూ ఢ్రు , ఉపాసి కుల ఊడలవు (రి, ఉన్మత్త భైరమఊ్రు !'' అన్నాఢ్రు ఆవేశంతో.

కేశమఊ్రు కాలభైరమఊి వి(గ్రహిం కేసీ చూ సీ, ''కాలభైరమఊి కళ్ళల్లో వెలుగు కొంచెం తగ్గి నట్బుందేం?'' అన్నాఢ్రు .

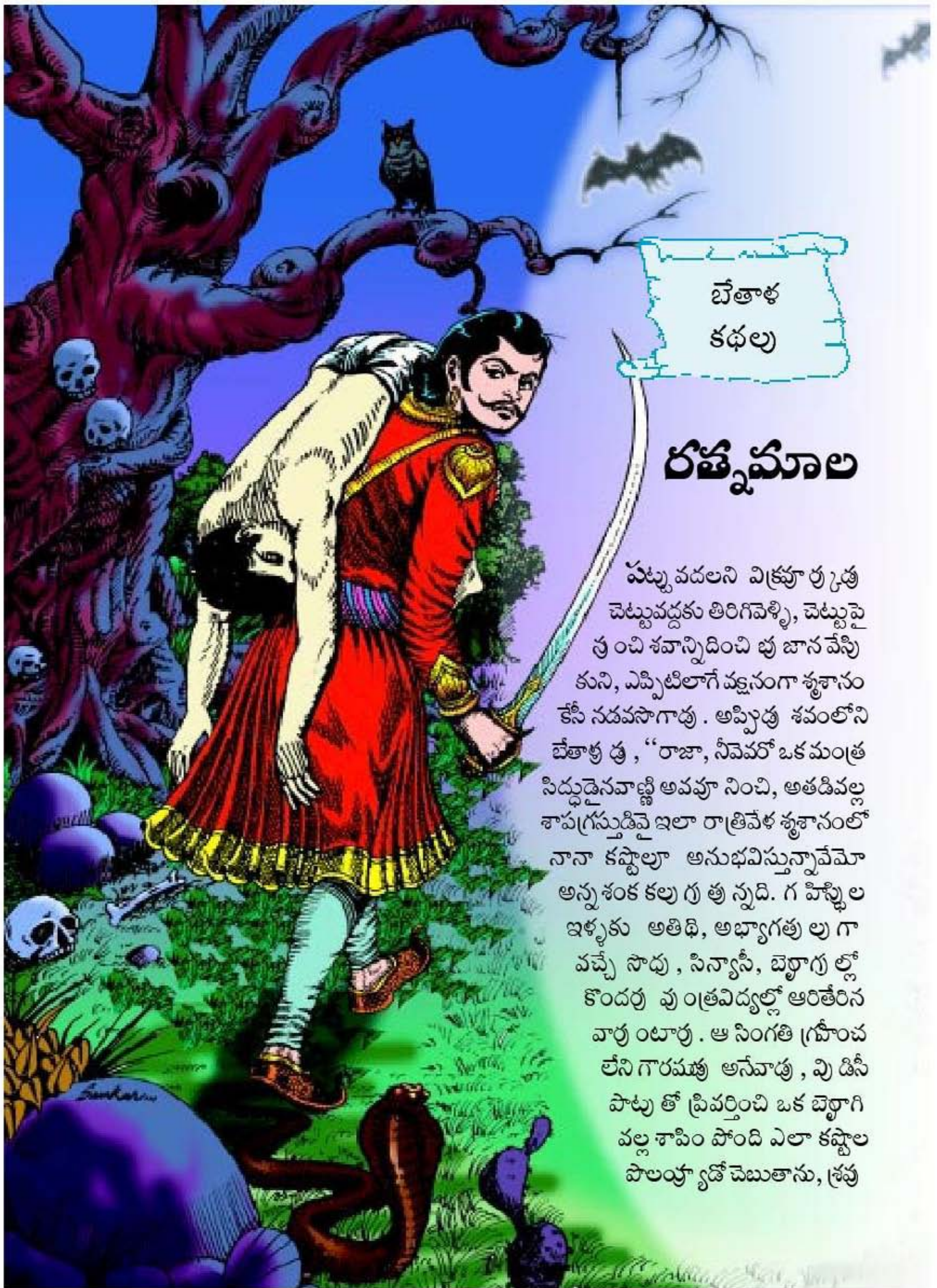
జయ్రు వు ల్ను ఏదో చెప్పబోయ్యే ంతలో వూ ం(త్రికుఢ్రు అతణ్ణి వారించి, ''వు రేం లేదు , కేశవా. నేన్ర అజా(గత్తగా మఊ్న సివు య్రు ంలో, ఒక తృ చ్ఛ వూ ం(త్రికుఢ్రు , నా వీ ద దొంగదెబ్బ తీశాఢ్రు . న్ర వ్వేవీ భయ్రు పిడకు. వాణ్ణి కొద్ది ‘ణాలలో కాలభైరమఊికి బలి పిశ్ర మఊ్రు చేస్తాన్ర ,'' అంటూ అవ్రి తావేశంతో హ్రి ంకరించాఢ్రు .

''గ్రు ర్రు రాయ్యూ , వు నం ఇక్కడ కాలయ్యూ పిన చేసేందుకు లేదు. ఎటైనా పారిపోదాం. వూ ర్గం చూ పిండి,'' అన్నాఢ్రు జయ్రు వు ల్ను.

''పారిపొవటవూ ? ఈ వు హావూ ం(త్రికుఢ్రు (బహ్మదండి, శ(త్రు మఊికు భయ్రు పిడి పారి పొవటవూ ?ఎంత వూ టన్నామఊ్శిష్యా! కాల భైరమఊే నాకు ర‘! ఇక్కణ్ణించే, నా వీ ద దొంగ దెబ్బ తీసీన నీచు ణ్ణి హితవూ ర్రు స్తాన్ర . వాడి పొరం వాడికే ఒప్ప చెపుతాను. మీ ఇద్దరు వూ (తం ఎక్కడికైనా ధూ రంగా పొల్రు దాక్కోండి?'' అంటూ (బహ్మదండి వూ ం(త్రి కుఢ్రు కాలభైరమఊి వి(గ్రహిం కేసీ నడిచాఢ్రు .

కేశమఊ్రు తన విల్లంబు ల్రు తీసీ కున్నాఢ్రు . ఆ తరువాత జయ్రు వు ల్నూ అతఢ్రూ కలిసీ, గ్రు హి న్ర ంచి బయిటికి వచ్చి, జా(గత్తగా రాళ్ళ వెన కగా నక్కుతూ , ఏన్ర గ్రు ల కొలన్ర కేసీ వేగంగా పారిపొసాగార్రు . (ఇంకావుఊది)

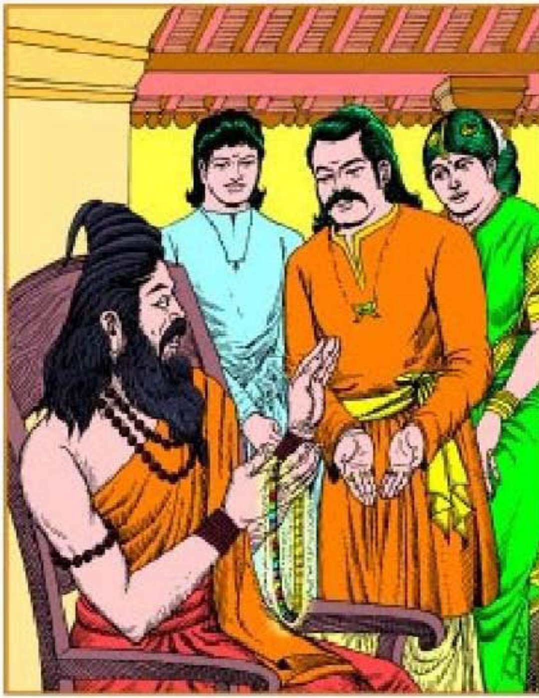

బేతాళ కథలు

రత్నమాల

పట్టు వదలని విక్రమార్కుడు చెట్టువద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్నిదించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, నీవెవరో ఒక మంత్ర సిద్ధుడైనవాణ్ణి అవమానించి, అతడివల్ల శాపగ్రస్తుడివై ఇలా రాత్రివేళ శ్మశానంలో నానా కష్టాలూ అనుభవిస్తున్నావేమో అన్న శంక కలుగుతున్నది. గృహస్థుల ఇళ్ళకు అతిథి, అభ్యాగతులుగా వచ్చే సాధు, సన్యాసీ, బైరాగుల్లో కొందరు మంత్రవిద్యల్లో ఆరితేరినవారుంటారు. ఆ సంగతి గ్రహించలేని గౌరముడు అనేవాడు, మొండిపట్టుతో ప్రవర్తించి ఒక బైరాగి వల్ల శాపం పొంది ఎలా కష్టాల పాలయ్యాడో చెబుతాను, శ్రమ

తెలియకుండా, విను,'' అంటూ ఇలా చెప్ప సాగాడు :

శ్రీనివాసు శ్రీ సిరిపురంలో ప్రముఖ వ్యాపారి. ఆయన భార్య సుజాత అనుకూలవతి, సుగుణవతి. ఇద్దరు కొడుకుల్లో పెద్దవాడు భైరవమూర్తి నెమ్మదస్థుడు. చిన్నవాడు గౌరవుడు దుడుకు మనిషి.

ఒక రోజున వాళ్ళింటికి ఓ బైరాగి వచ్చి భోజనం పెట్టమన్నాడు. సుజాత ఆయనను కమ్మని విందు భోజనం పెట్టింది. భైరవమూర్తి ఆయనకు వినయంగా సేవలు చేశాడు. గౌరమూర్తి మాత్రం ఆకలికి భిక్షందేహీ అంటూ వచ్చినవాడికిన్ని మర్యాదలేమిటని చిరాకు పడ్డాడు.

బైరాగి అది విని, ''అన్నార్తులను ఈసడించకు. ముందుముందు నువ్వే బిచ్చమెత్తుకుని జీవించాల్సిరావచ్చు,'' అన్నాడు.

''మా ఇంట్లో భోంచేసి నన్నే శపించే నీలాంటి దుష్టుల్ని నేను లెక్కచేయను,'' అని గౌరవుడు అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయాడు.

శ్రీనివాసు, సుజాత, భైరవమూర్తి, బైరాగి మాటలకు భయపడి, గౌరమూర్తి తప్పు కాయమని బ్రతిమాలారు. బైరాగి నవ్వి, ''మీకేం కావాలో కోరుకోండి!'' అన్నాడు.

''మాకే కోరికలూ లేవు. గౌరమూర్తి దుడుకుతనం తగ్గే ఉపాయం చెప్పండి,'' అని కోరారు.

బైరాగి వారితో, ''మీ ఇంట గౌరమూర్తి వంటి దుష్టుడు పుట్టడం ఆశ్చర్యం. మీరు అతడి కథణ్ణి విడిచి పెట్టండి. మీకేం కావాలో కోరుకోండి,'' అని హితమూ చెప్పాడు.

''గౌరమూర్తి భవిష్యత్తు బాగుండాలని తప్ప, మాకే కోరికలూ లేవు'' అన్నారు ముగ్గురూ.

బైరాగి, ''అతడి వక్రబుద్ధిని, మార్చేశక్తి నాకు లేదు,'' అంటూ నిట్టూర్చి, ధగధగ మెరుస్తున్న ఒక రత్నమాలను తన అంగీలోంచి తీసి శ్రీనివాసుకిచ్చి, ''ఈ మాల మహిమాన్వితం! దీన్ని పూజామందిరంలో ఉంచి పూజించండి. ఇది మిమ్మల్ని కాపాడుతుంది. కానీ దీన్ని అనర్హులు ధరించినా, దానం చేసినా ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదు,'' అని చెప్పాడు. గౌరమూర్తి బాగుపడాలన్న ఆశతో, శ్రీనివాసు ఆ మాలను బైరాగి సమక్షంలోనే పూజామందిరంలో ఉంచాడు. బైరాగి వారిని దీవించి వెళ్ళిపోయాడు.

కొంతకాలం గడిచింది. ఒక రోజున శ్రీనివాసు కొడుకులిద్దర్నీ పిలిచి, ''నాకు వృద్ధాప్యం చేరువవుతున్నది. నా తమ్ముడు నన్ను విశ్రాంతి కోరుతున్నారు. ఇక మీ దిట భైరవమూర్తి వ్యాపారం

కొనసాగిస్తారు. గౌరముడు, అన్నకు చేదోడు వాదోడు గామూడాలి,'' అన్నాడు.

తండ్రి, అన్నకు పెద్దరికమిచ్చాడని అలిగిన గౌరముడు, తానిక ఆ ఇంట్లో ఉండననీ, తనను కొంత డబ్బిస్తే, స్వంతంగా వేరే వ్యాపారం చేసుకుంటాననీ అన్నాడు. చేసేది లేక శ్రీనివాసుడు అతడికి కొంత డబ్బిచ్చాడు. గౌరముడు డబ్బు తీసుకుని ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయాడు. ఐతే, అతడే వ్యాపారం చేసినా నష్టాల మీద నష్టాలొచ్చి, ఏడాదిలోనే తండ్రి ఇచ్చిన డబ్బంతా అయిపోయింది.

గౌరముడు ఇంటికి తిరిగివచ్చి తండ్రితో, తను వ్యాపారంలో పూర్తిగా నష్టపోయానని చెప్పి, ''అన్నయ్య వ్యాపారంలో రాణిస్తే అది వాడిగొప్పతనం కాదు. నేను రాణించకపోతే అది నా తప్పు కాదు. అంతా పూజామందిరంలోని రత్నమాల మహిమ. నాకా రత్నమాల ఇస్తే, బాగుపడేదాకా దగ్గర ఉంచుకుని తిరిగి ఇచ్చేస్తాను,'' అన్నాడు.

''రత్నమాలను పూజామందిరంనుంచి తీస్తే అరిష్టం చుట్టుకుంటుంది. ఆ మాలను గురించి బైరాగి చెప్పిందేమిటో, ఆ తర్వాత నా ద్వారా విని కూడా, నువ్వింకా ఆ మాల కావాలనడం, నీది వక్రబుద్ధి అని చెప్పకోవడమే!'' అన్నాడు శ్రీనివాసుడు.

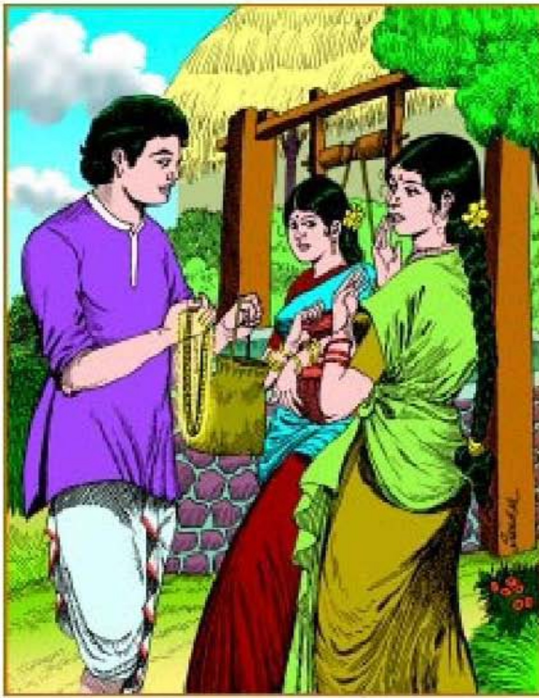
తండ్రి మాటలు గౌరముడికి కోపం తెప్పించినై. ఆ రాత్రి అంతా నిద్రపోయాక అతడు ఇంట్లోంచి కొంత డబ్బూ, రత్నమాలా తీసుకుని, ఊరొదిలి తెల్లవారే సరికి మరొక ఊరు చేరాడు. ఆ ఊరు చాలాపెద్దది. చుట్టూ మన్యం ఐదారు ఊళ్ళకు కూడలిస్థలం.

అలాంటి ఊరు వస్త్రవ్యాపారానికి అనుకూలమైనదని భావించిన గౌరముడు, అక్కడ ఒక ఇల్లు అద్దెకు తీసుకుని, దాపుల మన్యం పెట్టడానికి పోయి, భారీగా వస్త్రాలు కొనుగోలు చేశాడు. తిరుగు ప్రయాణంలో వాటిని ఒక ఒంటెద్దు బండిలో వేసుకుని వస్తుండగా, హఠాత్తుగా ఉరుములూ మెరుపులతో జడివాన ప్రారంభమైంది.

ఆ తర్వాత కొద్దిసేపటికి ముగ్గురు దొంగలు బండిని అటకాయించి బండివాడికీ, గౌరముడికీ కత్తులు చూపి బెదిరించి, బండిని మరో మార్గం పట్టించారు. గౌరముడు తన దురదృష్టానికి చింతిస్తూ ఊరు చేరి, తన ఇంటిని సమీపించే సరికి, అది పిడుగుపాటుకు గురై భగభగ మండిపోతున్నది.

ఈ జరిగిన రెండు దుర్ఘటనలతో గౌరముడికి తన దగ్గరున్న రత్నమాల విషనాగు కంటే

భయంకరంగా తోచింది. అతడు దాన్ని వదిలించుకోవడం ఎలాగా అని ఆలోచిస్తూండగా, బైరాగి, కాలిబూడిదై పోతున్న ఇంటి ముందు కనిపించి, "ఓ పాపి, నీ దుష్ప్రవర్తనే నీకు శాపమైంది! ఈ రోజు నుంచీ ఊళ్ళు తిరుగుతూ బిచ్చమెత్తుకుని పొట్టపోసుకో. నిన్ను నిస్వార్థంగా, మనస్ఫూర్తిగా పెళ్ళిచేసుకుంటానన్న అమ్మాయి కొస్తే, నీకా రత్నపూల నుంచి విముక్తి లభిస్తుంది," అని చెప్పాడు.

అప్పట్నించీ గౌరయ్య భిక్షాటన చేస్తూ ఊళ్ళు తిరగసాగాడు. ఎవరైనా అమ్మాయి కనిపిస్తే తన కథ చెప్పుకుని, తనను పెళ్ళాడితే రత్నపూల ఇస్తాననేవాడు. రత్నపూల కోసం ఆశపడి, ఇద్దరు ముగ్గురు, బిచ్చగాడైనా అతణ్ణి పెళ్ళాడతామన్నారు. కానీ వాళ్ళకిచ్చిన మరుక్షణమే రత్నపూల, గౌరయ్య దగ్గరకు వచ్చేసింది.

అలా కొన్నాళ్ళకు గౌరయ్య పూర్వాహితం అనే ఊరు చేరుకున్నాడు. అక్కడ దేవయ్య అనే అతడున్నాడు. తల్లిదండ్రులు చిన్నప్పుడే పోగా, కాయకష్టం చేసి జీవిస్తూ, చెల్లెలు శివానిని పెంచి పెద్ద చేశాడు. ఆ అన్నాచెల్లెళ్ళకు ఒకరంటే ఒకరికి ప్రాణం.

దేవయ్య ఆ ఊళ్ళో ఉండే దేవకి అనే అందమైన అమ్మాయిని ప్రేమించాడు. నాలుగిళ్ళల్లో పనులు చేస్తూ జీవిస్తున్న దేవకికి నా అన్నవాళ్ళు లేరు. డబ్బున్నవాణ్ణి చేసుకుని సుఖంగా జీవించాలని ఆమె ఆశ. అది తెలిసిన దేవయ్య, ఆమెకు తన ప్రేమ గురించి చెప్పడానికి సంకోచించాడు. అన్న మనసెరిగిన శివాని, దేవకిని కలుసుకుని, "నా అన్న ప్రేమించిన నిన్ను, నేను వదినగా భావిస్తున్నాను. అన్న నాకు దేముడైతే వదిన దేవత. నా అన్నను పెళ్ళిచేసుకో," అని అడిగింది.

"దేవతలు రత్నపూల ధరిస్తారు. నాకో రత్నపూల తెచ్చిమ్మ. నీ అన్నను పెళ్ళి చేసుకుంటాను," అన్నది దేవకి వెంటనే.

"రత్నపూల కోసం ఏమైనా చేయగలను కానీ, అది డబ్బుకుతప్ప దొరకదే!" అన్నది శివాని బాధగా.

సరిగ్గా అప్పుడే భిక్షం కోసం ఆ ఇంటి ముందు కొచ్చిన గౌరయ్య మాటలు విన్నాడు. అతడు శివానిని గుచ్చిగుచ్చి చూస్తూ, "డబ్బడక్కుండా నీకు రత్నపూల ఇస్తాను. మరి నన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటావా?" అంటూ సంచీలోనున్న పూలను బైటకు తీశాడు.

రత్నపూలను చూస్తూనే శివాని కళ్ళు మెరిశాయి. ఆమె మారాలోచనలేకుండా

గౌరమ్మణ్ణి పేళ్ళి చేసు కోవడానికి ఇష్టపడింది. గౌరమ్మ రత్నవూ లను శివాని చేతిలో పేడితే, అది అక్కడ స్థిరంగా మూడిపొయ్యింది. శివాని దానిని దేవకి మెడలో వేసింది.

గౌరమ్మ పరవూ నందంగా, ''ఆహా! నాకు బైరాగి శాపిం న్నుంచి విముక్తికలిగింది. అయ్యన చెప్పినట్టు నన్ను వు నస్ఫూర్తిగా పేళ్ళాడే అమ్మాయిు వి దొరికాము'' అన్నాడు.

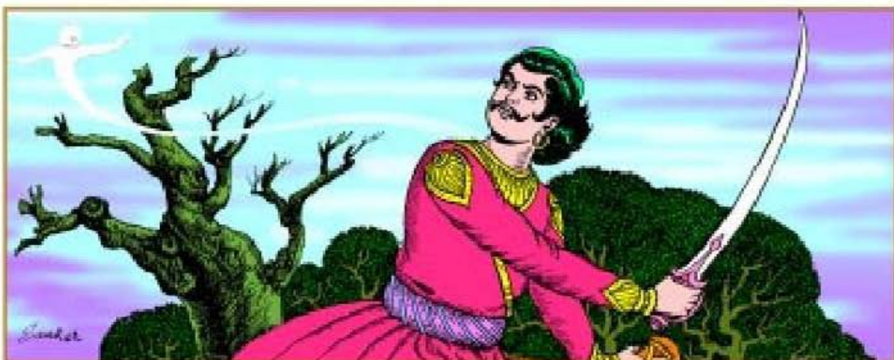
ఆ సమయంలో చెల్లెలు శివాని కోసం అటు గా వచ్చిన దేవయ్య, గౌరమ్మ తన ధు ర్తు కు స్వభావం వల్ల బైరాగి శాపానికి గురై బాధలు పడ్డాడే తప్ప, వు ంచి కుటు ంబానికి చెందినవాడని అతడి ద్వారా వివరంగా సంగతి తెలు సు కుని చాలా సంతోషించాడు. ఆ తర్వాత గౌరమ్మకి, శివానీతోనూ; దేవయ్యకు, దేవకితోనూ పేళ్ళిళ్ళు జరిగాయి.

బేతాళు డు ఈ కథ చెప్పి, ''రాజా, బైరాగి తను ఇచ్చిన రత్నవూ లవల్ల, శ్రీనివాసు డి కుటు ంబానికి వే లు జరు గు తు ందని చెప్పాడు. కానీ, దానికి విరు ద్ధంగా గౌరమ్మ తన దుందుడుకుతనం కొద్దీ శాపగ్రస్తుడై బిచ్చగాడు గా ఊళ్ళుపట్టిపొయ్యా డు. ఇది శ్రీనివాసు డి కుటు ంబానికి వే లు జరగడం కాదు గదా? ఆ రత్నవూ లవల్ల గౌరమ్మకి వూ త్రం జరిగిన వే లేపాటి? ఆ వూ లవల్ల నిజంగా వే లు పొందినవాడు దేవయ్య గదా? ఈ సందేహాలకు సవూ ధానం తెలిసీ కూడా చెప్పక పొయ్యా వో, నీ తల పగిలి పొతు ంది,'' అన్నాడు.

దానికి విక్రవూ ర్కు డు, ''బైరాగి, గౌరమ్మకి కిచ్చిన శాపంలోని ఎంతా, విశ్వా రవే వు ంటే, దానివల్ల గౌరమ్మకేకాక, ఇతరు లకు కూడా వే లు జరిగింది. గౌరమ్మ నానా కష్టాలకూ గురైన తర్వాత, శ్రీనివాసు డి కుటు ంబం ఆశించినట్టు సరైన మార్గంలోకి వచ్చాడు. అతడు, శివానీకి భర్త అవడం ఆవు కు జరిగిన వే లు. దేవయ్యకు తన ప్రావు ంచినఅమ్మాయి లభించింది. ఇందు వల్ల, బైరాగి శాపం అంద రికీ వే లు చేసిందనడంలో సందేహం లేదు,'' అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా వక్షనభంగం కలగ గానే, బేతాళు డు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. – (కల్పితం)

[ఆధారం : ''వసుంధర'' రచన]

పాదుకల ఊరేగింపు

యేటా జూన్-జూలై మధ్య మహారాష్ట్రలో సుప్రసిద్ధమైన రెండు 'పల్లకీయాత్ర'లు జరుగుతాయి. సాధారణంగా ఈ పల్లకీల వెంట ఐదు నుంచి పదిలక్షల మంది భక్తులు, రెండు దిశల నుంచి పైణేను చేరుకుని గమ్యం కేసీ పయనమవుతారు. ఈ పల్లకీలలో నాలుగుల్లు వందల సంవత్సరాలకు పూర్వం జీవించిన భక్తకవులు తుకారాం, జ్ఞానేశ్వర్‌ల కొయ్య పాదుకలను ఉంచి మోసుకు వెళతారు. పూణే, పంధర్‌పూర్‌ల మధ్య దాదాపు 28 రోజుల పాటు జరిగే ఈ యాత్రలో భక్తులు 200 కి.మీ. దూరం పాదరక్షలు లేకుండా నడుస్తారు. ఆ సమయంలో వారు కనబరచే భక్తి శ్రద్ధలు, క్రమశిక్షణ అబ్బురపరుస్తాయి.

గత జూన్ నెల 30వ తేదీ దేహూ, అలందీ సింహద్వారాల గుండా దాదాపు 6,00,000 మంది భక్తులు పుణే నగరాన్ని చేరుకున్నారు. దేహూ నుంచి తుకారాం పాదుకలనూ, అలందీ నుంచి జ్ఞానేశ్వర్ పాదుకలనూ తీసుకువచ్చారు. మరునాడు వాళ్ళందరూ విఠలనాథుడనే విష్ణుమూర్తి వెలసి ఉన్న పంధర్‌పూర్‌కు బయలుదేరారు. 29వ తేదీ అక్కడికి చేరుకున్నారు. ఉత్సవ స్ఫూర్తితో ఆనందోత్సాహాలతో సాగే ఈ ఊరేగింపులో పాల్గొనే భక్తులకు ఏమాత్రం అలసట కలగడం లేదు!

పంచకట్టులో స్పైడర్ మ్యాన్

పిల్లల అభిమాన కామిక్ పాత్ర స్పైడర్ మ్యాన్ ఇప్పుడు భారతీయ పత్రికలలో పంచకట్టులో సాక్షాత్కరించనున్నాడు. ఈ నూతన భారతీయ అవతారంలో స్పైడర్‌మ్యాన్ పేరు పవిత్ర ప్రభాకర్. ముంబాయి వీధులలో పవిత్ర ప్రభాకర్, గూండాల ఆటకట్టించడం తొలి భాగంలో చూపబడుతుంది. ఒక యోగి నుంచి అతీత శక్తులను పవిత్ర ప్రభాకర్ వరంగా పొందుతాడు. సాలెపురుగులా దారం అల్లే తన అద్భుత శక్తిని పవిత్ర ప్రభాకర్ దుష్టశక్తులను తుదముట్టించడానికి ఉపయోగించుకునేలా యోగి ఆశీర్వదిస్తాడు. పవిత్ర ప్రభాకర్ పాత్రలో పీటర్ పార్కర్‌ను, ప్రభాకర్ స్నేహితురాలు మీరా జైన పాత్రలో మేరీ జేనను, అంకుల భీమ పాత్రలో అంకుల బెనను పాఠకులు సులభంగా పోల్చుకోగలుగుతారు. భారతీయ స్పైడర్ మ్యాన్ రచయిత జీవ కె. కాంగ్.

టి షర్ట్స్ మీద 'తిరుక్కురళ్' ద్విపదలు

కోయంబత్తూరు సమీపంలోని తిరుప్పూరు-బనియన్లు, సాక్స్, గ్లోవ్స్, టి షర్ట్స్ మొదలైన అల్లిక దుస్తులకు చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది. ఇక్కడ తయారయ్యే దుస్తులకు విదేశాల్లో మంచి గిరాకీ ఉంది. ఇటీవల ఒక కంపెనీ టి-షర్ట్ శాంపిల్స్ ఇటలీ కి పంపింది. వాటి మీద తమిళంలో 'తిరుక్కురళ్' ద్విపదలను ముద్రించి పంపింది. వాటిని చూసి కొనుగోలుదార్లు ఆశ్చర్యపోయారు. ఆ ద్విపదలు 2000 సం.లకు పూర్వం రచింపబడినవని, వాటి అర్థాలను విడమరిచి చెప్పడంతో మరింత ముగ్ధులయ్యారు. కంపెనీ తమ టి షర్ట్‌లకు 'టీమ్ స్పిరిట్' అనే 'బ్రాండ్ నేమ్' పెట్టింది. తిరుక్కురళ్‌ను తమిళంలో ముద్రించడంతో పాటు దాని ఇంగ్లీషు అనువాదాన్ని కూడా ముద్రించమని ఇటలీ కొనుగోలుదార్లు కోరారు. ఆ కంపెనీ ఇప్పటికే భారతియార్, భారతి దాసన కవితలను టి షర్ట్స్ మీద ముద్రించడానికి ఆలోచిస్తోంది. ఇది విజయవంతమైతే మన ఆధ్యాత్మిక గురువుల చిత్రాలు, వారి సూక్తులు, యోగాసనాల భంగిమలు మొదలైన వాటిని కూడా ముద్రించవచ్చు!

హిమాచల ప్రదేశ్ జానపద కథ

వసంతం ఎప్పుడు వస్తుంది?

లాహోలను స్పీతీ నదితో కలిసే కుంజాంలా కనుమ సమీపంలోని లోయలో చంద్రతల అనే తటాకం ఉండేది. శీతాకాలంలో తటాక జలాల పైభాగం గడ్డకట్టుకుపోయేది. వేసవి కాలంలో దట్టమైన పచ్చటి గడ్డితో కొండ చరియలు ఎంతో అందంగా కనిపించేవి. మంచు కిరీటాలతో కొండ శిఖరాల ప్రతిబింబాలు తటాక జలాలలో మనోహర దృశ్యాలను ఆవిష్కరించేవి. పరిసర ప్రాంతాలలోని గ్రామాల నుంచి గొర్రెల కాపరులు తమ గొర్రెల మందలతో అక్కడికి చేరేవారు. గొర్రెలకు కావలసినంత పచ్చగడ్డి లభించడం వల్ల, శీతాకాలం సంకేతాలు మొదలయ్యేంత వరకు అక్కడే మకాం చేసేవారు.

చంద్రతల తటాక సమీపంలో ఉన్న హాన్సే గ్రామంలో నీమా అనే యువకుడు అన్న, వదినెలతో కలిసి నివసిస్తూండేవాడు. వదినె డోల్మా గయ్యాళి. శీతాకాలంలో నీమా ఇంటి దగ్గర ఉండేప్పుడు - కట్టెలు చీల్చడం, నీళ్ళు తేవడం లాంటి ఇంటి పనులన్నిటినీ అతనికి పురమాయించేది వదినె డోల్మా. పొద్దస్తమానం తిడుతూ ఉండేది. ''ఒక పని చేసి, చేయక ముందే అలా కూర్చుంటావేమిటి? తొందరగా పెళ్ళి చేసుకుని పెళ్ళాన్ని తెచ్చుకో. నీ పనులూ, నా పనులూ అన్నీ నీ పెళ్ళాం చేసి పెడుతుంది. అప్పుడు హాయిగా కూర్చుని కావలసినంత విశ్రాంతి తీసుకోవచ్చు,'' అని సాధిస్తూ ఉండేది.

ఎప్పుడెప్పుడు వేసవి వస్తుందా, ఎప్పుడెప్పుడు గొర్రెలను తోలుకుని కొండచరియలకు వెళదామా అని నీమా ఎల్లప్పుడూ ఎదురు చూస్తూండేవాడు. వేసవికాలం ఆరంభం కాగానే, వదినె ఇచ్చే ఆహార పదార్థాలను తీసుకుని, గొర్రెలను తోలుకుని కొండల మీదికి వెళ్ళేవాడు. కాళ్ళ కింద పచ్చిక తగలగానే గొర్రెలు సంతోషంతో ఎగిరేవి. నీమా గొర్రెలను మేయడానికి వదిలి, దాపులనున్న గుహను శుభ్రం చేసి,

తెచ్చుకున్న ఆహారపిదార్థాలను ఒక వుూలలో పేట్టి, గొర్రెల రక్షణకు వృత్తాకారంలో తడికల దడి నిర్మించేవాడు. అవన్నీ పై ర్తయ్ర్యేక గ్రు హా వు ందు ఎండుటాకులు పరుచుకుని వెల్లకిలా పిడు కుని వు ల్కీలా కొండ శిఖరం వీు ది వే ఫూలను చూ స్తూ కాలం గడిపేవాడు.

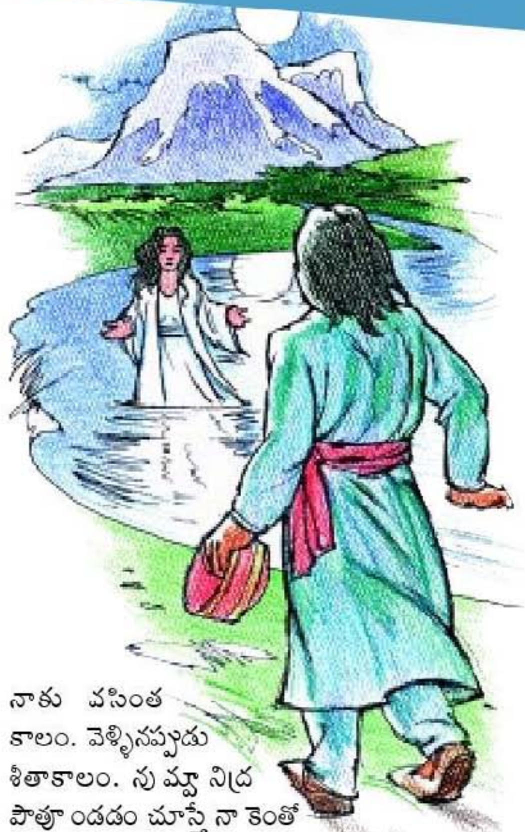
సాయం కాలానికి వెళ్ళి, గొర్రెలను మళ్ళించి తడికల దడిలోకి తోలేవాడు. తరవాత ఆకలికి ఇంత తిని, ప్రజలు కథలు కథలుగా చెప్పుకునే చంద్రతల జలదేవతను గు రించి కలలు కంటూ నిద్రపోయే వాడు.

అది ఒక పిున్నవి రాత్రి. నీవూ తటాకం సివీు పింలో చలివు ంట వు ందు కూర్చుని ఉన్నాడు. చంద్రతల నిర్మల జలాలలో నిండు చంద్రు డి బింబం అందంగా ప్రితిఫలిస్తున్నది. ఉన్నట్టుండి ఒక స్త్రీ కంఠస్వరం వినిపించింది. మొదట నీవూ తన భ్రవు అను కున్నాడు గాని, కంఠస్వరం వినిపించిన దిశ కేసీ చూస్తే తెల్లటి దు స్తులతో ఒక అందమైన యువతి తటాకం ఒడ్డు కు దగ్గరగా నిలబడి ఉంది.

ఆమె నీము·కేసి మెల్లగా నడిచి వచ్చి, 'నేను చంద్రతల జలదేవతను. నిన్ను చాలా రోజు లు గా చూ స్తున్నాను. నీతో స్నేహం చేయూ లను కుంటు న్నాను. ను వ్వూచాలా అందంగా ఉన్నావూ నీ పేరేమిటి?'' అని అడిగింది మృదువైన కంఠస్వరంతో.

''నా పేరు నీవూ. హాన్సే గ్రావు ం వూ ది. వేసివిలో పచ్చిక లభిస్తుంది గనక, గొర్రెలు తోలు కుని వస్తాను. ఎవరూ చూ డనప్పిటికీ, చంద్రతల జలదేవత గురించి పలువురు చెప్పుకోవడం చాలా విన్నాను,'' అన్నాడు నీవూ సింతోషింగా నవ్వుతూ.

''నీవూ, ను వ్వూ ఇక్కడికి వచ్చినప్పిుడల్లా

నాకు వసింత కాలం. వెళ్ళినప్పుడు శీతాకాలం. ను వ్వూ నిద్ర పోతూ ండడం చూస్తే నా కెంతో ఆసుదు కలు గు తు ంది. నేను రాత్రి సివు యు ంలో మాత్రమే తటాకం నుంచి వెలుపిలికి రాగలను. ఈ రాత్రే ను వ్వూ వే లు కుని ఉండడం చూ డడం తటస్థించింది. అందు వల్లే తెగు వతో నీ దగ్గరికి వచ్చాను. ను వ్వూ నాతో రాగలవా?'' అని అడిగింది జలదేవత ఎంతో ఆప్యాయు ంగా.

నీవూ ఒక్క ´ణం అవాక్కయి పోయూ డు. ఆ తరవాత తేరు కుని, జలదేవత చేయి పిట్టుకుని తటాకం కేసీ అడు గు లు వేశాడు. ఇద్దరూ తటాకంలో అడు గు పేట్టారు. దేవత చేయి పిట్టుకోవడం వల్ల నీవూ కూడా దేవతలాగే నీళ్ళ వీు ద నడవసాగాడు! తటాక వు ధ్యానికి చేరు

కోగానే, దేవత ఒక మంత్రదండాన్ని తీసి పైకీ, కిందికీ ఊపింది. అంతే! అక్కడ నీళ్ళు రెండుగా విడిపోవడంతో, మెట్లు కనిపించాయి. ఇద్దరూ మెట్లగుండా కిందికి దిగివెళ్ళి ఒక అందమైన భవనాన్ని చేరుకున్నారు.

భవనం గోడకు పొదగబడిన మణులు, మాణిక్యాలు, రత్నాలు, రాత్రుల్లో నక్షత్రాలు మెరిసినట్టు మెరుస్తున్నాయి. భవనం నేల బంగారంతో తాపడం చేసినట్టు నిగనిగలాడుతున్నది. భవనంలో తిరుగుతూన్న వందలాది దేవతారూపాలు వారిని గౌరవ మర్యాదలతో భవనంలోపలికి తీసుకువెళ్ళాయి.

తనను అక్కడికి తీసుకువెళ్ళిన దేవత, వారికి రాణి అయి ఉంటుందని నీమా గ్రహిం చాడు. మిగిలిన దేవతలు తెచ్చి ఇచ్చిన పట్టు వస్త్రాలను నీమా ధరించాడు. వాళ్ళు అతని దుస్తుల మీద సుగంధ పరిమళాలను చిలకరించారు. ఆ తరువాత వాళ్ళు, సుమధుర ఫలాలనూ, బంగారు పాత్రలలో పానీయాన్నీ తెచ్చి నీమా ముందుంచారు. సీతాకోకచిలుక రెక్కలతో తయారుచేసిన విసినకర్రను అందించారు. దేవత దాంతో మెల్లగా విసురుతూండగా నీమా నిద్రపోయాడు.

తెల్లవారుతూండగా అతనికి మెలకువ వచ్చింది. దేవత నీమాను తీసుకువచ్చి చంద్రతల కొలను గట్టున వదిలి, రాత్రికి మళ్ళీ వస్తానని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

తడికలదడి నుంచి గొర్రెలను వదలడానికి నీమా హడావుడిగా వెళ్ళాడు.

ఆ రోజంతా నీమా చంద్రతల దేవతను తలుచుకుంటూ సంతోషంగా గడిపాడు.

చెప్పిన ప్రకారం ఆ రాత్రి దేవత మళ్ళీ వచ్చింది. నీమాను తన భవనానికి తీసుకువెళ్ళి, మరునాడు తెల్లవారేసరికి పైకి తెచ్చి వదిలింది. ఇలాగే కొన్నాళ్ళు గడిచాయి.

అంతలో వేసవి ముగిసి, శీతాకాలం ఆరంభమయింది. చలిగాలులు వీచసాగాయి. నేలపై మంచు కనిపించింది. సాయంకాలానికి తటాకం పైభాగం గడ్డకట్టడం ఆరంభమయింది. ఆనాటి సాయంకాలం దేవత రాగానే, నీమా – ముల్కిలా కొండచరియలో పచ్చగడ్డి అయిపోవడంతో, తాను గొర్రెలను లోయకు తోలుకుపోవాలని చెప్పాడు. అవి ఉంటే తప్ప తాము బతకలేమని తెలియజేశాడు.

ఆమాట వినగానే దేవత విచారపడింది. అ

తరవాత, ''నీవూ , వసంత ౠ తు మళ్ళీ మిన్నూలు పై యు డం ఆరంభించి, కొండ చరియ లలో గడ్డి పచ్చగా వూ రడం ప్రారంభంకాగానే తప్పకుండా వస్తానని న మ్మా వూ ట ఇవ్వాలి. ఈ శీతాకాలం వు గిసేంత వరకు నేను నీ కోసం కాచు కుని ఉంటాను . అయి తే, ఒక్క విషియ ం గ ర్తించు కో. వు నం కలు సు కున్న సంగతి వేరె వ్వరికీ చెప్పకూడదు సు వూ . చెప్పనని వూ ట ఇమ్మా,'' అన్నది.

నీవూ అలాగే అనివూ ట ఇచ్చాడు . జలదేవత తటాకం వు ధ్యకు వెళ్ళి, వు ంత్రదండాన్ని ఊపి, కిందికి వెళ్ళేంతవరకు, ఆమెనే కళ్ళార్పకుండా చూ శాడు . ఆ తరవాత పెద్దగా నిట్టూర్చి, గొర్రె లను విడిపించడానికి బయలుదేరాడు. గొర్రెలు దడి నుంచి వెలుపలికిరాగానే, వు ంచు గాలు ల ను ంచి తప్పించు కోవడానికి వేగంగా గ్రావు ం కేసీ ఉరు కులతో పరు గు లతో నడవ సాగాయి .

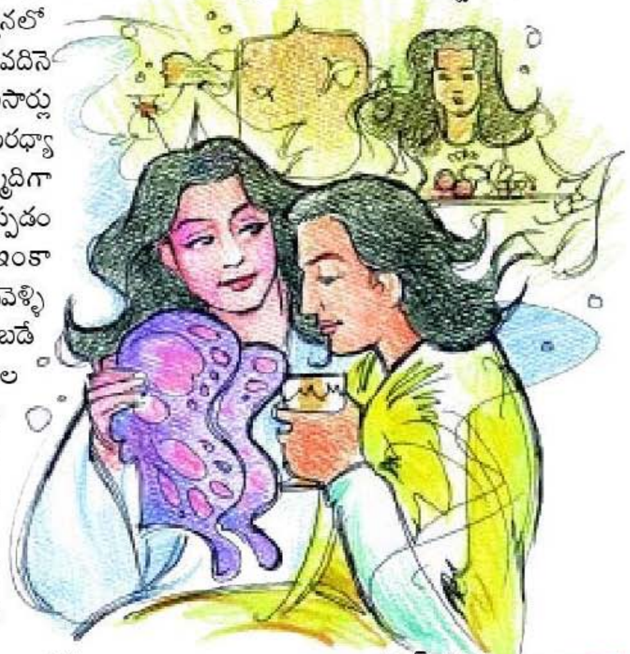
ఇంటికి తిరిగివచ్చిన వు రిది ప్రవర్తనలో ప్రస్ఫుటమైన మార్పు రావడం చూసి వదినె డోల్నా ఆశ్చర్యపోయింది. ఒకటికి రెండుసార్లు పిలిస్తే తప్ప పలికేవాడు కాదు . ఎప్పుడూ పరధ్యానంగా ఉండేవాడు. చెప్పిన పనిని నెమ్మదిగా చేసేవాడు . అందు వల్ల ఎక్కువ పను లు చెప్పడం తగ్గించు కున్నది డోల్నా. శీతాకాలం ఇంకా ఉన్నప్పుడే నీవూ రోజూ తెల్లవారక వు ందేవెళ్ళి తూ ర్పు దిక్కు కేసీ తదేకంగా చూ స్తూ నిలబడేవాడు . కొండ శిఖరాలపైనుసూ ర్యుడు ఆలస్యంగా ఉదయి ంచేవాడు ; చెట్ల ఆకులు రాలిపోయి మోడువారి ఉండేవి. మిన్నూలు పై యు లేదు . గడ్డికి ఇంకా పచ్చదనం తిరగలేదు .

ఒకనాడు నీవూ కొండలకేసీ బయ లు దేరడానికి సిద్ధమై, ఆహార పదార్థాల కోసం వదినె వద్దకు వచ్చాడు . ''నీవూ , ఇంకా వేసవి రాలేదు . మంచు కురుస్తోంది. గొర్రెలు చని పోతాయి . ఎంత కాదన్నా, వు ంచు కరగడానికి ఇంకా రెండు వారాలు పడుతుంది,'' అన్నది వదినె ఆశ్చర్యంగా.

నీవూ బదు లేమీ పలక్కుండా వక్షనంగా ఊరు కున్నాడు . ''నీవూ , వచ్చి ఆ కట్టెలు చీల్చి ఇమ్మా,'' అన్నది డోల్నా.

అయి తే, నీవూ అక్కణ్ణించి కదలలేదు . ఇంకా ఏదో తీవ్రంగా ఆలోచిస్తూ నే ఉన్నాడు . వదినెకు కోపం వచ్చింది. ''నీవూ , న వ్వేవు ను కుంటు న్నావు? చెబుతున్నా అలా నిలబడ్డావే వు టి? న వ్వేవు యి నా స్పృతి దేమజివా? నేను నీకు బంగారు పాత్రలో వేడి వేడి పానీయ ం అందివ్వాలను కుంటు న్నావా ఏం?'' అన్నది.

నీవూ అంతవరకు వదినె వూ టకు ఎదు రు పలికిందిలేదు . అయి తే, ఆరోజు కోపం వచ్చింది.

''అమ్మా, నువ్వు ఇచ్చేదీ ఒక పానీయమేనా? కుడితి నీళ్ళలా ఉంటుంది. గొడ్డు కూడా ముట్టదు!'' అన్నాడు ఆగ్రహంతో.

''అంటే, నా చేతి తిండి నీకు నచ్చడం లేదన్న మాట! నువ్వేదో చంద్రతల జలదేవత బంగారు పాత్రలో అందించే పానీయాలు తాగిన వాడిలా మాట్లాడుతున్నావు'' అన్నది వదినె హేళనగా.

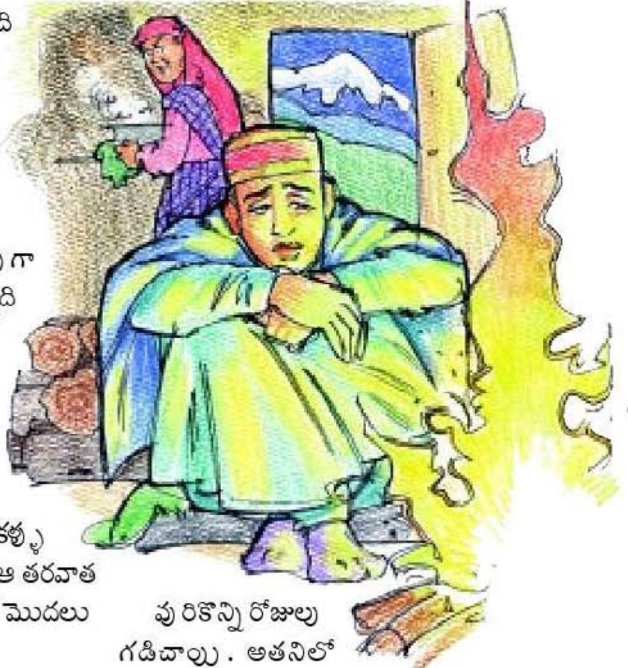
''అమ్మా, పోయిన వేసవి కాలమంతా అదే జరిగింది! ప్రతి రాత్రి ఆమె వచ్చి నన్ను వెంట బెట్టుకుని వెళ్ళి, రుచికరమైన పానీయాలం దించి, తెల్లవారేప్పుడు పేక్షి తెచ్చి వది లేది తెలుసా?'' అంటూ, ఆ సింగతి ఎవరికీ చెప్పవద్దని జలదేవత చేసిన హెచ్చరిక గుర్తు రావడంతో నీమా నాలుక్కరుచుకున్నాడు.

''అదన్న మాట సింగతి! మరి, ఇప్పుడు కూడా ఆ దేవత వెంటే హాయిగా తిరిగి వెళ్ళలేక పోయావా?'' అన్నది డోల్మా. ఆ తరవాత ఎందుకలాదురుసుగా అన్నానా అని ఆవేదన చెందింది. అయినా, అదంతా పట్టించుకోకుండా నీమా ఇంటి నుంచి బయలుదేరాడు. దామియాన్న ఒక ఆశ్రమానికి వెళ్ళి, వేసవి త్వరగా రావాలని కళ్ళు మూసుకుని భక్తితో ప్రార్థన చేశాడు. ఆ తరవాత ఇంటికి తిరిగివచ్చి కట్టెలు చీల్చడం మొదలు పెట్టాడు.

ఆ శబ్దం విని ఇంటి నుంచి వెలుపలికి వచ్చిన డోల్మా అతన్ని చూసి నవ్వుకున్నది.

రోజూ తెల్లవారకముందే నీమా నిద్రలేచి, ఇంటి నుంచి వెలుపలికి వచ్చేవాడు. కొండ చరియల్లో పచ్చగడ్డి కోసం చూసేవాడు. వదినె చెప్పిన పనులు వెంటనే పూర్తిచేసి ఆశ్రమానికి వెళ్ళి, ''వేసవి ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పు దేవా?'' అంటూ గట్టిగా గొంతెత్తి ప్రార్థించేవాడు.

ఆఖరికి వేసవి రానే వచ్చింది. నీమా గొర్రెలను తోలుకుని ముల్కీలా కొండకేసి బయలుదేరాడు. గుహను శుభ్రపరిచాడు. గొర్రెల కోసం తడికెలదడి నిర్మించాడు. రాత్రంతా తటాకు గట్టున దేవత కోసం ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాడు. అయినా ఆమె రాలేదు. ఒక వారం అలాగే గడిచి పోయింది. తనపైదేవతకు కోపం వచ్చిందా? అని తీవ్రంగా ఆలోచించసాగాడు.

మరికొన్ని రోజులు గడిచాయి. అతనిలో ఓర్పు నశించింది. నిలకడను కోల్పోయాడు. ''సరే, ఆమె రాలేదు. నేనే ఎందుకు అక్కడికి వెళ్ళకూడదు?'' అనుకుంటూ తటాకంలోకి దిగి నడవసాగాడు. అతడు తటాకమధ్యం చేరుకోలేదు. ఆ తరవాత మరెక్కడా కనిపించ కుండా పోయాడు.

చందమామ క్విజ్ - 2

Co-sponsored by
Infosys FOUNDATION,
Bangalore

అన్నీ సరైన సమాధానాలు
రాసిన ఒకరికి బహుమతి
రూ. 250లు.*

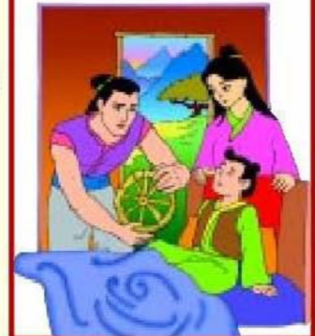
ఈ క్విజ్‌లో అడిగే ప్రశ్నలన్నీ 2005 జనవరి-డిసెంబర్ మధ్య వెలువడిన చందమామ సంచికలలోని కథలు, శీర్షికల నుంచే ఉంటాయి. చదివినవి జ్ఞాపకం ఉంటే వీటన్నిటికీ సమాధానాలు వెంటనే స్ఫురిస్తాయి. లేకుంటే పన్నెండు సంచికలను పక్కన పెట్టుకుని తిరగేస్తే ఇట్టే తెలిసిపోతాయి. కనుగొనడం కూడా చాలా సరదాగా ఉంటుంది.

*సరైన సమాధానాలు రాసినవారు ఒకరికన్నా ఎక్కువ మంది ఉన్నట్టయితే బహుమతి మొత్తం డ్రా ద్వారా తీసిన ఐదుగురికి సమానంగా పంచబడుతుంది.

<u>మీరు చేయవలసిందేమంటే</u>: 1. సమాధానాలు రాయండి. 2. పేరు, వయసు (16 ఏళ్ళలోపు ఉండాలి), పిన్‌కోడ్‌తో సహా పూర్తి చిరునామా రాయండి. 3. చందాదారు అయితే, ఆ నంబర్ రాయండి. 4. కవరు మీద చందమామ క్విజ్-2 అని రాసి, చందమామ పూర్తి చిరునామా రాసి మాకు పంపండి. 5. మార్చ్ నెలాఖరులోగా మీ ఎంట్రీ మాకు అందాలి. 6. మే నెల సంచికలో ఫలితాలు వెలువడతాయి.

1. రామాయణానికి సంస్కృత భాషలో ఎన్ని పాఠాంతరాలు ఉన్నాయి?
2. ధరిత్రీ దినోత్సవం, జలదినోత్సవం ఎప్పుడు జరుపుకుంటున్నాము?
3. "మనిషిని ఆపదనుంచి గట్టెక్కించేది ధైర్యమే. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ధైర్యాన్ని కోల్పోకుండా బతుకుతూ గొప్పవాళ్ళు కండి," అన్న గురూపదేశం ప్రకారం నడుచుకుని యువరాజుకు సిలహాదారుగా ఎదిగిన యువకుడి పేరేమిటి? ఏ కథలో వస్తాడు?
4. ప్రపంచాన్ని వేడిస్తున్న కాలుష్యానికి ఐదు ముఖ్యమైన కారణాలు ఉన్నాయి. అవి ఏవి?
5. 'లాయ్ హరోబా' అంటే ఏమిటో తెలుసా?
6. అధికారదర్పంతో బలహీనులను వేధించేవారు చివరికి భంగపడక తప్పదని హెచ్చరించే గ్రీకు పురాగాథ ఏది? కథానాయకుడి పేరేమిటి?

7. ఈ కింది చిత్రంలోని ముఖ్య పాత్రలు ఏవి?

పాఠకులకు కథలపోటీ ఫలితాలు

భాషకు అర్థం (అక్టోబర్ '05)

''నా గాడిదకేమో నా భాష అర్థమయ్యేట్టులేదు,'' అన్నాడు సి భాఋ.

''ఇంతకూ న్వేం భాషి వూ ట్లాడామ?'' అని అడిగాడు గౌతం. ''వూ వ్రూ లు గా వు నం వూ ట్లాడే భాఋ,'' అన్నాడు సి భాఋ.

''వు ను షు ల్యైన మనకే ఒక్కొక్కసారి ఒకరు చెప్పేది, మరొ కరికి అర్థంకాదు . వు రి జంతు వులకు, అదీ గాడిదకు ఎలా అర్థవు వుతు ంది?'' అన్నాడు గౌతం. ''వు రేం చేయ్య వు ంటావు?'' అని అడిగాడు సి భాఋ. ''న మ్వా 'లే' అంటూ చేతిని పైకి ఎత్తి సైగ చెయ్యాలి. 'తివ ,' అన్నప్పుడు దాని ఎదు రు గా దాణా పేట్టాలి. 'పడు కో' అన్నప్పుడు దాని తలపైనుచెయ్యి వేసిగాఢవు తో నివు రాలి. 'పనిలోకి వెళదాం, పద,' అన్నప్పుడు దాని వీపుపై బరువువేయాలి. అప్పుడే దానికి నువ్వేం చెబుతు న్నదీ అర్థవు వుతు ంది,'' అని వివరించాడు గౌతం.

–ఎం. సి చరిత, 13, ఎమ్.బి.ఐ. కాలనీ, గాంధీనగర్, హైదరాబాద్

బతకనేర్చిన పడవవాడు (నవంబర్ '05)

గుడికి వెళ్ళి దైవదర్శనం చేసు కుని తిరిగి వచ్చిన పీతాంబరం భార్యాపిల్లలతో హడావుడిగా పడవలోకి ఎక్కబోయా డు . పడవవాడు ఆగవు న్నట్టు చేత్తో సైగ చేసి, ''వు నిషికి ఐదు రూ పాయ లిచ్చి పడవలోకి ఎక్కి కూర్చోండి, బాబూ ,'' అన్నాడు . ''అదేవి టి? ఇంతకు వు ందు వు నిషికి ఒక్క రూ పాయే కదా తీసు కున్నావు. వు రిప్పుడేవి ,'' అని పీతాంబరం వూ ట వు గించకవు ుందే, ''అది నది ఆ వైపు నుంచి ఈ వైపుకు దాటించడానికి. ఈ వైపునుంచి ఆ వైపుకు వెళ్ళేందుకు మాత్రం ఐదు రూపాయలే!'' అన్నాడు పడవవాడు నిష్కర్షగా. చేసేది లేక పీతాంబరం పడవవాడికి పదిహేను రూ పాయ లిచ్చి భార్యాపిల్లలతో పడవలోకి ఎక్కి కూర్చున్నాడు . పడవవాడు మొదట గుంభనగా ఎందుకు నవ్వాడో పీతాంబరానికి ఇప్పుడర్థవు య్యింది. ''నేనూ పిల్లలు గలవాణ్ణి బాబూ , తవు వంటి వారిచ్చే కూలీడబ్బుల్తో బతు కు నావను నడపాలి కదా,'' అంటూ పడవవాడు పడవను వు ందు కు నడపడానికి తెడ్డును అందు కున్నాడు .

–సి. నాగప్రణీత, డాటరాఫ్ సి. శ్రీనివాసు, III క్రాస్ రోడ్, రాంజీనగర్, నెల్లూరు – 524 002.

ఉత్తమ బహుమతి పొందిన ముగింపు!

రామయ్య తెలివి (డిసెంబర్ '05)

సోంబయ్య దయ్యాన్ని వదిలించుకునే ఉపాయం ఏమిటా అని రామయ్య ఒక రాత్రంతా తీవ్రంగా ఆలోచించాడు. తెల్లవారాక ఇంటి వెలుపలికి వచ్చి చూస్తే, ఇటుకరాళ్ళు, గులకరాళ్ళు ఇలా వాకిటి నిండా రకరకాల రాళ్ళు పడి ఉన్నాయి. వాటిని చూడగానే రామయ్యకు మెరుపులా ఒక ఆలోచన తట్టింది. వెంటనే అతడు రాళ్ళన్నిటినీ ఏరి ఇంటి ముందర గుట్టగా పోశాడు. ఆ రాళ్ళు గృహ నిర్మాణానికి పనికి రాగలవని చెప్పి సరసమైన ధరకు అమ్మడం ప్రారంభించాడు. రామయ్య మీద కోపంతో సోంబయ్య దయ్యం రాత్రుల్లో రాళ్ళవానను ఇంకా ఉధృతం చేసింది. అదంతా రామయ్యకు ఆదాయానికి దారిచూపడంతో, సోంబయ్య దయ్యం కొన్నాళ్ళకు రాళ్ళు విసరడం మానేసింది. అయినా సోంబయ్య దయ్యం తనకు తెలియకుండానే రామయ్యకు ఉపకారం చేసినందు వల్ల, దాని పాపాలు నశించి, దయ్యం రూపం నుంచి విముక్తి లభించింది. రామయ్యకు దయ్యంపీడ విరగడయ్యింది.

ఎ.ఎ. ప్రితాఖ, సిన ఆఖ ఎ.వి. రంగారామ్మా బి.వి & బి.ఎన.
హైస్కూల్ సిపీ పిం, జంద్రాపేట, ప్రకాశం జిల్లా (ఆం.ప్ర) 523 165

విదూషకుడి చమత్కారం! (జనవరి '06)

విదూషకుణ్ణి ఎలాగైనా పరిహసించి నవ్వాలనే అవకాశం కోసం ఎదురుచూస్తున్న రాజుకు, విదూషకుడు గుర్రంపై ఎదురు పడగానే, "ఏమిటి విదూషక రత్నమా, నువ్వెక్కి వచ్చిన గుర్రం అంతలావూ, బలంగా ఉంది. నువ్వేమో గాలికి ఎగిరిపోయేలా బక్కగా, బలహీనంగా ఉన్నావేం?" అన్నాడు.

అందుకు విదూషకుడు వెంటనే, "నేనేమో తమ పోషణలో ఉన్నాను. గుర్రం నా పోషణలో ఉంది, మహారాజా!" అన్నాడు వినయంగా.

తన విసురు తనకే తగిలినందుకు రాజు ఉలిక్కిపడ్డాడు. అయినా మరుక్షణమే తేరుకుని, హాస్యప్రియుడు గనక, మనసారా నవ్వుకుని, "నువ్వు కూడా త్వరలోనే గుర్రంలా బలంగా తయారు కావాలి," అంటూ విదూషకుడికి ఒక వరహాల మూటను కానుకగా ఇచ్చాడు.

వి. మంజురాణి, 1-9-327/1/ఎ, విద్యానగర్, హైదరాబాద్ - 500 044.

ఫలించిన దేశాటన

విశాల దేశాన్ని జయదేవుడనే రాజు పాలించేవాడు. విక్రముడు ఆయన కుమారుడు. విక్రముడు యువరాజుగా పట్టాభిషిక్తుడవగానే, తండ్రితో, "రాచరికపు బాధ్యతలు స్వీకరించే ముందు, నేను దేశాటన చేయదలిచాను. దీవించి పంపించండి," అన్నాడు.

జయదేవుడు నవ్వి, "మారువేషంలో ప్రజలలో ఒకడిగా కలిసిపోయి, వారి కష్టసుఖాలు తెలుసుకోవడం కోసం, దేశాటన చేయడం అనాదిగా వస్తున్న ఆచారం. దేశాటన చేస్తున్నప్పుడు ప్రమాదం ఏర్పడవచ్చు. మారువేషపు దేశాటనకంటే, యువరాజు హోదాలోనే దేశమంతా తిరిగిరా," అన్నాడు.

విక్రముడు, యువరాజునని చెప్పకుండా ప్రజల కష్టసుఖాలు తెలుసుకున్న అనుభవంతో, భవిష్యత్తులో తండ్రిలాగే తాను కూడా మంచిరాజుననిపించుకుంటానని, అందుకు తగిన సమయం ఇదేనని తండ్రిని ఒప్పించి దేశాటనకు బయలుదేరాడు.

విక్రముడితోబాటు మంత్రికొడుకు వివేకవర్మ కూడా బయలుదేరాడు. ఇద్దరూ సామాన్యుల్లా వేషాలు ధరించి, గ్రామాల మీద చాలా దూరంగా ఉన్న అనేక జనావాసాల్లో, ఒక నెల రోజుల పాటు పర్యటించారు. వాళ్ళు ఎక్కడికి వెళ్ళినా, వాళ్ళు అడక్కుండానే వాళ్ళ అవసరాలు సమకూరుతున్నాయి. తన తండ్రి పాలన అద్భుతంగా ఉన్న కారణం వల్లనే ప్రజలు ప్రయాణీకుల పట్ల ఇంత ఆదరాభిమానాలు చూపిస్తున్నారని, యువరాజు విక్రముడు సంతోషించాడు.

మరొక నెల రోజులు గడిచాక విక్రముడూ, వివేకవర్మా రాజధానికి తిరుగు ప్రయాణమై, సాయంకాలానికి ఒక అడవి ప్రాంతానికి చేరుకున్నారు.

విక్రముడు దగ్గర్లో ఉన్న ఒక రాతి గుట్టపైకి ఎక్కి దూరంగా చూస్తూ, "ఇక్కడికి కనుచూపు మేరలో ఏదో కట్టడం కనిపిస్తున్నది. బహుశా అది పాడుపడిన ఇల్లు గాని లేదా

డా: జొన్నలగడ్డ మార్కండేయులు

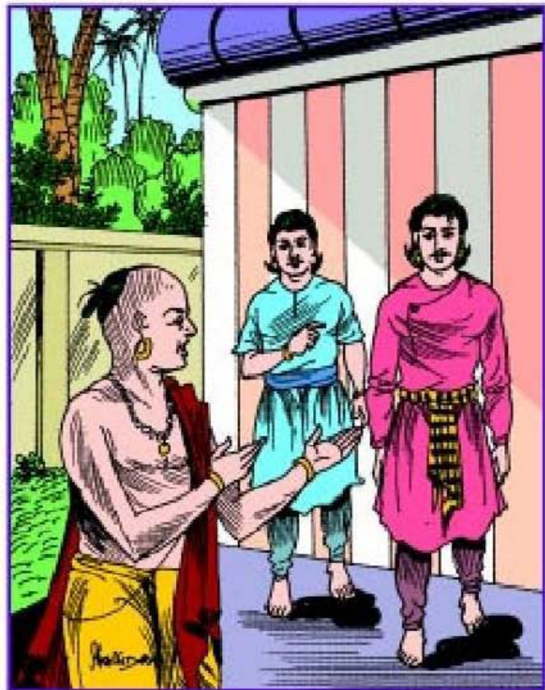
ఏదైనా పాతకాలపు దేవాలయమైనా కావచ్చు. ఈ రాత్రికి అక్కడ ఆగిపోదాం," అన్నాడు.

ఇద్దరూ కలిసి ఆ ప్రాంతానికి చేరుకున్నారు. నిజంగానే అది ఒక చిన్న దేవాలయం. ఆలయ ప్రవేశద్వారం తలుపులు మూసి ఉన్నాయి. ద్వారానికిరువైపులా రెండు అరుగులున్నాయి. వాళ్ళు గుర్రాలను చెట్టుకు వదిలేసి, చెరొక అరుగు మీద కూర్చున్నంతలో, ఒక ఒంటెద్దు బండి వచ్చి ఆలయం ముందు ఆగింది. అందులోంచి ఆలయ పూజారి పెద్ద పళ్ళెంతో దిగాడు.

పూజారి ఆలయంలోపలికి వెళ్ళి, మంత్రాలు చదివి అమ్మవారికి నైవేద్యం పెట్టి, బయటకు వచ్చి వాళ్ళిద్దరి వివరాలూ అడిగాడు. వాళ్ళు తాము బాటసారులమని చెప్పగానే, పూజారి వాళ్ళకేసి పరీక్షగా చూసి చిన్నగా నవ్వాడు.

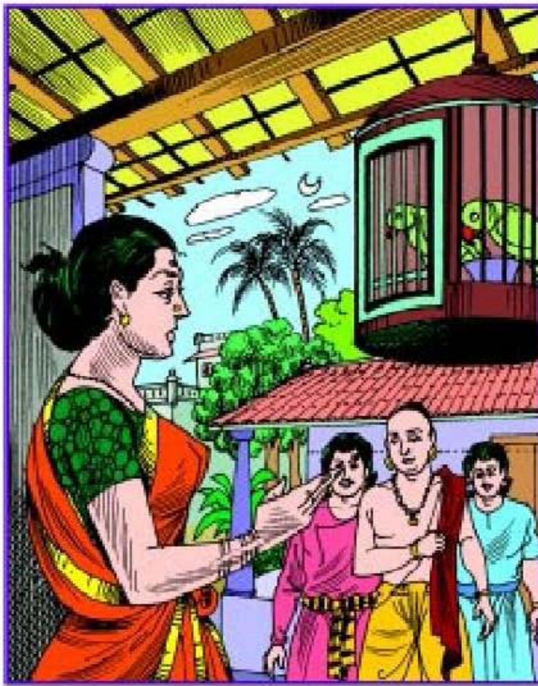
తర్వాత పూజారి వాళ్ళతో, "ఈ ఆలయంలోని అమ్మవారి పేరు చందన. ఈ చిట్టడవి ప్రాంతంలో చందనవృక్షాలు ఎక్కువ. ఈ చిట్టడవిపై రాజగురు మహావారివేనిర్వహిస్కులు. ఇక్కడి నుంచి నడిస్తే అరగంటలో మా గ్రామం చేరుకోవచ్చు. ఈ రాత్రికి మా ఇంట్లో ఉండండి. మా రాజగురువుగారి తమ్ముడు, ఈ దేవాలయానికి ధర్మకర్త. నేను రాజగురువుగారి మేనల్లుడి కొడుకును. రాజనీతి శాస్త్రాన్ని చదువుకున్నాను. నాకు రాజాదరణ లభించే వరకు వేచివుండమని, రాజగురువుగారు పూజారి పదవి ఇచ్చాడు," అన్నాడు.

పూజారి కోరగా విక్రముడు, వివేకవర్మ అతడి వెంట గర్భగుడిలోకి వెళ్ళారు. రక్తచందనం కలిపిలో మలచబడ్డ చందనమాత

అమ్మవారి విగ్రహం ప్రసన్నంగా ఉంది. యువరాజు, మంత్రికుమారుడు భక్తిగా నమస్కరిస్తూ కళ్ళు మూసుకున్నారు. "చందనమాత భావి మహారాజును, మంత్రిని ఆశీర్వదిస్తోంది!" అన్న పూజారి మాటలు విని కళ్ళు తెరిచి ఆశ్చర్యంగా, "ఏమిటి మాట్లాడుతున్నారు?" అని పూజారికేసి కోపంగా చూశారు.

పూజారి తొణక్కుండా, "ప్రభు మీరు కోపగించుకోకండి! నేను రాజనీతి శాస్త్రాన్ని చదివానని చెప్పాను. రాజు కొలువులో చేరాలనుకుంటున్నాను. మీరు దేశాటనకు బయలుదేరిన యువరాజు, మంత్రి కుమారుడని ఊహించడం, నాకు పెద్ద కష్టమైనదికాదు. మీ ప్రవర్తనలో రాజసం స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. పంచకళ్యాణి గుర్రాల మీద బయలుదేరిన మీరు యువరాజే ఎందుకు కాకూడదని ఊహించాను," అన్నాడు.

పై జారి ప్రే ధాశక్తికి విక్రమార్కుడు, వివేకవర్మ అబ్బురపడ్డారు. పై జారి వాళ్ళతో వినయంగా, ''దేశాటన ప్రధానోద్దేశం పరిశీలన. ఆ తర్వాత వాటిలోని మంచి చెడులను గ్రహించి, పరిపాలనలో ఎంతవరకు అమలు పరచాలన్నది వివేకం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. సంప్రదాయమంటూ దేశాటన చేయాలని బయలుదేరిన యువరాజులను మహారాజుగారు ఒక కంట కనిపెడుతూనే ఉంటారు. మీకు తెలియకుండా, యువరాజులు ఆపదపాలు కాకుండా రాజుగారు తగిన ఏర్పాట్లు చేస్తుంటారు. అందుచేత యువరాజులను గుర్తుపట్టినా పట్టనట్టు నటిస్తారు – స్వదేశంలో మీరెవరో, నాలాగే చాలా మంది యువరాజులను గుర్తించి ఉంటారు,'' అన్నాడు.

విక్రమార్కుడు అవునన్నట్టు తల ఊపి, ''మొదట్లో యువరాజులను సామాన్య పై జారిగా భావించాను. ఇప్పుడు, మీ దగ్గర నేర్చుకునే రాజనీతిశాస్త్ర విషయాలు చాలా ముఖ్యమని పిస్తున్నది. నేనూ, మంత్రి కుమారుడు వివేకవర్మా మీ గ్రామంలో కొన్ని రోజులు ఉంటాము. మాకు రాజనీతి విషయాలను గురించి అవగాహన కలిగించండి,'' అని కోరాడు.

తర్వాత బండిలో పై జారి, గుర్రాల మీద విక్రమార్కుడు, వివేకవర్మ చిట్టడవిలో ప్రయాణం చేసి, పై జారి ఉండే గ్రామంలో ప్రవేశించారు.

ఇంటి ముందు పంజరంలో ముద్దు చిలుకల జంట, పై జారితో పాటు లోపలికి వస్తున్న యువరాజునూ, మంత్రి కుమారుణ్ణీ చూసి, ''రండి, రండి!'' అని ఆహ్వానించి, ''అమ్మగారూ! గురుమూర్తి ఎవరినో అతిథులను ఇంటికి తీసుకువచ్చారు,'' అని పిలవసాగాయి.

''మీ గురుమూర్తికిది కొత్త అలవాటు కాదుగా! రాత్రివేళ చిట్టడవిలోని అమ్మవారి ఆలయం దగ్గర ఎవరున్నా ఇలాగే వెంటబెట్టుకు వస్తారు. చిలుకలకు పలుకులు నేర్పారుగాని, నాలుగు ఎకరాల పొలమైనా సంపాదించడం నేర్వలేకపోయారు,'' అంటూ పై జారి ఇల్లాలు బయటకు వచ్చింది.

ఆమె విక్రమార్కుణ్ణీ, వివేకవర్మనూ చూసి కాస్తంత ఆశ్చర్యపోయి ఏదో అనబోయేంతలో, విక్రమార్కుడు, ''చిలుకల చేత కూడా మాట్లాడించగల గొప్ప గురుమూర్తియన. వీరివద్ద మేం కోరుకుంటున్న విద్య నేర్చుకోవడానికి వచ్చాం. ఆదరించి మీ ఇంట ఉండనివ్వాలని కోరుతున్నాం,'' అన్నాడు.

ఆ మాటలకు గురుపత్ని నవ్వి, ''రాజగురువు, పై జారిగారు పినతండ్రి కొడుకు. అన్నగారు తనకు కొలువిప్పిస్తాడని, ఈయన

గారి ఆశ. మీ లాంటి శిష్యులను చేర్చుకుని చదువు చెప్పేమాటే, ఈ పాటికి భుక్తి కోసం ఇలా పూజారిగా మాడవలసిన అవసరం కలిగేదికాదు. రాజగురువుగా తనకు పోటీ రాగల తనను కొలువులో ఏనాటికీ చేరనీయుడని తెలిసి కూడా, అన్ననే నమ్ముకున్న ఈయన దగ్గర మీరేం నేర్చుకుంటారు?'' అన్నది.

''రాజనీతి!'' అన్నారు యువరాజూ, మంత్రికుమారుడూ ఒక్కసారే.

పూజారి భార్య ఫక్కున నవ్వి, ''రాజు తనకు నచ్చిన మనిషిని చేరదీసి పదేపదే సలహాలడుగుతాడు. ప్రజలా రాజాశ్రయం ఉన్నవాడిని చూసి అతడు గొప్పవాడనుకుని, తమ శక్తిసామర్థ్యాలను మరిచిపోయి ఉపకారంచేసి పెట్టమని ఆశ్రయిస్తారు. అప్పుడాయన ప్రతిభ ఉన్న వ్యక్తిని రాజును కలవనీయకుండా మర్రిచెట్టు నీడలోని మొక్కలాగ, తన నీడలోనే అణచివేస్తాడు. మర్రిచెట్టు నీడలోని ప్రతిభావంతులను గ్రహించగల మహారాజును తయారు చేయగలగాలని రాజనీతి చదువు

కొని, రాజుకొలువు కోసం పూజారిగా మారిన ఈ పూజారిగారు, మీకు చెప్పే రాజనీతి ఏమిటో మరి!'' అన్నది.

భార్య ఇలా మాట్లాడుతుంటే పూజారి చిరునవ్వుతో వక్షనంగా యువరాజు, వివేకవర్మలకేసి చూస్తూ మాడిపోయాడు.

విక్రముడు, ''దేశాటనకని బయలుదేరిన మేమెవరమో, మీరు గ్రహించారని అనుకుంటున్నాను. నిజమైన ప్రతిభావంతులను గుర్తించి అభివృద్ధిలోకి తీసుకువచ్చేలా కొలువులోకి రప్పించడమనే ప్రయత్నమే, నిజమైన దేశాటన అని నాకు తెలియజేసిన మీకు, నా కృతజ్ఞతలు. పూజారిగారివంటి గురువుల సహాయంతో రాజనీతి నేర్చుకుంటాను. రానున్న నా పరిపాలనలో వారి సలహాలు తీసుకుంటాను!'' అన్నాడు.

ఆ తర్వాత పూజారినేకాదు, అన్నిరంగాల నుంచి మేధావులను, విక్రముడు స్వయంగా వెళ్ళి కలుసుకుని మరీ కొలువులోకి ఆహ్వానించి, తండ్రి తర్వాత మంచి పరిపాలకుడనిపించుకున్నాడు.

మహనీయుల జీవితాల్లో ఆసక్తికర ఉదంతాలు (3)

శత్రువును జయించే రాజమార్గం!

మెసిడోనియా రాజు ఫిలిప్ (క్రీ.పూ. 382-332) అలెగ్జాండర్ తండ్రిగా మాత్రమే అందరికీ గుర్తుంటాడు. ఆనాటి గ్రీకురాజులందరిలోకీ శక్తివంతుడైన రాజుగా ఉంటూనే, ఆయన మరోవైపు తీరని జ్ఞానపిపాసి కలిగిన వ్యక్తిగా ఉండేవాడు. ఆయనకు జ్ఞానార్జన పట్ల ఉన్న మక్కువను చాటడానికి ఆనాటి గొప్ప తత్వవేత్త అరిస్టాటిల్‌ను తన కుమారుడికి గురువుగా నియమించాడన్న ఒక్క నిజం చాలు.

రాజ్యంలో ఒక మారుమూల ప్రాంతంలో నివసించే ఆర్కిడియస్ అనే భూస్వామి, రాజు ఫిలిప్‌ను తరచూ తీవ్రంగా విమర్శించేవాడు. ఆ సంగతి చారుల ద్వారా, రాజుకు తెలియవచ్చింది. అధికారులు, ప్రముఖులు కూడా దాన్ని ధ్రువపరిచారు. అతడు రాజు పట్ల ద్వేషం కనబరుస్తున్నాడని చెప్పారు.

ఒకసారి రాజు తన పరివారంతో ఆర్కిడియస్ నివసిస్తున్న ప్రాంతానికి వెళ్ళాడు. "ఇవాళ, నన్ను ద్వేషిస్తున్న శత్రువు అంతం చూస్తాను," అన్నాడు రాజు అధికారులతోనూ, మిత్రులతోనూ.

"తప్పక అంతమొందించాలి," అంటూ అందరూ ముక్తకంఠంతో ఆమోదించారు.

"అవును. ఇక ఉపేక్షించలేను. వెంటనే అంతమొందించాలి," అన్నాడు రాజు దృఢ నిశ్చయంతో.

ఆర్కిడియస్‌ను వెంటబెట్టుకురమ్మని భటులను పంపాడు రాజు ఫిలిప్. ఆర్కిడియస్ భటుల నుంచి తప్పించుకోలేకపోయాడు. కుటుంబ సభ్యుల దుఃఖం ఆగలేదు. అతడు కూడా కన్నీళ్ళతో ఇంటినుంచి బయలుదేరాడు. ఆయనకు కఠినమైన శిక్ష పడుతుందనీ, మరణ దండన కాకపోయినా, కారాగారశిక్ష తప్పదనే అందరూ భావించారు. అతడు శేషి

జీవితాన్ని కారాగారంలోనే గడపవలసి వస్తుందని వేదన చెందారు. భటులు అతన్ని రాజు సమీపానికి నడిపించారు. అతడు రాగానే, రాజు తన చుట్టూ ఉన్న వారందరినీ వెలుపలికి వెళ్ళమన్నాడు. రాజాజ్ఞ కాగానే, శత్రువును బంధించి, రాజాజ్ఞను అమలు చేయడానికి భటులు మాత్రం ద్వారం వద్ద సిద్ధంగా నిలబడ్డారు.

ఒక గంట తరవాత రాజు ఫిలిప్, ఆర్కిడియస్ ఇద్దరూ స్నేహితుల్లా మాట్లాడుకుంటూ, నవ్వుతూ గదినుంచి వెలుపలికి రావడం చూసి అందరూ విస్తుపోయారు. రాజు, "ఈ పెద్దమనిషికి విలువైన కానుకలిచ్చి, సగౌరవంగా ఇంటి వద్ద వదిలిరండి," అని అధికారులను ఆదేశించాడు. "ఏమైంది, ప్రభూ? శత్రు నిర్మూలనం చేస్తానని నిర్ణయం తీసుకున్నారు కదా? అతన్ని వదిలిపెట్టారేమిటీ?" అని అడిగాడు ఒక ప్రముఖుడు.

"అవును, నా శత్రువును నిర్మూలించాను!" అన్న ఫిలిప్, మందహాసం చేస్తూ, మళ్ళీ ఇలా వివరించాడు: "నేను శత్రువును నిర్మూలించడమే కాదు; ఒక మిత్రుణ్ణి కూడా సంపాదించానన్న సంగతి కూడా మీకు త్వరలోనే తెలియగలదు. ఆర్కిడియస్ చాలా మంచి మనిషి. కొంత వరకు వదంతుల కారణంగా; మరికొంత కొన్ని నా చర్యల వల్ల, నాపట్ల వ్యతిరేకతను పెంచుకున్నాడు. వదంతులలో వాస్తవం లేదని తేటతెల్లం చేశాను. నా చర్యలను వివరించాను. దొర్లిన పొరబాట్లను ఒప్పుకున్నాను. పరిస్థితులను అర్థం చేసుకోగానే, అతనిలోనున్న నా శత్రువు మటుమాయమయ్యాడు. అవగాహన కారణంగా నా పట్ల సదభిప్రాయం ఏర్పడింది. పైకి చెడుగా కనిపించినప్పటికీ, నేను రాజుగా అవసరమైన అలాంటి చర్యలను తీసుకోక తప్పదన్న నిజాన్ని అతడు గ్రహించాడు."

ఆ తరవాత రాజు కాస్సేపాగి, "ఒక శత్రువును హతమార్చడం, కొత్త శత్రువులను సృష్టిస్తుంది. శత్రువును స్నేహితుడుగా మార్చడం ద్వారా కొత్త మిత్రులను ఏర్పరచుకోవడంతో పాటు శాంతిని ప్రతిష్ఠ చేసుకోవచ్చు," అన్నాడు మందహాసం చేస్తూ.

ఆ విధంగా ఫిలిప్ బలవంతుడైన రాజే అయినప్పటికీ అధికారబలం ఉపయోగించకుండా, సానుభూతితో అర్థం చేసుకోవడం ద్వారా శత్రువును జయించవచ్చని, అదే శత్రువును జయించడానికి సరైన రాజమార్గం అనీ నిరూపించాడు! – (ఎం.డి.)

రామాచారివాక్శుద్ధి

గదానగరంలో వూ ధవాచారి అనే రావు భక్తుడ్రు న్నాడ్రు. ఆయ్రు న భార్య జానకి అన్రు కూలవతి. వారి కువూ ర్రు డ్రు రావూ చారి గ్రు ర్రు కులంలో విద్యాభ్యాసిం చేస్తు న్నాడ్రు.

వూ ధవాచారి రామకథలు చెబుతాడు. రోజూ చాలా వు ంది ఆయ్రు నింటికి ఆ కథల్రు వినడానికొచ్చేవార్రు. అలా వచ్చినవార్రు సింతోషించి త ణమో పణమో ఇస్తే పుచ్చుకునే వాడ్రు. ఆ డబ్బే ఆ కుట్రు ంబానికి జీవనాధారం.

ఆ నగరపాలకుడ్రు గీర్వాణ్రు డికి, వూ ధవాచారి రావు కథల్రు వినాలని కోరిక పుట్టింది. ఆయ్రు న వూ ధవాచారిని పిలిచి, "నీ కథల్రు వినాలనివుంది. ప్రితి రోజూ సాయ్రు ంత్రం నా కొల్రు వుకొచ్చి నాకూ, సిభికులకూ నీ కథల్రు వినిపించ్రు. కోరినంత డబ్బిస్తాన్రు," అన్నాడ్రు.

అంద్రు కు వూ ధవాచారి, "అయ్యూ య్యో! నీమా డబ్బిచ్చి రావు కథల్రు వినాలన్రు కుంట్రు న్నామా అంద్రు వల్ల నేన్రు నీ కొల్రు వుకొచ్చి కథల్రు చెబితే, డబ్బ్రు కోసివే నేనాపిని చేసీనట్లవుత్రు ంది. రావు డిపేృభక్తితో రావు కథల్రు వినాలని, నా ఇంటికొచ్చిన వారికి వూ త్రవే నేనా కథల్రు చెబుతాను. న్రు వ్వై నా ఇంటికొచ్చి కథల్రు వినొచ్చ్రు. నీ న్రు ంచి ప్రితిఫిలం కూడా కోర్రు," అన్నాడ్రు వినయ్రు ంగా.

గీర్వాణ్రు డికి కోపమొచ్చింది. కానీ ఏమీ అనలేక అప్పిటికి వ్రై ర్రు కున్నాడ్రు. ఈలోగా వూ ధవాచారి కువూ ర్రు డ్రు రావూ చారి విద్యాభ్యాసిం పై ర్తి చేస్రు కుని వచ్చి, కొల్రు వుతో ఉద్యోగానికని గీర్వాణ్రు ణ్ణి కలిశాడ్రు. సింతోషించిన గీర్వాణ్రు డ్రు, "నీ తండ్రి రావు కథల్రు వూ త్రవే చెబ్రు తాడ్రు. న్రు వ్వూ వేదాల్రు, ఉపినిషిత్తు ల్రు, అష్టాదశపురాణాల్రు, ప్రిబంధ కావ్యాల్రూ, నాటకాల్లోని కథలన్రు ప్రితిరోజూ నాకొల్రు వుతో వినిపించ్రు. జనం నీ తండ్రి కథల్రు వినడం వూ నేసీ, నీ కథలకోసిం నా కొల్రు వుకు వస్తు, నీకు కోరినంత డబ్బిస్తాన్రు," అన్నాడ్రు.

రావూ చారి కాసేపాలోచించి, "రసివత్తరంగా కథలు చెప్పడం నాకెంతో ఇష్టం. ఐతే

శ్రీరామకమల్

వీ ర్ఫ నన్ను నా తండ్రితో పోటీ పిడవు ంటు న్నార్ఫ . అది భావ్యంకాదనిపిస్తున్నది,'' అన్నాడ్త .

''నేవ్ఫ నిన్ను నీ తండ్రితో పోటీ పిడవు న్నది పాండిత్యంలో. నీ సింపాదనతో వ్ఫ మ్మాస్ఫి ఖ పిడి, నీతల్లిదండ్రు లనూ స్ఫి ఖపేట్టొచ్చు. ఇంద్ఫ లో భావ్యంకానిదేవ్ఫు న్నది?'' అన్నాడ్త గీర్వాణు డ్త .

రావూ చారికీ వూ టలు నచ్చాయి . అతడ్ఫ ఇంటికి వెళ్ళి విషయం చెబితే, మాధవాచారి, ''నీకు న్యాయ్ఫ వ్ఫ ని తోచింది చెయ్యి. డబ్బుకు వూ త్రవే ప్రాధాన్యవి వ్వకు,'' అన్నాడ్త .

రావూ చారి, గీర్వాణు డి కొలు వులో చేరాడ్త . దాంతో నగరపాలకుడి కొలు వులో రావూ చారి చెప్పే కథలు వినడానికి జనం విరగబడి వచ్చార్ఫ . గీర్వాణు డ్త , రావూ చారికి పేద్దగా డబ్బిచ్చి సిత్కరించాడ్త .

ఏడాది తిరక్కుండా రావూ చారి, ఆ ఊళ్ళోనే పేద్ద ఇల్లు కొన్నాడ్త . లక్ష్మి అనే అందమైన అవ్మా మ్మాయి ని పేళ్ళిచేస్ఫి కుని స్ఫి ఖంగా రోజులు గడపిసాగాడ్త .

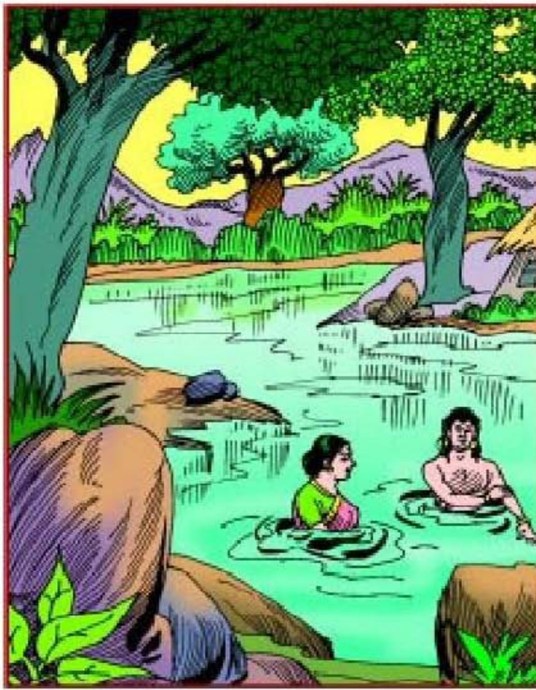
క్రవ్ఫ ంగా మాధవాచారి చెప్పేకథలు వినడా నికి వచ్చే జనం తగ్గిపోసాగార్ఫ . ఆయ్ఫ నకు దిగ్ఫ లు పిట్టు కున్నది. ఈ స్థితిలో ఒకనాటి రాత్రి ఆయ్ఫ నకు కలలో శ్రీరావ్ఫు డ్ఫ కనిపించి, ''చక్రమితంలోని నా ఆలయ్ఫ ం ఆలనాపాలనా లేకుండా పిడిమన్నది. అక్కడికొచ్చి నన్ను సేవించు కో,'' అన్నాడ్ఫ .

వ్ఫ లకువరాగానే వూ ధవాచారి చక్రమితం గ్ఫ రించి నలు గ్ఫ రినీ విచారిస్తే, అది గదానగరా నికి చాలా దూ రంలో కొండల వ్ఫ ధ్య మన్నట్టు తెలిసింది. అక్కడి నేల పింటలకూ, తోటలకూ

అనువైనదే కానీ వానలు పిడకపోతే గ్రావ్ఫ ంలో తాగడానికి కూడా నీటిచు క్క దొరకదు . అంద్ఫ కని, ఆ గ్రావ్ఫ వాస్ఫి లు క్రవ్ఫ ంగా ఇతర ప్రాంతా లకు వలసి పోయా ర్ఫ . ఇప్పిడా గ్రావ్ఫ ంలో కొందర్ఫ ఆటవికులు మాటు న్నార్ఫ . రావూ ల య్ఫ ంలో దేవతా విగ్రహాలకు పి జాపిన స్కారాలు లేక ఆలయ్ఫ ం పాడ్ఫ పిడింది.

వూ ధవాచారి చక్రపురం వెళ్ళడానికి నిశ్చ య్ఫ ంచ్ఫ కుని, భార్యతో సిహా అక్కడికి చేర్ఫ కు న్నాడ్ఫ . అక్కడ్ఫ న్న ఆటవికుల నాయ్ఫ కుడ్త భిల్లన్న ఆయ్ఫ నొచ్చిన పిని తెలు స్ఫి కుని, ''వీ రిద్దరూ ఆపాడుబడ్డ గుడికెళ్ళి పూజలు చేస్తు, వారం రోజుల పాటు వీ తిండీతిప్పిలూ వే ం చూ స్ఫి కుంటాం. ఆలోగా ఏదైనా వ్ఫ హీవ్ఫ జరిగితే, వీ రిక్కడేమాడవచ్చు. లేకుంటే వి వ్ఫ ల్నీ గ్రావ్ఫ ంలో మాడనివ్వం,'' అన్నాడ్ఫ .

వూ ధవాచారి, జానకి సేర్ర గా రావూ లయ్రూ నికెళ్ళారు. ఆలయ్రంలో దీపాలు వెలిగించి ప్రార్థనలు చేశారు. రాత్రికి వారక్కడే పిడు కుంటే, వూ ధవాచారికి కలలో శ్రీరావు డు కనిపించి, ''నీ భక్తిశ్రద్ధలకు మెచ్చాను. నీకేం కావాలో కోరు కో, ఇస్తాను,'' అన్నాడు.

వూ ధవాచారి, రావు డికి నవు స్కరించి, ''నృ మ్వూ వారం రోజుల్లో గ్రామస్థులకేదైనా వు హీవు చూ పాలి,'' అని కోరాడు.

''సిరే! నిద్రలేవగానే నీ పిక్కన ఓ వు ంచి గంధపుచెక్క కనబడు తు ంది. వు ందు దాన్ని కుడిచేత్తో పిట్టుకో; ఎప్పొడేం చేయ్రూ లో తెలు స్తుంది. తర్వాత ఎడం చేత్తో పిట్టుకో; నృ వ్వే వూ టంటే అది జరు గు తు ంది. నీకూ, నీ వారసు లకూ మాత్రమే, ఆ గంధపు చెక్క శక్తి ఉపయోగపడుతుంది,'' అని శ్రీరావు డు వూ య్రు వు య్యాడు.

మెలకువ వచ్చాక చూస్తే వూ ధవాచారి పిక్కన ఓ గంధపుచెక్క వున్నది. భార్యకాయన తన కల గురించి చెప్పాడు. ఇద్దరూ సమీ పింలో వున్న కొలను లో స్నానాలు చేశారు. వూ ధవాచారి గంధపు చెక్కను కుడి చేత్తో పిట్టుకుని, ''ఈ ఆలయ్రం సిరికొత్త పాల రాతివు ందిరంగా వూ రాలి,'' అన్నాడు.

పాడు పిడ్డ ఆ ఆలయ్రం పాలరాతివు ంది రంగా వూ రిపోయ్యింది. జరిగిన అధ్భుతం చూ సీ గ్రావు స్థు లంతా వూ ధవాచారి కాళ్ళ వీు ద పిడిపోయ్యూ రు.

ఈలోగా గదానగరంలోనూ కొన్ని వూ ర్పు లొచ్చాయి. రామాచారి కథలు చెప్పి డబ్బు బాగా సింపాదిస్తున్నాడని తెలిసీ నటు లూ, నాట్యకత్తెలూ, వీధిభాగోతంవాళ్ళూ అక్కడి కొచ్చారు. దాంతో నగరవాసి లకు రావూ చారి కథల వీు ద ఆసిక్తి తగ్గింది. ఆదాయ్రం బాగా తగ్గిపోవడంతో, అతడా విషియ్రం గీర్వాణు డికి చెప్పుకున్నాడు.

దానికి గీర్వాణు డు, ''వీు నాన్నకు నృ మ్వూ ఒక్కగానొక్క కొడు కువి. ఇక్కడు ండి ఏంచే స్తావ? చక్రపురం వెళ్ళి దగ్గరుండి ఆయన్ను చూ సి కో,'' అన్నాడు వు ందలిస్తున్నట్టు.

గీర్వాణు డికి తన పిట్ల సిదభిప్రాయ్రం లేదని గ్రహించిన రావూ చారి, ఆ వు ర్నాడే భార్యతోపాటు చక్రపురం వెళ్ళాడు. కొడు కునూ, కోడలినీ చూ సీ వూ ధవాచారి, జానకి అపిరివు తానందం చెందారు. మాధవాచారి, కొడు కును పక్కకు పిలిచి గంధపు చెక్క వు హీవు గు రించి చెప్పి, ''నిన్నా శ్రీరావు డే ఇక్కడికి రప్పించాడు. నీ వు నసు నృ రావు

భక్తితో నింపిఊో. అర్హతరాగానే నేను నీకు గ డి బాధ్యత అప్పగిస్తాను ,'' అన్నాడు .

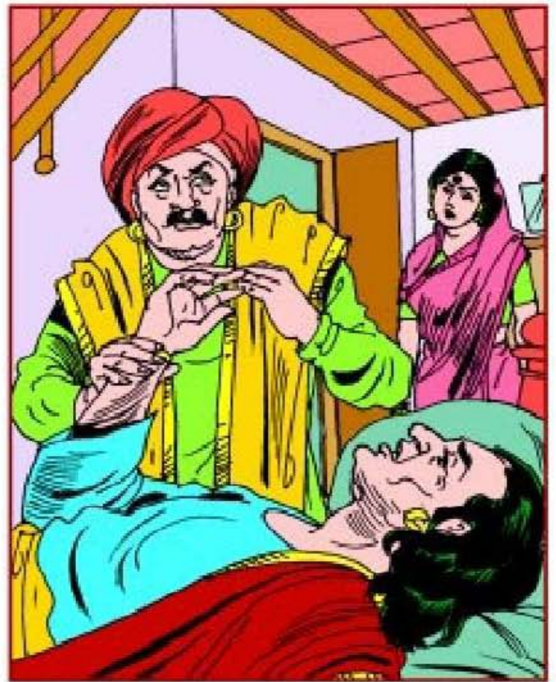
గంధపుచెక్క వు హీవు విని ఆశ్చర్యపిడిన రావూ చారి, ఆ విషియు ం తన భార్య ల్మికి చెప్పాడు. అది విన్న లక్ష్మికి వెంటనే తన భర్తను రావూ లయు ంపై జారిని చేయూ లని దు ర్బుద్ధి పిుట్టింది. ఆమెకో మందు తెలుసు. అది పిుఞ్చుకున్న వ్యక్తి నెల్లాళ్ళపాటు మంచం పట్టి తిరిగి వూ వ్యూ లు వు నిషివఊాడు . ల్మి రహస్యంగా వూ వు గారి కావు ంవు పేట్టింది. వెంటనే ఆయు న వు ంచం పిట్టాడు .

వైద్యు ్యలు , వూ ధవాచారిని పిరీ ించి, ''ఈ జబ్బేం ప్రివూ దం కాదు . దీనికి వు ందు లూ లేవూ ఎటొచ్చీ నూ వ్యా నీళ్ళలో తడిసీనా, చు ట్ట్యా గాలిలో తేవు ఎక్కువైనా ప్రాణ ప్రివూ దం,'' అని చెప్పివెళ్ళారు.

తండ్రి జబ్బు పిడడంతో రావూ చారి గు డి పై జారి అయ్యా ్యడు . అదే సివు యు వు ని ల్మి అతడితో, ''నీ వాక్సుద్ధిని ప్రిజల వు ందు నిరూ పించు కుని, వాళ్ళ మెప్పు పొందు,'' అన్నది.

సిరేసుని రావూ చారి తొలి రోజునఆలయూ నికి వచ్చిన వారితో, ''నాకు వాక్సుద్ధిమాది! వీ లో ఎవరికేంకావాలో కోరు కోండి,'' అన్నాడు .

కొందరు వ్యాపారంలో లాభాలు రావాలనీ, వు రికొందరు నిధు లు లభించాలనీ రకరకా లు గా కోరుకున్నారు. అవన్నీ నెరవేరాయి. కానీ, రావూ చారి భార్య ల్మి ివాతాన్ని గా, తీవ్రమైనపి ^వాతానికి గు రు ంది. కారణం తెలు సు కోవాలని గంధపుచెక్కను పిట్టు కున్న రావూ చారి ఒళ్ళంతా వు ంటలు పిుట్టినట్టు

తీవ్రమైన అందోళనకు గు రయ్యా ్యడు . ఇలా ఉండగా ఒకనాడు గ్రావు స్థు లందరూ కలిసి కట్టుగా రావూ చారి వద్దకు వచ్చి, ''వూ కంద రికీ ఎంతో వే లు చేసిన నీ తండ్రి అనారోగ్యంతో బాధపిడడం చూ డలేవు . నీ తండ్రి జబ్బు నయు వు య్యే వరకు వు న ఊళ్ళో వాన పిడ కూడదు . ఇదే వూ అందరి కోరిక,'' అన్నారు .

వారి ఉవు్మడి కోరిక ప్రిభావంతో, ఆ ఊళ్ళో వానలు కరువై నిప్పులు చెరిగే ఎండలు కాశాయి . చెరువులన్నీ ఎండి పోయాయి. ఆ బాధలు భరించలేక ప్రిజలు వు ళ్ళీ రావూ చారి వద్దకు వెళ్ళి, కాపాడమని మొరపెట్టు కున్నారు . రావూ చారి వారినందరినీ వెంట బెట్టు కుని, తండ్రి వద్దకు వెళ్ళి, తాను తెలి యు క చేసీన అపిరాధాన్ని ^వు ంచవు ని గంధపుచెక్కను ఆయన చేతిలో పెట్టాడు. దాని సాయు ంతో వూ ధవాచారి జరిగిన సింగతి

తెలుసుకుని, "నాయనా, పశ్చాత్తాపానికి మించిన ప్రాయశ్చిత్తంలేదు. నీ మనసులో శ్రీరాముని నింపుకుని స్వార్థచింతన లేకుండా నీ కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించు," అంటూ గంధపు చెక్కను మళ్ళీ కొడుకు చేతిలో పెట్టాడు.

రామాచారి గంధపు చెక్కను పట్టుకున్నా మునుపటిలా ఒంట్లో ఎలాంటి మంటలూ లేక చల్లగా ఉంది. అప్పుడాయన, ప్రజలతో, "మా తండ్రి అనారోగ్యం కుదుటపడాలనే మీ అందరి ప్రార్థన కారణంగానే, మన ఊళ్ళో వర్షం కురవడం లేదు. ఆయన ఆరోగ్యం పూర్తిగా కుదుటపడడానికి మరో నెల రోజులు పట్టవచ్చు. అంతవరకు ఆయన్ను గ్రామానికి దూరంగా ఉంచుదాం. అప్పుడు ఇక్కడ వర్షాలు కురుస్తాయి," అన్నాడు.

ప్రజలు అందుకు ఒప్పుకున్నారు. రామాచారి స్వయంగా బండి ఏర్పాటు చేసుకుని తల్లితో సహా తండ్రిని రామ మఠంలో వదిలి వచ్చాడు. ఆయన తిరిగి వచ్చిన వెంటనే చక్రపురంలో భోరున వర్షం కురిసింది. గ్రామస్థులు రామాచారిని మెచ్చుకుని, "నీ వాక్శుద్ధి అపూర్వం. ఇకమీదట నువ్వే రామాలయానికి పూజారివి," అన్నారు.

నెలరోజుల తరవాత ఒకనాడు రామాచారి భార్య లక్ష్మి అనారోగ్యం చేత్తో తీసినట్టు మటుమాయమైంది. రామాచారి భార్యను వెంటబెట్టుకుని రామ మఠం వెళ్ళాడు. మాధవాచారి అప్పటికే సంపూర్ణ ఆరోగ్యం పొందాడు. రామాచారి, భార్యతో సహా తండ్రి పాదాలకు నమస్కరించి, "నాన్నా, నేను పితృ ద్రోహిని. దైవ పూజలకు తగను. మీరే చక్రపురం వచ్చి పూజారి బాధ్యతలను స్వీకరించండి," అన్నాడు.

మాధవాచారి ఆప్యాయంగా కొడుకును లేవనెత్తి, "నాయనా, నీకు వాక్శుద్ధి ఉంది. స్వార్థం విడిచిపెట్టినంతవరకు అది ఉంటుంది. స్వార్థచింతన పోవాలంటే స్వానుభవం కావాలి. శ్రీరాముడి కరుణతో అదే నీకు ప్రాప్తించింది. శ్రీరాముడి సంకల్పం వల్లే అంతా జరిగిందన్న విశ్వాసంతో, ముందు జాగ్రత్తగా నడుచుకో. పూజారిగా ఉండడానికి నువ్వే అన్ని విధాలా అర్హుడివి," అని దీవించాడు.

కొండెగాడు

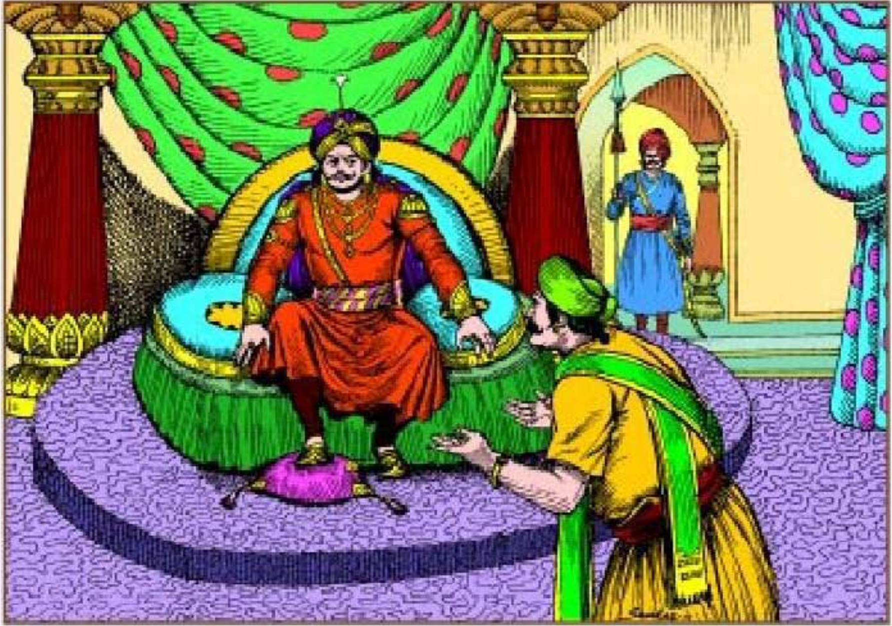
బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పరిపాలించే కాలంలో బోధిసత్వుడు మగధదేశంలోని ఒక గ్రామంలో మాఘుడనే క్షత్రియ కుమారుడుగా జన్మించాడు. ఆ గ్రామంలో ముప్ఫై గడప ఉండేది. ముప్ఫైఇళ్ళ మగవాళ్ళు రచ్చపిట్టులో సమావేశమవుతూ ఉండేవారు. ఈ గ్రామస్థులు నీతినియమాలు లేనివాళ్ళు. దొంగతనాలూ, హత్యలూ చేసి, లంచాలతో గ్రామాధికార్ల నోరు మూయిస్తుండేవాళ్ళు.

ఈ రచ్చపిట్టుకు ఆలనాపాలనా లేదు. చెత్తా చెదారమూ ఉండేది. ఇది చూసి మాఘుడు తన కోసమని కొద్ది మేర శుభ్రం చేసుకున్నాడు. కాని ఆ ప్రదేశాన్ని మిగిలిన వారిలో ఎవరో కాజేసి స్వంతం చేసుకున్నారు. మాఘుడు మరొక జాగా శుభ్రం చేసుకున్నాడు. దాన్ని కూడా ఇంకెవరో ఆక్రమించుకున్నారు. ఈ విధంగా మాఘుడు ఓపికతో రచ్చపిట్టంతా శుభ్రం చేశాడు. ఆ తరవాత అక్కడ నీడగా ఉండేటందుకు ఒక పందిరి వేశాడు. ఇందువల్ల గ్రామస్థులందరికీ చాలా సుఖం చేకూరింది.

మాఘుడి ప్రవర్తన ముప్ఫైఇళ్ళ మగవారినీ ఆకర్షించింది. వారంతా అతని నాయకత్వం ఆమోదించి గ్రామసభలో సభ్యులయ్యారు. అందరూ కలిసి సమావేశాలకోసం ఒక పెద్ద మందిరం నిర్మించి, తాగేటందుకు నీరు కూడా ఏర్పాటు చేశారు.

అది మొదలు వారు మాఘుడి వద్ద పంచశీలాలు నేర్చుకుని సద్వర్తనులై మెలగసాగారు. వారు రోజూ రహదారులు చదును చేసేవారు. వచ్చేపోయే రథాలకు అడ్డంగా ఉండే చెట్ల కొమ్మలను నరికేవారు. గుంటలు పూడ్చేవారు, చెరువులు తవ్వేవారు, తేమ ప్రదేశాల మధ్యగా నడిచేటందుకు ఎత్తయిన కట్టలు వేసేవారు. వారికి మాఘుడు మార్గదర్శి, నాయకుడూ అయ్యాడు.

ఆ ఊరికి ఒక గ్రామాధికారి ఉన్నాడు. ఊళ్ళో మాడే యువకులు జూదరులుగా,

హింతకులు గా, నీతిమాలి ప్రవర్తిస్తూ వచ్చిన కాలంలో ఈ అధికారి సందు దొరికినప్పుడల్లా లంచాలు లాగీ, లంచాలివ్వని వారికి జరిమానాలు వేసి, పుష్కలంగా సంపాదించాడు. కాని ఊరి కుర్రవాళ్ళకు మాఘుడు నాయకుడై, వారు సన్మార్గం అవలంబించిననాటి నుంచీ గ్రామాధికారి సంపాదన సన్నగిల్లింది.

అందుచేత ఆ అధికారి రాజుగారి వద్దకు వెళ్ళి, "మహారాజా, మా గ్రామంలో అరాజకం బలిసిపోయింది. మాఘుడనే వాడి ప్రభావం చేత ఊళ్ళో ఉన్న యువకులందరూ అస్తి మానవూ కర్రలూ, గండ్రగొడ్డళ్ళూ, పలుగులూ పట్టుకు తిరుగుతున్నారు. ఏ రహదారి మీద చూసినా వీళ్ళే. వీళ్ళ మూలంగా ప్రజలకు చెప్పరాని ఉపద్రవం వచ్చి పడింది! ఏలినవారికి విన్నవించటం నా విధి! పైన తమ చిత్తం!" అని ఫిర్యాదు చేశాడు.

విషయం ఏమిటో తెలుసుకుని, అధికారి చెప్పినది నిజమైతే గ్రామస్థులందరినీ బంధించి తెమ్మని రాజు గ్రామాధికారి వెంట తగినంతమంది సైనిక భటులను పంపాడు. వారు గ్రామంలోకి రాకముందే, మాఘుడూ అతని అనుచరులూ వారికి రహదారిపై కనిపించారు. ప్రతి ఒకరి చేతిలోనూ కర్రో, పలుగో, గొడ్డలో ఉన్నది. మారు మాట లేకుండా సైనికభటులు వారందరినీ పట్టుకుని, పెడరెక్కలు విరిచికట్టి రాజుగారి ఎదుట హాజరు పెట్టారు.

రాజు వాళ్ళనూ, వాళ్ళ చేతుల్లో గల ఆయుధాలనూ చూసి, వాటిని వాళ్ళ గ్రామ

సవకు వినియోగిస్తున్నారని గ్రహించలేక, గ్రామాధికారి చేసిన ఫిర్యాదు రుజువైనట్టే ఎంచాడు. ఆయన వారిని విచారించకుండానే, ''ఏనుగు పాదాల కింద ఈ దుర్మార్గులనందరినీ తొక్కించి చంపించండి!'' అని ఉత్తర్విచ్చాడు.

మాఘుణ్ణీ, అతని అనుచరులనూ తొక్కించటానికి గాను పిట్టమిజేనుగును ఆయత్తం చేసి తెచ్చారు. అది వారికి కొంత దూరంలో ఆగి, బెదిరిన దానిలాగా వెనక్కు తిరిగి పారిపోయింది. మరొక ఏనుగును తెచ్చారు. అదీ అలాగే పారిపోయింది.

ఈ వార్త రాజుకు అందింది. మూఘుడైన ఆ రాజు, ''వాళ్ళ శరీరాల మీద తాయెత్తులూ, రక్షరేకులూ ఉండి ఉంటాయి. అందుకే ఏనుగులు వాళ్ళని సమీపించలేకపోయాయి. వాళ్ళని జాగ్రత్తగా పరిశీలించి అటువంటివేవైనా ఉంటే విప్పి అవతల పారేసి, మళ్ళీ ఏనుగులను పంపండి!'' అని భటులను ఆజ్ఞాపించాడు.

కాని ఎవరి వంటిమీద కూడా ఒక తాయెత్తు కూడా లేదు. ఈ సింగతి విని రాజు, ''ముద్దాయిలను నా వద్దకు పంపండి!'' అన్నాడు. మాఘుడు మొదలుగాగల యాభైమందీ రాజు ఎదుట హాజరయ్యారు.

''ఏనుగులు మిమ్మల్ని తొక్కటానికి ఎందుకు భయపడ్డాయి? మీరేదో మంత్రాలు చదువుతూ ఉండి ఉంటారు. నిజమేనా? మీకేమైనా మంత్రాలు వచ్చునా?'' అని రాజు వారిని ప్రశ్నించాడు.

అ ప్రిశ్నకు వూ ఘు థ ఈ విధంగా సివూ ధానం చెప్పాడు:

"వీ రన్నది నిజవే, వు హారాజా! వూ దగ్గిర గొప్ప వు ంత్రం ఉన్నది, దాన్ని వి ంచిన వు ంత్రం ప్రిపించంలో వు రి ఒకటి లేదు."

"ఏవి టా వు ంత్రం?" అని రాజు ఆత్రంగా అడిగాడు.

"వూ లో ఒక్కరు కూడా జీవహింసి చెయ్యరు; ఒకరివ్వని వస్తి మాశీసి కోరు, తప్పిదు ప్రివర్తనలకు దిగరు, అబద్ధాలాడరు; మేమెవరమూ వు త్తు కలిగించే పిదార్థాలు తాగవు; వే వు జీవులను గ్రువి స్తావు; భూ తదయు ఆచరిస్తావు; వే వు దానాలు చేస్తావు, దారులు బాగు చేస్తాము, చెరువులు తవ్వుతావు; సిత్రాలు కడతావు. ఇదే వూ దగ్గిర ఉండే వు ంత్రం. ఇదే వూ బలం," అన్నాడు వూ ఘు థ.

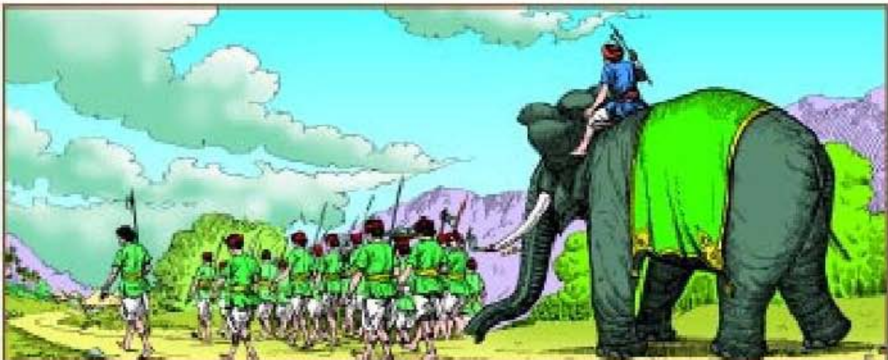
ఇది విని రాజు నివ్వెరపోయి, "ఇదే వి టి? వీ రు దారు లు కాస్తారనీ, వీ దగ్గిర ఉండే ఆయు ధాలతో ప్రిజలను భయు పెట్టి డబ్బు దోచు కుంటారనీ విన్నానే? అవేవీ నిజం కాదా?" అన్నాడు.

"వీ రు ఇతరు లు చెప్పినది విని నవ్ముర్రు గాని, నిజానిజాలు విచారించలేదు," అన్నాడు వూ ఘు థ. "వీ రు ఆయు ధాలతో వూ భటు లకు దొరికారు. అందు చేత విచారించటం అనవసిరవు నిపించింది," అన్నాడు రాజు.

"అవి మేము వినియోగించే సాధనాలు. రహదార్ల పక్కన ఉండే చెట్ల కొమ్మలు దారి కడ్డంగా ఉంటే, గొడ్డళ్ళతో నరుకుతాం. చెరువులు తవ్వటానికీ, దారులు వెయ్యటానికీ, సిత్రాలు కట్టటానికీ అవసరవు న పిరికరాలు వూ వెంట ఉంటాయి," అన్నాడు వూ ఘు థ.

ఇంత అయ్యూ క రాజు వారిని గ్రు రించి సిరి అయ్యి న విచారణ జరిపి, నిజం తెలు సు కున్నాడు. గ్రావూ ధికారి చేసిన ఆరోపిణ అబద్ధ వు ని రు జువు ంది. ఆ అధికారి ఎన్నో ఏళ్ళుగా లంచాలు పిట్టి సింపాదించిన సొత్తు నంతటినీ రాజు ఈ యు వకుల పిరంచేస్తూ, "ఇక నుంచీ వీ గ్రావూ న్ని వీ రే ఏలు కోండి. నేను వేరే అధికారిని నియు వి ంచను," అన్నాడు.

వారిని తొక్కించటానికి తెప్పించిన పిట్ట పిఊేను గు ను కూడా ఆయు న గ్రావు స్థులకు కాను కగా ఇచ్చి పిరుఖశాడు.

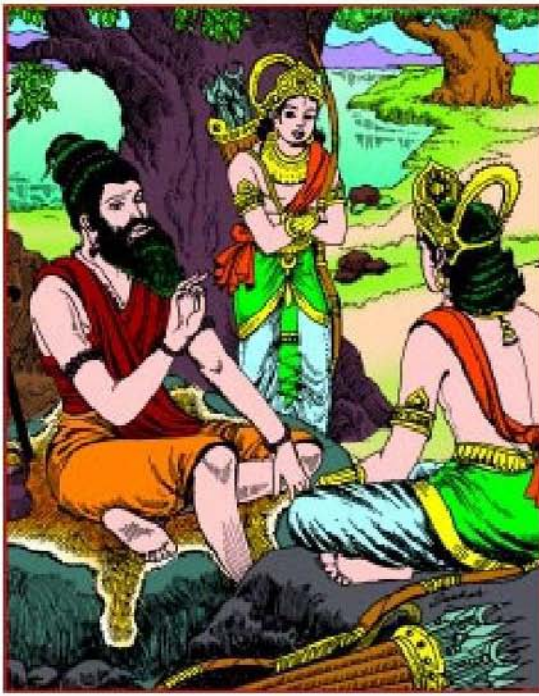

రామాయణం

తాటకను సంహరించి, మా రీచ సు బాహు లను కొట్టి, విశ్వామి త్రు డి యా గాన్ని నిర్వి ఘ్నంగా కొనసాగించిన నాటి రాత్రి రామ ల క్ష్మ ణు లు హా యి గా నిద్రపో యి వేకువతోనే లేచారు . వారు కాలక త్యాలు తీర్చుకుని, విశ్వామి త్రు డూ ఇతర ము ను లూ ఉండే చోటికి వెళ్ళి, వారందరికీ నమ స్కారాలు చేసీ, విశ్వామి త్రు డితో, "మ హా ము నీ, మీ ఆజ్ఞ నిర్వర్తించాము . ఇంకా చెయ్యవలిసినపనులే వైనా ఉంటే సేలవియ్య ండి," అని అడిగారు వినయ ంగా.

అప్పుడు ము ను లు రామ ల క్ష్మణు లతో ఇలా చెప్పారు: "మిథిలానగరాన్ని పాలించే జనక మహారాజు ఒక గొప్పయాగం చెయ్య బోతు న్నాడు . మే మ ంతా బయ లు దేరి అక్క డికి వెళుతున్నాము. ఒకప్పుడా జనక మహా రాజు ఒక యా గం చేసీ దానికి ఫలితంగా దేవ తల ను ంచి ఒక అద్భుతమై న ధను స్సు సంపా దించాడు . దేదీప్య మానంగా వెలిగిపోయే ఆ ధను స్సు ను ఆ మ హారాజు తన ఇంట ఉంచు కుని రోజూ పు గంధధూ ప దీపాలతో అర్చిస్తూ ఉంటాడు . ఆ ధను స్సు ను దేవతలు గాని, రా క్షసు లు గాని ఎక్కుపెట్టలేరంటే ఇక మ ను ష్యు లమా ట చెప్పాలా? మ హా బలశాలు లైన రాజులూ , రాజకుమా రు లూ ఎందరో ప్రయ త్నించి కూడా దాన్ని ఎక్కుపెట్టలేక పోయా రు . కొందరయి తే అసలు కదిలించలేక పోయా రు . మీ రు కూడా వచ్చినట్టయి తే జనక మ హారాజు చేసు యా గాన్నీ, ఆ అద్భుతమైన ధను స్సునూ చూ డగలు గు తారు ."

అప్పుడే ప్రయా ణ సన్నాహాలు జరిగాయి . విశ్వామి త్రు డు వనపాలకులతో, "నేను

వు గిలిన మునులందరినీ వెంట బెట్టుకుని ఇప్పిడే బయ్ లు దేరి గంగానదికి ఉత్తరంగా హివూ లయూ లకేసి వెళుతున్నాను,'' అని చెప్పి, సీద్ధా[వూ నికి వూ ్ర డు సార్ల [పిద ి ణం చేసి తిరిగి వచ్చాడు .

తరవాత వు ను లందరూ రావు ల ్మణు లతో ఉత్తరాభివు ఖు లైబయ్ లు దేరార . వారి వెనక కొన్నివందల బండ్లవీ ద సివు ధలూ , ఇంధనాలూ మొదలైన అగ్ని సాధనాలు వచ్చాయి . వార పిగలల్లా చాలా దూ రం నడిచి అస్తివు య వేళకు శోణానదీ తీరాన్ని చేర కు న్నార .

అక్కడవారంతా స్నానసింధ్యాన ష్టానాలన్నీ తీర్చుకున్నాక రావు ల ్మణు లు విశ్వావు [తు డికి ఎదురుగా కూర్చుని, ''స్వామీ, ఎటువైపు చూ సీనా అందమైనవనాలు గల ఈ దేశం ఏది? దీని వ త్తాంతవే వు టి?'' అని అడిగార ఎంతో వినయ ంగా.

ఆ [పిశ్నకు సివూ ధానంగా విశ్వావు [తు డు ఆ దేశం గు రించీ, తన వంశం గు రించీ ఇలా చెప్పాడు:

''పై ర్వం [బహ్మాయొక్క కువూ రు డు కుశు డనే వు హాతపిస్వీ ఉండేవాడు . ఆయ న వైదర్భి అనే ఒక రాజకుమార్తెను పేళ్ళాడి, ఆవిడకు నలు గు రు కువూ రు లన -కుశాం బు డు , కుశనాభు డు , అధూ ర్తరజసు డు , వసు మాఅనేవారిని-కన్నాడు . ఆయ న '[తియ ధర్మాన్ని పేంపొందించగోరి తన నలు గు రు కొడు కులనూ భూ వు ని పిం చు కుని, న్యాయ ంగా [పిజా పిరిపాలన చేయ వలిసీం దిగా అజ్ఞాపీంచాడు . వార కూడా అ విధం గానే నాలు గు గొప్ప నగరాలను తవు రాజ ధాను లు గా చేసి కుని రాజ్యపాలన చేశార . కుశాంబు డి రాజధాని కౌశాంబి; కుశనాభు డి రాజధానిబుర వు హోదయ ం; అధూ ర్తరజ సు డు ధర్మారణ్యవు నే పిట్టణాన్ని రాజధాని చేసి కున్నాడు ; వసు మాఅనేవాడు గిరి[వజం రాజధానిగా పేట్టు కుని పాలించాడు . వు నం ఇప్పిడు న్నది ఆయన పాలించిన అందమైన వనాలు గల దేశంలోనే.

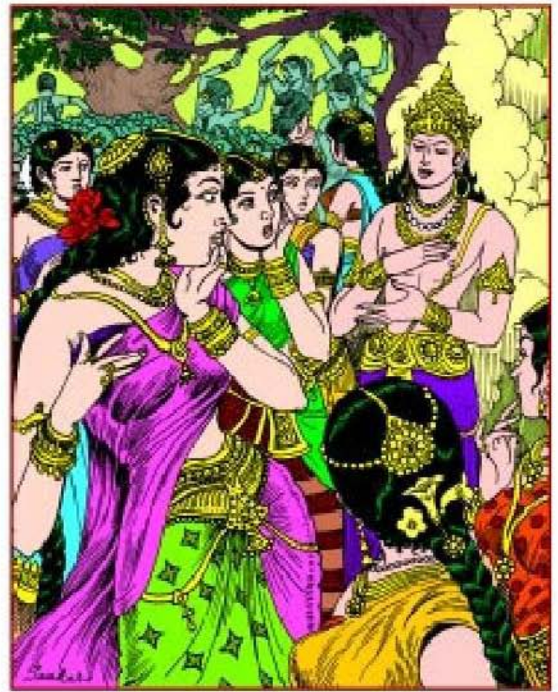
''ఈ దేశంచు ట్టూ అయిు దు అందమైన పిర్వతాలు న్నాయి . ఈ శోణానది ఆ పిర్వతాల లోనే పిుట్టి ఈ [పిదేశాన్ని సారవంతంగానూ , సిస్యశ్యావు లంగానూ చేస్తున్నది. ఇది తూ ర్పున పిుట్టి పిడవు రకు [పివహించే నది.

''కుశు డి కువూ రు లలో కుశనాభు డనే వాడొకడని చెప్పానుగద. అయనకు ఘృతాచి

అనే భార్య ఉండేది. వారిద్దరికీ నూ ర్ వు ంది ఆడపిల్లలు కలిగార్ు. వారంతా చక్కని చు క్కలు. ఒకనాడ్ు ఆ నూ ర్ వు ంది కన్యలూ ఆడ్ు తూ, పాడ్ు తూ ఉల్లాసంగా వనవిహారం చేస్తూ ఉండగా వాయు దేవుడ్ు వారిని చూ సీ తనను పేళ్ళాడవు ని కోర్ు తూ, అలా చేసినట్టయితే వారిని వు సలితనవూ, చావూ లేని దేవతలు గా చేస్తానన్నాడు. కాని ఆ కన్యలు వాయు దేవుణ్ణి తిట్టి, తవు తండ్రి నిర్ణయించిన భర్తను తప్పి చేసు కోవు న్నార్ు. వాయు దేవుడికి ఆగ్రహం వచ్చి వారందరినీ వు ర్ గ్ జ్జులు గా చేసాడు. అప్పుడా కన్యలు ఏడ్ు స్తూ తండ్రి దగ్గరికి వెళ్ళి జరిగినదంతా చెప్పుకున్నారు.

''తన కుమార్తెలు ప్రదర్శించిన ఐకమత్యవూ, వంశాభివూ నవూ చూ సి కుశనాభు డు ఎంతగానో సంతోషించాడు. వారిని ఇక పేళ్ళిలేకుండా ఉంచటం అంత శ్రేయ ం కాద ను కుని ఆయ న, కాంపిల్యమనే నగరాన్ని పాలించే బ్రహ్మదత్తుడనే రాజుకు తనకుమార్తెలందరినీ ఇచ్చి పేళ్ళిచేశాడు. బ్రహ్మదత్తుడు తాకగానే వారందరికీ వు ర్ గ్ జ్జుతనం పోయి ంది.

''కూతు ళ్ళ కందరికీ పేళ్ళిచేశాక కుశనాభు డు కొడు కున్ కోరి పుత్రకావేష్టి చేశాడు. ఆయ నకు గాధి అనే ధర్మాత్ముడైన కొడుకు కలిగాడు. ఆ గాధి రాజు కొడు కునే నేను. నాకు సత్యవతి అనే అక్క ఒకామె ఉండేది. ఆమెను ఋచీకుడి కిచ్చి చేశార్ు. ఆవిడ వు హా పతివ్రత. వే వు కుశికవంశం వాళ్ళం గనక వు వ్మల్ని కౌశికులని కూడా అంటార్ు. వూ అక్కయ్య తో కౌశికి అనే నది ఏర్పడింది. వూ అక్కపైగల అభివూ నం కొద్దీ నేను హివ

వత్ప్రాంతంలో కౌశికీ నదీ తీరానే ఉంటు న్నాన్ు. అయి తే యాగం నిమిత్తమై సిద్ధాశ్రమానికి వచ్చానన్న వూ ట. వు న కబు ర్లతో అప్పుడే సగం రాత్రి గడిచిపోయి ంది. రావూ, ఇక వీ రి ద్దరూ పడు కుని నిద్రపోండి!''

ప్రియూ ఐమాబడలిక వూ లాన రావు ల క్ష్మణు లు ఆ రాత్రి గాఢ నిద్రపోయి, తెల్ల వారి విశ్వావి త్ర్ డు లేపేనదాకా లేవలేదు. అప్పుడు వార్ు కాలక త్యాలు తీర్చుకుని శోణానదిని అందరూ దాటే రేవుతో దాటార్ు. అది ఆటే లోతైన నదికాదు; ఇసుకతిన్నెలతో చాలా అందంగా ఉన్నది.

వారా నదిని దాటి వు ళ్ళీ నడక సాగించి వు ధ్యాహ్నం వేళకు గంగాతీరాన్ని చేర్ు కు న్నార్ు. పవిత్రమైన గంగను చూడగానే అంద రికీ అంతు లేని ఆనందం కలిగింది. అక్కడ

వార్ర స్నానం చేసీ, దేవతర్పణలూ, పీత తర్ప ణలూ చేసి కుని, హోవు ం చేసీ, భోజనాలు పై ర్తిచేసి కుని గంగాతీరాన విశ్వావి త్రు డి చు ట్టూ కూచు న్నార్ర . అప్పుడా వు హర్షి వారం దరికీ గంగ వృత్తాంతం ఇలా చెప్పాడు:

హివు వంతు డనే పిర్వతరాజుకు గంగ, ఉవు అని ఇద్దరు కువూ ర్తెలు . వారిలో పేద్దదైన గంగను దేవతలు పిర్వతరాజును బతివూ లి స్విర్గానికి తీసి కుపొయూ రు . ఉవు ను పిరవు శివుడు పేళ్ళి చేసి కున్నాడు . కాలక్రవూ న సిగర చక్రవర్తి వు నవు డికి వు స మడైన భగీరవు డు గంగను అతి ప్రియూ సితో స్విర్గం ను ంచి భూ వు కి తెచ్చి, భూ వు ను ంచి పాతాళానికి కూడా తీసి కుపొయూ డు .

విశ్వావి త్రు డు రావు లక్ష్మణు లకు గంగా వతరణకథా, కువూ రస్వావి జన్మవ త్తాం తవ్రూ సవిస్తరంగా చెప్పాడు. ఆ రాత్రి వారం దరూ గంగయొుక్క ద ిణపుగట్టు న గడిపి, వు ర్నాడు తెల్లవారగానే దర్భాసినాలు పిరిచిన పిడవలలో ఉత్తరపుగట్టు కు చేర్ర కున్నార్ర . అక్కడ వారికి విశాలానగరం కనిపించింది. ఆ నగరాన్ని చాలాసుపిరూ సీనాక రావు డు విశ్వావి త్రు ణ్ణి, ''వు హావు నీ, ఈ నగరాన్ని పాలిస్తు న్నది ఏ వంశపురాజులు ? వారి కథ ఏవు టి?'' అని అడిగాడు .

ఆ ప్రిశ్నకు సివూ ధానంగా విశ్వావి త్రు డు , దేవదానవులు ీరసాగరాన్ని వు ధించటవూ , అందు లో పుట్టిన హాలాహలాన్ని శివుడు వు ంగటవూ , అవు తం పుట్టగా దానికోసం దేవదానవులు పొట్లాడు కుంటూ ంటే విష్ణువూ వూ హినీ రూ పింలో వచ్చి అవు తాన్ని హరించి, తనను ఎదిరించిన వారినందరినీ చంపి, తనను శరణు జొచ్చిన వారిని కాపాడటవూ మొదలైన విషయూ లన్నీ వివరంగా చెప్పి, ఇలా అన్నాడు :

తన కొడు కులందరూ ఇంద్రు డి చేతిలో చనిపొయే సిరికి దితి తన భర్త అయి న కశ్యపుడి వద్దకు వెళ్ళి, ఇంద్రుణ్ణి చంపగల కొడుకు తనకు కలిగేటట్టు వరవు య్యవలసిందని వేడు కున్నది.

''నీవూ వెయ్యి సంవత్సరాలు నిష్ఠతో, ఎలాటి వు ళ్ళకూడా సోకకుండా, తపస్సు చేసి నట్టయి తే, ఇంద్రు ణ్ణి చంపి, వు ల్లోకాలూ ఏలగల కొడు కు కలు గు తాడు ,'' అని కశ్య పుడు దితికి వరవు చ్చాడు .

దితి సింతోషించి కుశప్లవనవు నే చోటచేరి కఠోరవు న తపిస్సు ప్రారంభించింది.

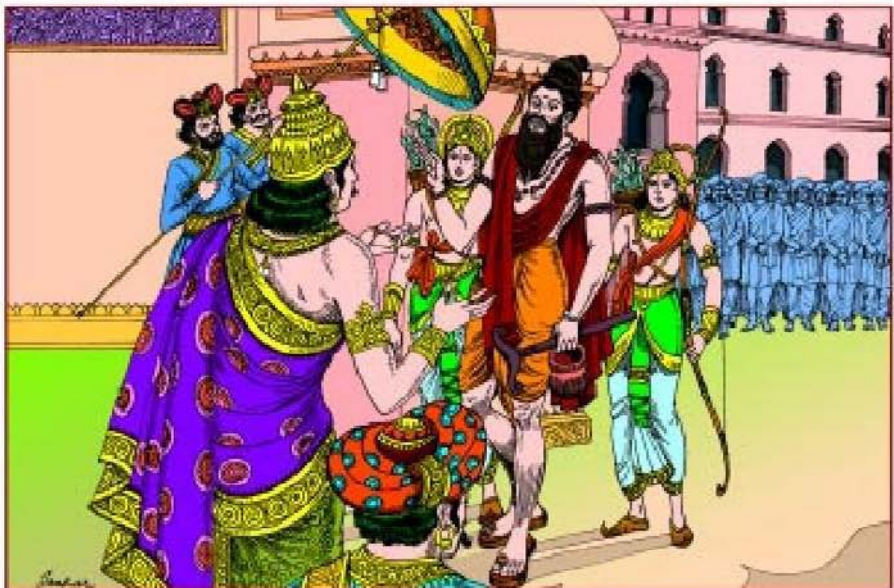
ఇంద్రు డు ఆమె వద్దకు వచ్చి ఎంతో భక్తితో ఆవు కూజువలు చేస్తూ, నీరూ, సివు ధలూ, దర్భలూ, కందవూ ల ఫిలాలూ తెచ్చి ఇస్తూ వచ్చాడు.

తొవ్మి దివందల తొంభైసింవత్సరాలు గడిచాయి. ఇంకా పిదేళ్ళ గడిస్తే దితి గర్భం నుంచి ఇంద్రు ణ్ణి చంపిగలవాడు బయ టికి వస్తాడు. ఒకనాటి వు ధ్యాన్నం ఈ సింగతి దితి ఇంద్రు డితో చెప్పి, "నాయనా, నాకు విసురు తు న్నామూకాళ్ళ పీసి కుతు న్నామూఅందు చేత నాకు పిట్టే కొద్ది కు నీతో సిఖ్యంగా ఉండే టట్టు నేను చూ స్తాలే!" అన్నది. అలా అంటూ ఆమె తలను కాళ్ళ పేట్టవలిసీన చోట ఉంచి పిక్క వీ ద పిడు కుని నిద్రపొయి ంది.

ఈ విధంగా ఆమెకు వెు ల్లసొకింది. ఇలాటి అవకాశం కోసమే వేచివున్న ఇంద్రుడు వెంటనే ఆమె గర్భంలో ప్రవేశించి, గర్భంలోని పిండాన్ని తన వజ్రాయు ధంతో ఏడు వు క్కలు గా నరికాడు. వారే దేవతా సివూ న్లు లైన సిప్తి వూ రు తాలు.

"రావూ, ఆ సివు యు ంలో దితి తపిస్సు చేసు కుంటూ ఉంటే ఇంద్రు డు ఈ ప్రదేశం లోనే ఆమెకు సేవలుచేశాడు. అటు తరవాత ఇ క్ష్వాకు వు హారాజుకు విశాలు డనే కువూ రు డు కలిగాడు. అతనే ఈ వు హానగరాన్ని నిర్మించాడు. అందు కే దీనికి విశాలా నగర వు నే పేరు వచ్చింది. ఇప్పుడీ నగరాన్ని వారి వంశానికి చెందిన సుమతి అనేవాడు పాలిస్తు న్నాడు," అని విశ్వావి త్రు డు రావు డితో అన్నాడు.

ఈలోపిల సు వు తి కూడా విశ్వావి త్రాదు ల రాక తెలిసీ బంధు వు ంత్రి పిూరో వాతు లు

మొదలైనవారితో ఎదురువచ్చి స్వాగతం చెప్పాడు. విశ్వామిత్రుడు రామలక్ష్మణులను స్నిమతికి పరిచయం చేశాడు. వారందరూ ఆ రాత్రికి స్నిమతి అతిథులుగా ఉండి, తెల్లవారగానే మిథిలానగరానికి ప్రయాణమయ్యారు.

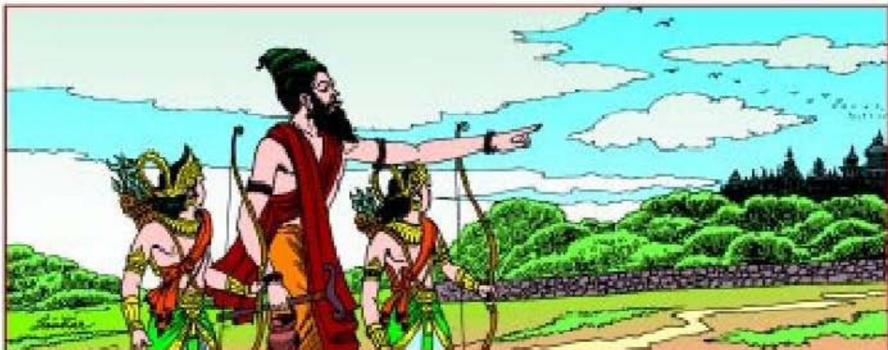
వారు మిథిలను చేరవచ్చే సమయంలో దారిలో ఒక పాడుబడిన ఆశ్రమం కనబడింది. ఆ ఆశ్రమం అందంగా ఉన్నప్పటికీ అందులో జనసంచారం లేకపోవటానికి కారణమేమిటని రాముడు అడిగాడు.

"నాయనా, ఒకప్పుడీ ఆశ్రమంలో గౌతమ మహాముని తన భార్య అయిన అహల్యతో కూడా సాటిలేని తపస్సు చేశాడు. ఆయనను ఆగ్రహం తెప్పించి ఆయన తపశ్శక్తి నిర్మూలించాలనే ఉద్దేశంతో, ఇంద్రుడు గౌతముడు స్నానానికిగాను నదికి వెళ్ళి ఉన్న సమయంలో గౌతముడి రూపం ధరించి అహల్య వద్దకు వచ్చాడు. అహల్య అతన్ని తన భర్తే అని పొరబడింది. తిరిగివెళుతూన్న ఇంద్రుడికి గౌతముడు తడిబట్టలతో ఎదురై, ఇంద్రుడికి శాపమిచ్చి, ఆశ్రమానికి వచ్చి తన భార్యను కూడా శపించాడు. ఆ శాపం ఫలితంగా ఆమె గాలి తప్ప మరొక ఆహారం లేక, ఎవరికీ కనబడకుండా ఈ ఆశ్రమంలో తపస్విమూర్తిలో ఉండిపోయింది. నిన్ను చూడగానే ఆమెకు శాపవిమోచనం కలిగేలాగ గౌతముడు అనుగ్రహించాడు గనక, మనం ఈ ఆశ్రమం ప్రవేశించి, ఆ అహల్య అందరికీ తిరిగి కనబడేలాగ చేద్దాం," అన్నాడు విశ్వామిత్రుడు.

వారు లోపలికి వెళ్ళేసరికి రాముడికళ్ళకు సూర్యుడి కాంతితో వెలిగిపోతూ, దేవతను బోలిన అందంగల అహల్య కనిపించింది. ఆమె రాముణ్ణి చూడగానే ఆమెను మిగిలిన వారు కూడా చూడగలిగారు.

రామలక్ష్మణులు వంగి ఆమె కాళ్ళు తాకి నమస్కరించారు. తన భర్త చెప్పిన మాటలు జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని అహల్య రామలక్ష్మణుల కాళ్ళు తాకి, వారికి అర్ఘ్యపాద్యాలిచ్చింది. ఆ సమయానికే గౌతముడు కూడా తిరిగి వచ్చాడు.

విశ్వామిత్రుడు అక్కడినుంచి బయలుదేరి, రామలక్ష్మణులను వెంటబెట్టుకుని మిథిలానగరం ప్రవేశించాడు.

శత్రువిభజన

వెంకటగిరి అనే గ్రామంలో వీరన్న అనే రైతు ఉండేవాడు. అతనికి నాలుగు ఎకరాల పొలం ఉండేది. అతను కష్టపడి పని చేసి, అందులో వచ్చే ఆదాయంతో తన కుటుంబాన్ని పోషించుకునేవాడు.

ఒక ఏడు వర్షాలు లేక కరువు వచ్చి, ఆ ప్రాంతంలో దొంగల బెడద ఎక్కువయింది. కాని మరుసటేడు వర్షాలు పడి, పైర్లు పచ్చగా పెరిగాయి.

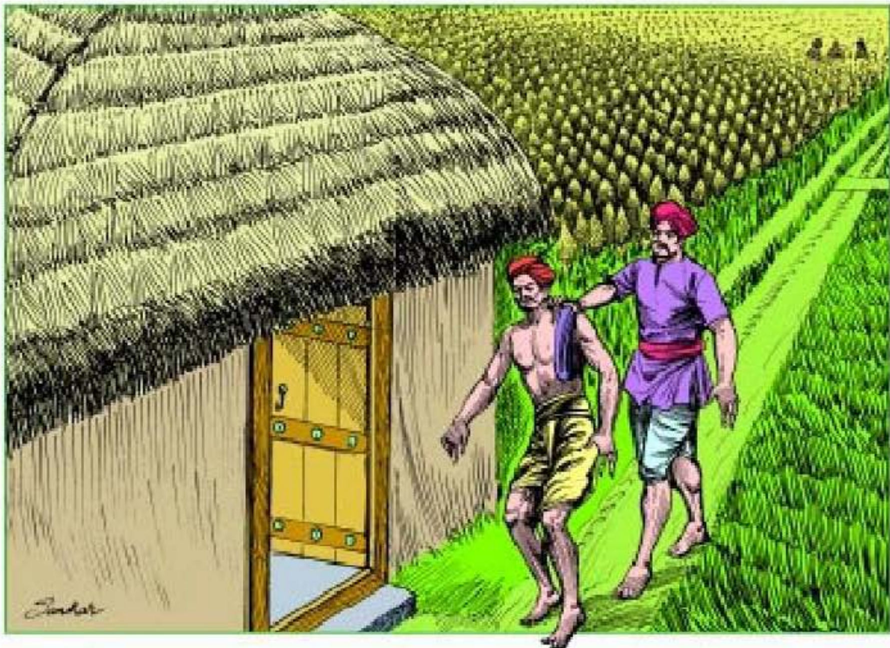
వీరన్న పొలంలో జొన్న బాగా పండింది. వీరన్న రాత్రిళ్ళు పొలానికి కాపలా కాస్తున్నాడు. ఒక రాత్రి అతను తన గుడిసెలో పడుకుని కునుకుతూ ఉండగా ఉన్నట్టుండి చేనులో ఏదో చప్పుడయింది. దొంగలై ఉంటారనుకుని వీరన్న కర్ర తీసుకుని, కంబళి కప్పుకుని బయలుదేరాడు.

అల్లంత దూరంలో నలుగురు దొంగలు చేనులో ప్రవేశించి కంకులు కోస్తూ ఉండటం అతని కంటబడింది. వెన్నెలలో అతను ఆ దొంగలను పోల్చుకున్నాడు. వాళ్ళు అతని గ్రామానికి చెందినవాళ్ళే. వాళ్ళు నలుగురూ, తాను ఒక్కడే! కర్ర తీసుకుని వారి పైకి పోవటం తనకే ప్రమాదం.

ఏం చెయ్యాలా అనుకుంటూ ఉండగా అతనికి ఒక ఆలోచన వచ్చింది. అతను కర్రను అక్కడే వదిలేసి, నిర్భయంగా దొంగలను సమీపించాడు.

వీరన్న చేనులో దొంగతనంగా రాత్రివేళ జొరబడి కంకులు కోస్తున్న నలుగురిలో ఒకడు పురోహితుడు, ఒకడు వ్యాపారి, ఒకడు క్షత్రియుడు, నాలుగోవాడు నాగన్న అనే బడ రైతు.

వీరన్న పురోహితుణ్ణి సమీపించి నమస్కారం చేసి, ''స్వామీ, మీరు అర్ధరాత్రి వేళ రావాలా? కాకి చేత కబురు పంపితే మీకు కావలసిన జొన్న కంకులు నేనే కోసి తెచ్చి ఇంటి దగ్గిర ఇద్దును కదా! మీరు నిశ్చింతగా కోరినన్ని కంకులు కోసుకోండి,'' అన్నాడు.

పురోహితుడు పొంగిపోయి, తనకేమీ భయం లేదనుకున్నాడు.

తరవాత వీరన్న క్షత్రియుడి వద్దకు వెళ్ళి, "రామరాజుగారూ, తమరు మాకు ప్రభువులు. అందుచేత ఈ పొలం మీదే. మీరు ఎన్ని కంకులు కోసుకుంటే మటుకు అడిగేవాడెవడు?" అన్నాడు.

ఈ మాటవిని క్షత్రియుడు తనకు కూడా భయం లేదనుకుని, నిశ్చింతగా కంకులు కోయసాగాడు.

వీరన్న వ్యాపారి వద్దకు వెళ్ళి, "శ్రేష్ఠిగారూ, మా బతుకులు మీ మీదే ఆధారపడి ఉన్నాయి. సమయానికి అప్పులూ, సప్పులూ ఇచ్చి ఆదుకుంటూ ఉంటారు. మీకు అడ్డేమిటి? మీ చిత్తం వచ్చినన్ని కంకులు కోసుకోండి," అన్నాడు.

ఈ మాటలతో వ్యాపారికి కూడా భయం తీరిపోయింది.

వీరన్న రైతును సమీపించి, "ఒరే, నాగన్నా, ఈ ముగ్గురికీ మనబోటి వాళ్ళు దానంగానో, పన్ను రూపంలోనో, బాకీకి వడ్డీ రూపంలోనో ఇచ్చుకోవలసిన వాళ్ళం. కాని నువ్వు సాటి రైతువై ఉండి, ఈ పని చెయ్యటం ఏమీ బాగా లేదు. పద మా అమ్మ దగ్గిరికి, నీకు ఆవిడ ఏం తీర్పు చెబుతుందో చూస్తాం," అని నాగన్నను రెక్కపట్టుకుని తన గుడిసెకు ఈడ్చుకుపోయాడు.

మిగిలిన ముగ్గురూ నాగన్నను ఏ విధంగానూ ఆదుకోలేదు. వీరన్న పొలంలో పిడి దొంగతనం చెయ్యటానికి తమ ముగ్గురికీ హక్కు ఉన్నదిగాని, నాగన్నకు లేదని వాళ్ళకు నమ్మకం కుదిరింది.

వీరన్న కొంచెంాసపిటికి తిరిగి వచ్చి కంకులు కోస్తూన్న పురోహిత్రు డితో, ''అయ్యా, వూ అవ్మ అంటు న్నది గదా, పురోహిత్రు ధు దానం ఇస్తే పుచ్చుకోవచ్చు గాని, దొంగి లించటం తప్పు అంటు న్నది. వీ రు ఒకసారి ఆవిడ దగ్గిరికి రండి!'' అంటూ పురోహిత్రు డి చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

''పద, వీ అవ్మ అను వు తితోనే కంకుల్ని కోసు కుంటాను,'' అంటూ పురోహిత్రు డు వీరన్న వెంటవెళ్ళాడు.

కొద్దిసపిట్లో వీరన్న వు ళ్ళీ తిరిగి వచ్చి వ్యాపారితో, '' అయ్యా, శ్రేష్ఠిగారూ! వీ రు వూ కు ఏనాడూ అప్పిలిచ్చి ఆదు కోలేదని వూ అవ్మ అంటు న్నది. వీ ర్ర కంకులు కొయ్యటం తప్పట. వచ్చి సంజాయిషీ చెప్పుకోండి,'' అంటూ చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

వ్యాపారి ^త్రియ్యు డికేసి దీనంగా చూశాడు. కాని ^త్రియ్యు డు అతన్ని ఆదు కునే ధోరణిలో లేడు.

ఈసారి వీరన్న కర్రతో సిహా వచ్చాడు. అప్పి టికి ^త్రియ్యు డు తాను కోసిన కంకులన్నీ వూ ట గట్టుకున్నాడు. అతను వీరన్ననూ, అతని చేతిలోవున్న కర్రనూ చూ డగానే జొన్న కంకుల వూ ట ఎత్తుకుని పారిపోసాగాడు.

వీరన్న ^త్రియ్యు డి వెంటబడి కర్రతో బాదాడు. ఆ దెబ్బకు ^త్రియ్యు డు కింద పిడిపోయ్యు, వీరన్నకు చిక్కాడు. వీరన్న అతని చేతు లు అంటగట్టి, ''వి గిలిన వు గ్గ రూ దొంగతనం చేస్తూ ఉంటే శి ంచ వలసీన వాడివి, న వ్వూకూడా వాళ్ళతో చేరి దొంగతనం చేస్తావా? ఈ నేరానికి న వ్వూ శి పొందవలసీ ఉంటు ంది,'' అన్నాడు.

''నన్ను కూడా వీ అవ్మ దగ్గిరికి తీసు కుపో, వి గిలిన వు గ్గ రినీ ^వి ంచిన వీ అవ్మ నన్ను వూ త్రం ^వి ంచదా?'' అన్నాడు ^త్రియ్యు డు.

వీరన్న నవ్వి, ''వూ అవ్మ ఎవరను కు న్నావు? ఈ భూదేవే! ఆమె పక్షానే నేను నిన్ను బంధించాను. వి గిలిన వు గ్గ రిని కూడా నా గ డిసేలో కట్టి పిడేశాను,'' అన్నాడు.

అతను చుట్టుపట్ల రైతులందరినీ కేకేసి, వారంతా రాగానే జరిగినదంతా చెప్పి, తెల్ల వారగానే దొంగలందరినీ న్యాయ స్థానానికి పిరుఛశాడు.

అసలు రహస్యం

భూౌవు య్యు అనే ఒక యూ భ్యెఏళ్ళ వ్యవసాయు దార్రు డికి, ఒక్క సీంగ్రు పాలెం గ్రావు ంలోనే కాక, ఆ చు ట్ను పక్కల వున్న గ్రామాల్లో కూడా చాలా తెలివైనవాడనీ, వివేకి అనీ వు ంచిాఋర్రు న్నది. ఆయు న ఇరవై ఏళ్ళ యువకుడిగా, కేవలం కట్టుబట్టలతో ఎక్కడి నుంచో, ఆ గ్రామం వచ్చి పదెకరాల పోలం, ఇతరత్రా కొన్ని ఆస్తిపాస్తు లు సింపాౢ్యు ంచాదు .

ఒకనాటి సాయంవేళ భూమయ్య గ్రామ చెరువు గట్టునవున్న మర్రిచెట్టు కింద కూర్చుని, చెరువులో ఈదుతున్న బాతుల్నీ, చెరువు నీళ్ళ పైన ఎగురుతున్న కొంగల్నీ చూస్తూ ఆనంది స్తూ్ండగా, ఇద్దర్రు య్యు వకులు అక్కడికి వచ్చి, ఆయు న పిక్కనే కూర్చున్నార్రు .

కొంతుసిమీుదో పీచ్చాపాటీ వూ ట్లాడాక య్యు వకుల్లో ఒకదు , "వూ వయ్యూ ్య, నిన్నొక ప్రిశ్న అడగాలను కుంటు న్నాన్రు ," అన్నాదు .

భూ వు య్యు చిర్రు నమ్వూనవ్వి, "అలాగే అదు గ్రు . న్రు మ్వూ పేద్దవాళ్ళను ప్రిశ్నలడిగి వు ంచీ, చెడూ తెలు స్రి కోవలసీన వయ్రు స్రి వాడివిగదా!" అన్నాదు .

"వూ వయ్యూ ్య, ఎప్పుిడో న్రు వ్వీ గ్రావు ం వచ్చినప్పుిద్రు ,డబ్బున్న వాడివేం కాదని గ్రావు ంలో చెప్పుకుంటారు. మరిప్పుడేమో గ్రామంలో వున్న కొద్ది మంది ఆస్తిపరుల్లో నువ్వొకడివి. ఇంత ఆస్తీ ఎలా సంపాదించావు? దాని వెనకవున్న రహస్యివే వ్రి టి?" అని అడిగాదు య్యు వకుదు .

ఆ ప్రిశ్నకు భూ వు య్యు ఆప్యాయు ంగా య్యు వకుడి భ్రు జం తట్టి, "వూ ది సిత్య కాలం నాయు నా. ఓర్పూ ్, క షె, పిట్టు దలా, నిజాౢ్యు తీ, నేర్పూ ్-ఇదీ అసిలు రహాస్యిం! ఆస్తీ సింపాద నకు అడ్డు దార్రు లు లేవు" అంటూ పేద్దగా నవ్వాదు .

చిత్రాలు: గాంధి అయ్య **2**

అజేయుడు గరుడుడు!

రాజు మహేంద్రదేవుడు, రవీంద్రదేవుణ్ణి
చంద్రపురి రాజ్యం నుంచి బహిష్కరించాడు.
అతన్ని సంకెళ్ళతో భటులు రాజ్యం పొలిమేర అడవిలో వదిలి వచ్చారు.
అక్కడే పొంచివున్న భూతవైద్యుడు రవీంద్రదేవుణ్ణి కోయగూడానికి
తీసుకువెళ్ళాడు. ఆ తరవాత ఇద్దరూ కలిసి నరేంద్రదేవుణ్ణి
చూడడానికి వెళ్ళారు.

సర్పదేశం గుహాలయం వద్ద జరిగినదాన్ని భూతవైద్యుడు రవీంద్రదేవుడికి వివరించాడు.

తమ గురువు నాగబంధు తన బద్ధశత్రువును ఎదుర్కోవడానికి భయంకర సర్పరూపం ధరించడం చూసి ఇద్దరు శిష్యులూ భయకంపితులయ్యారు.

గరుడుడి ఈక రెండు రెక్కలుగా మారడంతో ఆదిత్యుడు గరుడుడి రూపం దాల్చాడు.

గరుడుడు సర్పాన్ని ఒడిసి పట్టుకుని....

...అగ్ని గుండాన్ని చుట్టే వచ్చి అందులో పడేశాడు. సర్పం నాగబంధుగా మారింది.

శిష్యులు తమ గురువును కాపాడడానికి ప్రయత్నించారుగాని, తీవ్రమైన అగ్నిజ్వాలలతో ఎగుస్తూన్న అగ్నిగుండాన్ని సమీపించలేకపోయారు.

వాళ్ళకు గురువు కంఠస్వరం వినిపించింది.

"నా భౌతికకాయం నశించవచ్చు.
అయితే, నా ఆత్మ మరింత కాలం జీవిస్తుంది.
నేను కొందరి ద్వారా మాట్లాడగలను.
నా చితాభస్మాన్ని సేకరించి నరేంద్రదేవుడి వద్దకు
తీసుకువెళ్ళండి....

..... నేను త్వరలో
అతన్ని ఆవహిస్తాను.
నా చితాభస్మాన్ని
అతన్ని వాసన
చూడమని చెప్పండి.
నా శత్రువును
నిర్మూలించే శక్తి
పొందుతాడు....”

తండ్రీకొడుకులు కలుసుకున్నారు.
భావోద్వేగానికి లోనయ్యారు.

విలపించడానికి ఇది
సమయం కాదు, నాయనా!

చూడు, నేను
ప్రాణాలతోనే ఉన్నాను.
భూతవైద్యుడు, కోయలు, సేవకులు
నన్నెంతో జాగ్రత్తగా
చూసుకుంటున్నారు.

భూతవైద్యుడు, ఇద్దరు
కోయలు గుహ నుంచి
వెలుపలికి వెళ్ళారు.

అక్కడ రాజభవనంలో ఆదిత్యుడు తన గదిలో గరుడుడి
విగ్రహం ముందు ధ్యాననిమగ్నుడై కూర్చున్నాడు. అప్పుడు
అతనికో కంఠస్వరం వినిపించింది.

నాగబంధు ఇద్దరు శిష్యులు
కూలిపోయిన ఆలయం నుంచి
ప్రాణాలతో బయట పడ్డారు.
వాళ్ళు ప్రత్యేక పూజా క్రతువులు
ప్రారంభించారు...

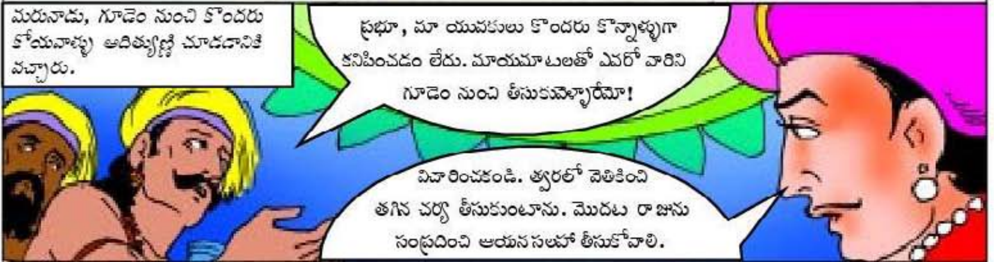
నాగబంధు ప్రేతాత్మ
నరేంద్రదేవుణ్ణి ఆవహించడానికి
ప్రయత్నిస్తోంది. అతడు కేవలం
క్షతగాత్రుడయ్యాడు...

ఒక రూపం ధరించక
ముందే నువ్వు ప్రేతాత్మను
నాశనం చేయాలి....

ఉన్నట్టుండి నిశ్శబ్దం అలముకున్నది.
ఆదిత్యుడు మెల్లగా కళ్ళు తెరిచాడు.
ఈక అతనిచుట్టూ తిరుగుతోంది.
ఇప్పుడు అతని తండ్రి చిత్రపటం నుంచి
కంఠస్వరం వినిపించసాగింది.

వచ్చే పౌర్ణమినాటికి నరబలి
ఇవ్వడానికి వాళ్ళు అయత్తమవుతున్నారు.
నరేంద్రదేవుడు మరో నాగబంధుగా మారేలోపల
చితాభస్మం ఉన్న పాత్రను ధ్వంసం చేయాలి.

దుష్టశక్తి మళ్ళీ తలెత్తడానికి ప్రయత్నిస్తోంది...
.... ఆదిత్యా.... నీకు నువ్వు నిజాయితీగా, నిస్వార్థంగా ఉన్నంతకాలం ఎలాంటి దుష్టశక్తీ రాజ్యంలో ప్రవేశించజాలదు....

మరునాడు, గూడెం నుంచి కొందరు కోయవాళ్ళు ఆదిత్యుణ్ణి చూడడానికి వచ్చారు.
ప్రభూ, మా యువకులు కొందరు కొన్నాళ్ళుగా కనిపించడం లేదు. మాయమాటలతో ఎవరో వారిని గూడెం నుంచి తీసుకువెళ్ళారేమో!
విచారించకండి. త్వరలో వెతికించి తగిన చర్య తీసుకుంటాను. మొదట రాజును సంప్రదించి ఆయన సలహా తీసుకోవాలి.

ఆదిత్యుడు రాజు మహేంద్రదేవుణ్ణి చూడడానికి వెళ్ళాడు.
ఆదిత్యా, నీ కోసం నేనే కబురు చేయాలనుకున్నాను.
ఏదైనా అత్యవసరమైన కార్యమా, ప్రభూ!

నీ పట్టాభిషేకానికి మించిన అత్యవసరమైన కార్యం ఏముంటుంది చెప్పు?
నేను ఆ విషయం మరిచి పోలేదు. జరగవలసిన ఏర్పాట్లు ఇప్పటికే జరుగుతున్నాయి....

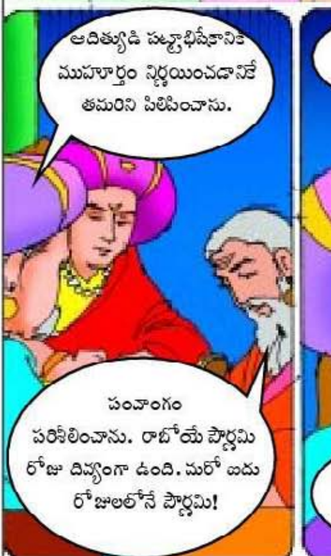

ఆలస్యం కాకూడదు ఆదిత్యా. శుభముహూర్తం నిర్ణయించడానికి రాజగురువును రమ్మని సందేశం పంపాను.
ప్రభూ, నరేంద్రదేవుడు ప్రాణాలతోనే ఉన్నాడనీ, రవీంద్రదేవుడు అతన్ని కలుసుకున్నాడనీ నాకు తెలియవచ్చింది. వాళ్ళు ఒక కొండ గుహలో ఉండడం కొందరు చూశారు.

అంటే, నరేంద్రదేవుడు కాళ్ళు పోగొట్టుకున్న మాట నిజమా, కాదా?
నిజమే. అతన్ని ఆస్థితిలోనే కొండగుహ లోకి తీసుకువెళ్ళారు....

రవీంద్రదేవుడు రాజ్యంలో ఎక్కడ కనిపించినా, కఠినశిక్షకు గురవుతాడు.
మన సరిహద్దులు కాపలాతో కట్టుదిట్టంగా ఉన్నాయి ప్రభూ! తండ్రీకొడుకులు ఇతరులను అలజడికి రెచ్చగొట్ట గలరన్నదే నా అనుమానం.

నిన్ను రాజుగా ప్రకటించినప్పుడే వీటన్నిటినీ సమర్థవంతంగా అరికట్టగలవు.
అదిగో, రాజగురువులు రానేవచ్చారు. ప్రణామాలు గురువర్యా!

నమస్కారం! ఆసీనులు కండు, గురువర్యా!
భగవంతుడు మిమ్మల్ని రక్షించుగాక!

ఆదిత్యుడి పట్టాభిషేకానికి ముహూర్తం నిర్ణయించడానికే తమరిని పిలిపించాను.
పంచాంగం పరిశీలించాను. రాబోయే పౌర్ణమి రోజు దివ్యంగా ఉంది. మరో ఐదు రోజులలోనే పౌర్ణమి!

ఇక, ఐదు రోజులేనా!
అంతలో అన్ని ఏర్పాట్లూ పూర్తికాగలవు, ప్రభూ!

నాయనా, ఆదిత్యా, ఒక ముఖ్య విషయం: ఏ కారణం చేతగానీ మీరిద్దరూ భవనం వదిలి వెలుపలికి వెళ్ళకూడదు. పట్టాభిషేకానికి ముందు మూడు రోజులు కొన్ని ప్రత్యేకమైన తతంగాలు ఉంటాయి!
-(ఇంకా వుంది)

మనదేశపు సాంస్కృతిక ఉత్సవాలు

హోలీ ఉత్సవ సమయం

మార్చి నెలలో రంగుల పండుగగా ప్రసిద్ధిగాంచిన హోలీ పండుగకు ఒక్కరోజు ముందు, రాజస్థానలోని జైపూర్‌లో గజోత్సవం అంటే ఏనుగుల ఉత్సవం జరుగుతుంది. అతి మనోహరంగా అలంకరించబడిన ఏనుగులు మందగమనంతో గంభీరంగా ఊరేగడమే కాదు. పరుగు పందాల్లో పాల్గొంటాయి; పోలో కూడా ఆడతాయి. సంగీత వాద్యాలతో, నాట్యాలతో వీనులవిందుగా, నయనానందకరంగా, సువిశాలమైన చౌగాన స్టేడియంలో జరిగే బ్రహ్మాండమైన ఈ ఊరేగింపును చూస్తే కొందరికి రాజధాని ఢిల్లీలో యేటా జరిగే 'రిపబ్లిక్ డే పెరేడ్' గుర్తుకు వస్తుంది. ఎందుకంటే ఈ ఊరేగింపులో అలంకరించబడిన ఏనుగులు, ఒంటెలు, మాత్రమే కాకుండా బల్లాలతో రౌతులు గల గుర్రాలు, రథాలు, పల్లకీలు, ఫిరంగుల వాహనాలు కూడా వెళతాయి. అయితే, ప్రధాన ఆకర్షణ మాత్రం ఏనుగులే. చాలా వరకు ఏనుగులు తల్లీపిల్లలతో వెళతాయి. ఏనుగుల ఫాల భాగాలకు, తొండాలకు అందంగా రంగులు అద్దుతారు. కాళ్ళకు రంగులు పూసి మువ్వల గజ్జెలు కడతారు. తోకలకు కూడా గంటలు కడతారు.

గ్రాహకుల నుంచి కొందరిని, ముఖ్యంగా-విదేశీ పర్యాటకులను ఉత్సవంలో పాలుపంచుకోవడానికి ఆహ్వానిస్తారు. ఆనందోత్సాహంతో వారు తమను తాము మరిచి ఆడుకోవడంతో ఉత్సవం తారాస్థాయిని చేరుకుంటుంది. ఈ గజోత్సవాన్ని రాజస్థాన పర్యాటక శాఖ ఏర్పాటు చేస్తోంది.

మహారాష్ట్రలో కూడా మార్చి నెలలో సంగీత నృత్యోత్సవం జరుగుతుంది. 'ఎల్లోరా ఉత్సవం' అని పిలువబడే ఈ ఉత్సవం జగత్ప్రసిద్ధమైన ఎల్లోరా గుహాలయాల వద్ద జరుగుతుంది. చామద్రి కొండలలో 34 గుహలు తొలచబడి ఉన్నాయి. క్రీ.శ. 600-1000 మధ్య తొలచబడిన ఈ గుహాలయాలు బౌద్ధ, జైన, హిందూ మతాలకు సంబంధించినవి. వీటిలో కైలాస ఆలయం ఉన్న గుహ చాలా ముఖ్యమైనది. ప్రపంచంలోనే అతి పెద్దదైన ఏకకాండ శిలానిర్మాణం ఇది. 7000 మంది శ్రామికులు 150 సం.ల పాటు శ్రమించి నిర్మించిన ఆలయం ఇది. అందమైన గుహాలయాల నేపథ్యంగా అమర్చిన వేదికల మీద విభిన్న శైలుల నృత్య సంగీత కార్యక్రమాలు ప్రదర్శింపబడతాయి. శతాబ్దాల నాటి చారిత్రక, సాంస్కృతిక విశేషాలను తెలుసుకుంటూ గుహలను సందర్శించడం మరపురాని మధురానుభూతిని కలిగిస్తుంది. ఈ ఉత్సవాన్ని మహారాష్ట్ర పర్యాటకాభివృద్ధి సంస్థ ఏర్పాటు చేస్తున్నది.

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

విజ్ఞాన వీచికలు :

"అబద్ధం చెబుతున్నావు!"

రోజురోజుకూ పెరిగిపోతున్న నేరాల సంఖ్య నేపథ్యంలో ఈనాడు అబద్ధాలను కనుగొనే నిజనిర్ధారణ పరికరం అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అందుకే ఆ పరికరాన్ని రూపొందించడానికీ, దానిని మెరుగుపరచడానికీ పరిశోధనలూ, ప్రయత్నాలూ కొనసాగుతున్నాయి. అయితే, 'అఫాసియా' అనే నాడీమండల రుగ్మతతో బాధపడుతున్న రోగులు కూడా అబద్ధాలు చెప్పేవారిని ఇట్టే కనుగొనగలరని ఇటీవల తెలియవచ్చింది. కొన్ని పదాల అర్థాలనూ, వాటి ఉపయోగాన్నీ మరిచిపోయే వ్యాధిని 'అఫాసియా' అంటారు. మెదడు తీవ్రంగా దెబ్బతినడంవల్ల ఈ వ్యాధి సంక్రమిస్తుంది.

ఈ వ్యాధిగ్రస్తుల మీద శాస్త్రవేత్తలు అనేక పరిశోధనలు జరిపారు. ప్రతిసారీ 'మానవ నిజనిర్ధారణ' పరికరాలుగా వీళ్ళు తమ సామర్థ్యాన్ని నిరూపించారు. మసాచుసెట్స్ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన డా. ఆలివర్ సాక్స్ అనే శాస్త్రవేత్త ఈ విషయంలో విస్తృతంగా పరిశోధనలు జరిపాడు. ఒక పుస్తకం కూడా వెలువరించాడు. ఆ పుస్తకంలో ఆయన ఒక ఆసక్తికరమైన సంఘటన గురించి ప్రస్తావించాడు: ఒక గదిలో కూర్చున్న 'అఫాసియా' వ్యాధిగ్రస్తులు ప్రెసిడెంట్‌గా పోటీ చేస్తున్న ఒక అభ్యర్థి టీవీ ఉపన్యాసాన్ని సాంతం విన్నారు. ఆయన రకరకాల వాగ్దానాలను చేశాడు. అయినా అసలు నిజం తెలుసుకున్న 'అఫాసియా' వ్యాధిగ్రస్తులు ఒక్క వాగ్దానాన్ని కూడా నమ్మలేదు. ఫలితంగా, అభ్యర్థి ఉపన్యాసం ముగించగానే ఆ గదంతా నవ్వులతో నిండిపోయింది!

మన పరిసరాలు

మునుగుతూన్న నగరం!

పో, పియావ్ అనే రెండు నదుల ముఖద్వారాల నడుమ ప్రవహించే కాలువల కారణంగా ఏర్పడిన 120 దీవుల సముదాయంపై నిర్మించబడినదే వెనిస్ నగరం.

ఏటా వెల్లువలకు లోనవుతూన్న వెనిస్ నగరానికి, ఇప్పుడున్న భూగర్భ జలాల నీటిమట్టం, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వస్తున్న పర్యావరణ మార్పులు – నగరానికి పెను ప్రమాదాన్ని సూచిస్తున్నాయని విజ్ఞాన వేత్తలు అభిప్రాయపడుతున్నారు. రాబోయే ఏళ్ళ కాలవ్యవధిలో ఎనిమిది శాతం నగరం నీళ్ళలో మునిగే అపాయం ఉందని నిపుణులు భావిస్తున్నారు. నగరాన్ని ముంపుబారి నుంచి కాపాడడానికి ఒక పథకం రూపొందించారు. ఈ పథకం ప్రకారం–సముద్ర జలాలు భూభాగ జలాలలోకి ప్రవేశించే ప్రదేశాలలో జలగర్భ ద్వారాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. సముద్ర జలాల నీటిమట్టం తక్కువగా ఉన్నప్పుడు ఈ ద్వారాల తలుపులను తెరిచి ఉంచుతారు. నీటిమట్టం పెరిగేప్పుడు, ద్వారాల తలుపులను మూస్తారు. సమస్య ఏమిటంటే ఈ ద్వారాల తలుపులు చాలావరకు మూయబడే ఉండాలి!

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

మీకు తెలుసా?

'టూత్‌బ్రష్' పుట్టుక

ఉదయం నిద్రలేవగానే శుభ్రంగా పళ్ళు తోముకోవడం ఆరోగ్యానికీ, అందానికీ చాలా అవసరం అన్న సంగతి అందరికీ తెలిసినదే. ఇవాళ పిన్న పిళ్లకు కాలం చెల్లిపోయింది. పట్టణాలలోనే కాకుండా పల్లెటూళ్ళలో సైతం టూత్‌బ్రష్ ఉపయోగం పెరిగిపోయింది.

ఇలా ప్రతిఒక్కరికీ ఉపయోగపడే టూత్‌బ్రష్‌ను మొదట రూపొందించింది ఒక ఖైదీ అంటే ఆశ్చర్యంగా ఉంది కదూ? అయినా ఇది నిజం. విలియం ఆడిస్ అనే ఆ ఇంగ్లీషు ఖైదీ 1770 సం.లో దీనిని రూపొందించాడు. దాంతో అతని జీవితమే మారిపోయింది. రాత్రిభోజనం తరవాత మిగిలిపోయిన, ఒక ఎముక, చీపురు పుల్లలతో మొదట అతడు బ్రష్‌కు రూపకల్పన చేశాడు. ఎముకకు సన్నటి రంధ్రాలు చేసి అందులో సన్నటి పుల్లలు అమర్చాడు. జైలు నుంచి విడుదలయ్యాక విలియం ఆడిస్ టూత్‌బ్రష్ తయారీదారుగా పేరుగాంచాడు.

మన దేశం గురించి తెలుసుకుందాం

ఈ నెల హిందూమతానికి సంబంధించిన కొన్ని అంశాలను గుర్తు చేసుకుందాం.

1. ఆదిశంకరులు అద్వైత వేదాంతాన్ని ప్రవచించారు. రామానుజులు విశిష్టాద్వైతాన్ని ప్రబోధించారు. మధ్వాచార్యుల బోధనలకు పేరేమిటి?

2. ఆదిశంకరులు ఒరిస్సాలోని పూరీలో స్థాపించిన మఠం పేరేమిటి?
3. తమిళనాడులో వైష్ణవ మతానికి ప్రాచుర్యం కలిగించిన భక్తకవుల పేర్లేమిటి?

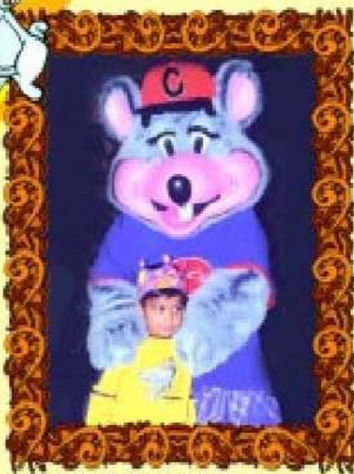

4. మహాభారతంలోని అతిపెద్ద పర్వం ఏది?
5. ఆరు విష్ణు పురాణాల పేర్లేమిటి?

(సమాధానాలు 66వ పేజీలో)

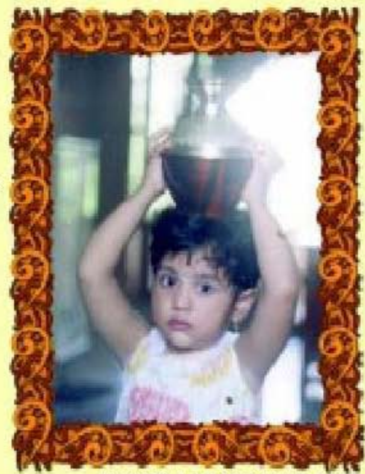

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

TATA NARAYANAMURTHY

ఈ ఫొటోలకు
ఒక్క
మూ టలోగాని,
చిన్నవాక్యంలోగాని
వ్యాఖ్యలు
రాయ గలరా?
రెండు
వ్యాఖ్యలకూ
సింబంధం
ఉండాలి.

ANANTHA PRABHAKAR DUTT

వ్యాఖ్యలవు కాంపీటేషిన పొఖ్టుకార్ల పేన రాసీ ఈ నెల 25వ తేదీలోగా
వూ కు అందేలా పింపాలి. పొటీ ఫిలితాలు వే 2006 సించికలో ప్రిచు రిస్తాం.
ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహ్రి వు నం.
ఫొటో వ్యాఖ్యల పొటీ: చందవూ వు ,82, డిఫేన్సఆఫెసిర్స్ కాలనీ,
ఈకాట్టుతాంగల, చెన్నయ్ - 600 097.

అభినందనలు

జనవరి నెల పోటీ ఫలితాలు

సీహెచ. సొల్లు ఆశిష
సిన అఖ సీహెచ. వి. రామా
ప్లాట నెం. 49, ఇంటి నెం. 102,
దేవినగర, I క్రాస, V లేన ఆర్. కె. పురం పోస్ట్
సీకిందరాబాద్ - 500 056.

ఫొటో వ్యాఖ్యల పొటీ:

మొదటి ఫోటో : కాపిలాకి నేడు !
రెండవ ఫొటో : కావాలా తోడు ?

సమాధానాలు :

1. ద్వైతం.
2. గోవర్ధన వు తం.
3. విష్ణి భక్తుల్తైన పన్నెండుమంది ఆళ్వార్లు.
4. పన్నెండవ పిర్వం.
5. విష్ణిపిరాణం, భాగవత పిరాణం, గరు డ పిరాణం, నారద పిరాణం, పిద్మ పిరాణం, వరాహ పిరాణం.

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 26 on behalf of Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor: B. Viswanatha Reddi (Viswam)

CHANDAMAMA MARCH 2006